

KAMU İHALE GENEL TEBLİĞİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Dayanak

Madde 1- Amaç ve kapsam

1.1. Bu Tebliğin amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesidir.

Madde 2- Dayanak

2.1. Bu Tebliğ, 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu

Madde 3- 4734 sayılı Kanunun kapsamı

3.1. İdarelerin kamu kaynağı kullanımını gerektirmeyen işleri

3.1.1. Kamu harcaması yapılmasını gerektirmeyen ve bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.2. Kamu kaynağı kullanılmayan, bedeli okul idaresi tarafından ödenmeyen ve sadece talep edenlerin faydalandığı öğrenci taşıma hizmeti ve yemek hizmeti alımları, 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.

3.1.3. İdarelere Kanun kapsamı dışındaki kişilerin tasarrufunda bulunan kaynaklardan yapılacak şartlı bağışlarda, bağış şartlarının 4734 sayılı Kanunun uygulanmasını olanaksız hale getirmesi halinde, söz konusu bağış miktarı ile sınırlı olarak yapılacak alımlar, Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

3.2. İdareler arası kaynak aktarımları

3.2.1. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesine göre kapsamdaki idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilir. Dolayısıyla Kanun kapsamındaki bir idare tarafından yine Kanun kapsamındaki başka bir idareye aktarılacak kaynaklar da 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılacaktır.

3.2.2. Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar, dernekler veya özel kuruluşların tanıtım projeleri için Başbakanlık Tanıtma Fonundan tahsis edilen kaynakların anılan kuruluşlarca kullanılmasında aktarılan kaynağı kullanacak olan kurum ve kuruluşların 4734 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığına göre değerlendirme yapılması gerekmektedir. Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşlara aktarılan kaynaktan karşılanacak mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülecek olup, Başbakanlık Tanıtma Fonu Kurulu Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir kuruluşa

aktarılan ve ilgili kamu kuruluşu veya Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği sorumluluğunda yürütülecek projelere ilişkin kaynağın ise 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre kullanılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

3.3. İdarelerin kendilerine bağlı döner sermayelerden yapacakları alımlar

İdareler kendi bünyelerinde kurulmuş birimleri niteliğinde bulunan ve ve ayrı bir tüzelkişiliğe sahip olmayan döner sermaye işletmelerinden, bu işletmelerin faaliyet konuları ile sınırlı olmak kaydıyla, ürettikleri mal ve hizmetleri 4734 sayılı Kanunla öngörülen ihale usullerine tabi olmadan temin edebileceklerdir. İdarelerin kendilerine bağlı olan ve ayrı bir tüzel kişiliği bulunan döner sermaye işletmelerinin ürettikleri mal ve hizmetleri ise ancak, anılan Kanunda belirtilen hükümlere uygun olarak temin etmeleri mümkün bulunmaktadır.

3.4. İdarelerin bankalar aracılığı ile yapacakları fatura tahsilat işleri

Mevzuatı uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan mal ve hizmetlere karşılık düzenlenen faturaların bankalar aracılığıyla tahsil edilmesinde, idare bütçesinden harcama yapılmasını gerektirmeyen hallerde, bu aracılık hizmetinin 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu itibarla; mevzuatları uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan elektrik, su, doğalgaz, telefon ve benzeri hizmetler karşılığında aboneler adına düzenlenen faturaların idare adına bankalar tarafından tahsil edilmesi işi, kamu yararı ve menfaatleri korunmak ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde protokol/sözleşme düzenlenmek suretiyle 4734 sayılı Kanun hükümleri dışında gerçekleştirilebilecektir.

Madde 4- İstisnalar

4.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi

4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, Devlet Malzeme Ofisinden yapılacak mal ve hizmet alımları hariç bu bent kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmelik Kamu İhale Kurumu (Kurum) tarafından 24/04/2009 tarihli ve 27209 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. İdarelerin bu bent kapsamında yapacakları mal ve hizmet alımlarını anılan Yönetmelik hükümlerine göre gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

4.2. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi

4.2.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendi 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup, bu bent kapsamında yapılacak alımlar Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından Kurumun uygun görüşü alınarak belirlenecek esas ve usullere göre gerçekleştirilecektir.

4.2.2. Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları, anılan kurumlar tarafından hazırlanarak Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacak esas ve usullere göre yürütülecektir.

4.2.3. Finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir veya birden fazla idare tarafından karşılanan ve elde edilen sonuçların bu idare veya idareler tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı araştırma ve geliştirme hizmeti alımları hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımlarına ilişkin esas ve usuller, bakanlıkları tarafından bağlı ve ilgili idareler için ortak olarak, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile bağlı veya ilgili olduğu bir bakanlık bulunmayan idarelerin ise kendileri tarafından hazırlanmak suretiyle doğrudan Kuruma gönderilerek Kurumun uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konulacaktır.

4.2.4. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (f) bendinde belirtilen ulusal araştırma ve

geliştirme kurumlarının; ulusal alanda ve münhasıran araştırma geliştirme faaliyetleri yürütmek amacı ile kanunla kurulan kurumlar ile bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan yükseköğretim kurumları olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

4.3. 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendi

4.3.1. 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendine göre; aynı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli (2/1/2009-31/1/2010 tarihleri arasında geçerli olmak üzere) 5.072.080 TL'yi aşmayan mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

4.3.2. Kanunda belirtilen idarelerce, 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendine ilişkin olarak, Kuruma yapılacak istisna başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için söz konusu başvuruların aşağıda belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir:

4.3.2.1. 4734 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bendinde belirtilen kuruluşlar ile enerji, su ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs işletme ve şirketler istisna talebinde bulunabileceklerinden, başvuruda bulunacak idarelerin anılan madde kapsamında olduğunu tevsik eden belgeleri (ana statü, ana sözleşme v.b.) taleplerinin ekinde sunmaları gerekmektedir.

4.3.2.2. (4.3.1.) maddesinde belirtilen idarelerin; kuruluşlarına ilişkin mevzuatına dayalı olarak görevleri ve faaliyet alanları da dahil olmak üzere ticari ve sınai faaliyetleri açık şekilde belirtilecektir.

4.3.2.3. İdarelerin söz konusu ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları mal veya hizmet alımları ana başlıklar altında toplanmak suretiyle, ekli örneğe (Ek-O.1) uygun olarak hazırlanacak formlarda belirtilecek, bu formların her sayfası idarelerin yetkili kişileri tarafından imzalanarak onaylanacaktır. Söz konusu talep formları ayrıca Word veya Excel dosyası halinde diskette veya CD ortamında gönderilecektir.

4.3.2.4. Yıllık işletme bütçesi, kapasite raporu gibi yukarıda belirtilen hususları tevsik edici belgelerin de taleplerle birlikte gönderilmesi gerekmektedir.

4.3.2.5. İstisna taleplerinde yer verilecek mal ve hizmetlerin, bu idarelerin ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini kapsamında, makine-teçhizat, ilk madde ve malzeme (ilk madde, yardımcı madde, ana malzeme, diğer işletme malzemesi ve bunlara ilişkin yedekler) ve dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler gibi doğrudan üretim süreci ile ilgili mal alımları ve hizmet alımları ile sınırlı tutulması, ana faaliyetin bizzat kendisi olan nihai mal ve hizmetler için başvuruda bulunulmaması, üretim süreci ile ilgili olmayan ve bu idarelerin dışındaki diğer idarelerce de ihtiyaç duyulan, üretimle dolaylı ilişkilendirilebilecek ve/veya genel nitelikteki mal ve hizmet alımlarına taleplerde yer verilmemesi gerekmektedir.

4.3.2.6. Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendinde sadece ticari ve sınai faaliyetler çerçevesinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlere yönelik ihtiyaçların temini için yapılacak mal veya hizmet alımlarına ilişkin istisna hükümleri düzenlendiğinden, Kuruma yapılacak başvurularda yapım işlerine yer verilmemesi gerekmektedir. Bazı başvurularda doğrudan yapım işi için istisna talep edilmemekle birlikte, yapım işi kapsamında

kullanılacak mal kalemleri ile yapım işi için gerekli işçilik/taşeron vb. hizmetlere istisna talep edildiği görülmektedir. İstisna taleplerinde bu tür mal ve hizmet kalemlerine birlikte yer verilmesi halinde; Kanuna aykırı olarak yapım niteliğindeki işlerin de istisna kapsamında gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracağından, Kuruma yapılacak başvurularda bu nitelikteki taleplere yer verilmemesi gerekmektedir.

4.3.3. İdarelerin bu bent kapsamında gerçekleştirecekleri ve yıllık planlama yapılabilen (yıl boyunca alınması gereken) mal ve hizmet alımlarına ilişkin değerlendirme, bu mal ve hizmetlerin yıllık toplam yaklaşık maliyeti dikkate alınarak yapılacak ve bu çerçevede söz konusu alımların anılan bent kapsamında yapılıp yapılmayacağına karar verilecektir. Dolayısıyla planlanabilen yıllık ihtiyaçların bu bent kapsamında gerçekleştirmek amacıyla bölünmesi Kanuna açık aykırılık oluşturacaktır.

4.3.4. Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limitin altında olduğu için anılan Kanuna tabi olmadan yapılan bir mal ve hizmet temininde sözleşme bedeli bu limiti aşarsa işlem iptal edilecek ve yaklaşık maliyet yeniden değerlendirilerek bu değerlendirme sonucunda hesaplanan yeni yaklaşık maliyet tutarına göre istisna kapsamında veya anılan Kanun kapsamında işlem yapılacaktır. Yeniden hesaplanan yaklaşık maliyete göre tekrar istisna kapsamında işlem yapılmış ve yine sözleşme bedeli Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki parasal limiti aşmışsa işlem tekrar iptal edilecektir.

4.3.5. 4964 sayılı Kanunun, 4734 sayılı Kanuna eklenemeyen Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "... 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları da on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabidir." hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede;

4.3.5.1. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşlar, sözleşme altında yüklenicisi oldukları yapım işini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmet alımları ve söz konusu işin bir kısmının alt yükleniciye yaptırılması ile sınırlı olarak 4964 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesindeki hükümden yararlanabileceklerdir.

4.3.5.2. 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve anılan maddede belirtilen kuruluşların yüklenici sıfatıyla üstlendikleri yapım işlerine ilişkin yapım işi alımlarından, sadece üstlenilen işin ifası için alım yapılmasının anlaşılması gerekmektedir.

4.3.5.3. Anılan kuruluşların; 4735 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeye bağlanıp yüklenicisi oldukları yapım işlerinin tutarı, 3 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen parasal limitin altında olsa bile işin tamamının alt yüklenicilere yaptırılması mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.4. Söz konusu kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işinin gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duydukları yapım işi alımlarının on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tabi olduğu dikkate alındığında, bu sürenin, 4964 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 15/8/2003 tarihinden itibaren hesaplanması gerekmekte olup, bu çerçevede söz konusu hükme tabi kuruluşlar bakımından; anılan Kanunun yürürlük tarihinden önce yüklenici olarak üstlendikleri yapım işleri için de bu hükmün 15/8/2003 tarihinden itibaren uygulanması gerekmektedir. Kanunda öngörülen on yıllık sürenin 15/8/2013 tarihinde sona ereceği dikkate alındığında, bu tarihten önce yüklenici olarak üstlenilen işler bakımından bu hükmün uygulaması belirtilen tarihte sona erecek olup, madde kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının, bu tarihten sonrasını da kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.5. Bu kapsamda gerçekleştirilecek yapım işi alımları, 3 üncü maddenin (g) bendinde

belirtilen limite tabi olduğundan, iş artışı yoluyla bu limitin aşılması mümkün bulunmamaktadır.

4.3.5.6. Söz konusu alımların, esas sözleşmede yer alan alt yüklenici ile ilgili hükümlerin uygulanmasını engellemeyecek şekilde, söz konusu kuruluşun ilgili mevzuatında öngörülen alım yöntemleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

4.3.5.7. Söz konusu idarelerce, anılan istisna hükmü çerçevesinde gerçekleştirilecek yapım işi alımlarına ilişkin olarak uygun görüş için Kuruma başvurulmasına gerek bulunmamakta olup, anılan istisna kapsamında yapılacak yapım işi alımlarının sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları ile sınırlı tutulmasındaki sorumluluk idarelere aittir.

Madde 5- İhale yetkilisi ve ihale komisyonu

5.1. 4734 sayılı Kanunun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde “ihale yetkilisi”; idarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri olarak belirlenmiştir. İdarelerin bu yetkililere sahip kişi, kurul veya görevlileri ise, kendi mevzuatlarında belirlenmektedir. Bu nedenle, idarenin tabi olduğu mevzuat çerçevesinde, ihale yetkilisinin idarelerce belirlenmesi gerekmektedir.

5.2. İhale komisyonunun eksiksiz olarak ihaleyi sonuçlandırabilmesi için idarece yeterli sayıda yedek üyenin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, yedek üyeler tespit edilirken ihale konusu işin uzmanları ile muhasebe veya mali işlerden sorumlu personel yerine geçecek yedek üyeler mutlaka belirlenmelidir.

5.3. Yedek üyelerin asıl üyelerin taşınması gereken özellikleri haiz olması gerekir. Bir makamdaki görevi nedeniyle ihale komisyonunda görevlendirilen kişinin o görevinden herhangi bir şekilde ayrılması sonucu komisyon üyeliğinden de ayrılmak zorunda kalması halinde ayrılan personelin yerine atanan kişi değil, o asıl üyenin yedeği ile ihaleye devam edilmesi ve herhangi bir nedenle asıl üyenin yerine geçen yedek üyenin geçerli mazeret durumları hariç ihale sonuçlanıncaya kadar komisyon üyeliğine devam etmesi gerekmektedir.

5.4. İhale komisyonlarının idare personelinden oluşturulması gerekmekte olup, ihaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilecektir.

5.5. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Yönetmelik kapsamında yapılan ihalelerde, ihale komisyonunun muhasebe ve mali işlerden sorumlu personeli dışındaki diğer üyelerinin ihale konusu işin uzmanı olması zorunludur.

5.6. Çerçeve anlaşma ihalesini yapmak amacıyla yukarıdaki hükümlere göre kurulan ihale komisyonunun görevi çerçeve anlaşmanın imzalanması ile sona erer. Çerçeve anlaşma imzalanan isteklilerin on iki ayda bir yeterliklerinin devam ettiğine dair belgelerin değerlendirilmesi, aynı komisyonun yeniden görevlendirilmesiyle yapılabileceği gibi, yeni bir ihale komisyonu kurularak da yapılabilir. Münferit sözleşme yapmak için verilen teklifler idarece, tek sayıda olmak üzere en az üç kişiden oluşturulacak ayrı bir ihale komisyonu tarafından değerlendirilir. Bu komisyon üyelerinin işin uzmanı olması şartı aranmaz. Her bir münferit sözleşme yapmak için komisyon kurulabileceği gibi, aynı komisyon birden fazla münferit sözleşme yapmak için de görevlendirilebilir.

5.7. İhaleyi gerçekleştiren ihale komisyonu üyeleri söz konusu ihaleye ilişkin olarak yapılan sözleşme sonucunda teslim edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin muayene ve kabul komisyonunda veya kontrol teşkilatında görev alabilir. Ancak yapılan bir sözleşme ile ilgili olarak kontrol teşkilatında yer alan görevliler, sözleşme sonucunda hizmet alımları ve yapım işleriyle ilgili muayene ve kabul komisyonunda görev alamazlar.

5.8. İhale yetkilisi, ihale komisyonunda görev alamaz. Kurulların ihale yetkilisi olduğu durumlarda da kurul üyeleri ihale komisyon üyesi olamazlar.

5.9. İhale komisyonu başkan ve üyeleri çekimser oy kullanamazlar ve verdikleri oy ve kararlardan sorumludurlar. Bu nedenle, çoğunluk görüşüne katılmayanların karşı oylarını ve gerekçesini komisyon kararına yazarak imzalamaları gerekmektedir. İhale komisyonunun eksiksiz toplanıp karar vermesi gerektiğinden, eksik üye ile ihale komisyon kararı alınamaz.

5.10. İhale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya davet tarihini izleyen üç gün içinde idare tarafından ihale komisyonunun asıl üyelerine verilir. İdare tarafından gerek görüldüğü takdirde, yedek üyelere de ihale işlem dosyasının birer örneği verilebilir. Yedek üyenin asıl üyenin yerine ihale komisyonunda görev alması halinde ise ihale işlem dosyasının bir örneğinin yedek üyeye verilmesi zorunludur.

Madde 6- Eşik değerler ve 4734 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin uygulanması

6.1. İdarelerin tabi oldukları eşik değerler

6.1.1. 4734 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde mal ve hizmet alımları için genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin tabi oldukları eşik değerler ile Kanun kapsamındaki diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerler birbirinden farklı olarak belirlenmiştir. Ancak, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile yeni bir bütçe sınıflandırılması yapılmıştır. Ayrıca 5018 sayılı Kanunda değişiklik yapan 5436 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin son fıkrasında “İlgili mevzuatında gerekli düzenleme yapılmıyaya kadar, mevzuatta katma bütçeli idarelere yapılan atıflar, katma bütçeli idare iken 5018 sayılı Kanunla özel bütçeli idareler kapsamına alınan kamu idareleri bakımından, ilgisine göre bu idarelere yapılmış sayılır” hükmüne de yer verilmiştir. Bu çerçevede, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olanlar, daha önce tabi oldukları eşik değerlere tabi olmaya devam edeceklerdir. 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulmuş olan idareler ise bütçe sınıflandırması bakımından aynı statüye sahip diğer idarelerin tabi oldukları eşik değerleri uygulayacaklardır.

6.1.2. Genel bütçeye dahil daireler ile özel bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımlarında, tüzel kişilikleri olmamakla beraber Kanununun 2 nci maddesinin (a) bendinde ayrı bir idare olarak sayılması ve bütçesinin farklı olması nedeniyle 4734 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin (b) bendinde belirtilen eşik değere tabi olunacaktır.

6.2. 4734 Sayılı Kanununun 63 üncü maddesinin uygulanması

6.2.1. Yerli istekli

6.2.1.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin yerli istekliyi düzenleyen ilgili maddeleri gereğince, gerçek kişinin yerli istekli olduğu başvuru veya teklif mektubunda yer alan T.C. kimlik numarasından anlaşılacağından, tüzel kişilerin ise başvuru veya teklif kapsamında sundukları belgeler üzerinden değerlendirileceğinden, idarelerce, başvuru veya teklif kapsamında yerli istekli olduğuna ilişkin başka bir belge istenmeyecektir.

6.2.1.2. Tüzel kişilerin yerli istekli olmaları için, Türk kanunlarına göre kurulmuş olmaları gerekmektedir. Bu çerçevede, sadece yerli isteklilerin katılmasının öngörüldüğü veya yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacak ihalelerde idari şartnamelerin “ihaleye katılmaya

ilişkin hususlar” başlıklı maddelerinde belirtilen “ilgisine göre tüzel kişiliğin ortakları, üyeleri veya kurucuları ile tüzel kişiliğin yönetimindeki görevlileri belirten son durumu gösterir Ticaret Sicil Gazetesi, bu bilgilerin tamamının bir Ticaret Sicil Gazetesinde bulunmaması halinde, bu bilgilerin tümünü göstermek üzere ilgili Ticaret Sicil Gazeteleri veya bu hususları gösteren belgeler” hükmü uyarınca, tüzel kişiliğin yerli istekli olup olmadığına ilişkin tereddüt bulunması halinde bu hususun ayrıca belgelendirilmesi bilgi eksikliğinin tamamlattırılması kapsamında istenecektir.

6.2.2. Yerli malı belgesi

6.2.2.1. Kurum tarafından 4734 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak yerli malı olarak kabul edilecek mallar ve yerli malı belgesi düzenlenmesine ilişkin esaslar, 12/12/2002 tarihli ve 2002/DK.D-8 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı ile 14/1/2008 tarihli ve 2008/DK.D-13 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararıyla düzenlenmiştir. Yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajı tanınan ihalelerde, bu avantajdan yararlanmak isteyen yerli istekliler tarafından teklif ettikleri malın yerli malı olduğu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı ilgili Oda veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna bağlı ilgili Esnaf veya Sanatkarlar Odası tarafından düzenlenen “Yerli Malı Belgesi” ile belgelendirilir. Ayrıca tekliflerin eşitliği durumunda ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi için idari şartnamede değerlendirme kriterleri içinde “yerli istekli tarafından yerli malı teklif edilmesi” hususuna yönelik bir düzenleme yapılması durumunda bu husus da “Yerli Malı Belgesi” ile belgelendirilir.

6.2.2.2. İhale komisyonunca yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajının uygulanmasında, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 61 inci maddesi ve idari şartnamelerin “Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi” başlıklı maddesinin “Yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanması” başlıklı alt maddesi ile idari şartnamelerin “İhalenin yabancı isteklilere açıklığı” başlıklı maddesinin “Yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanması” başlıklı alt maddesinde yapılan düzenlemeler esas alınır.

6.2.3. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren aday ve isteklilerin yerli istekli olup olmadığı ile serbest bölgede üretilen mallara yerli malı belgesi düzenlenmesi

6.2.3.1. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren adayların veya isteklilerin 4734 sayılı Kanun kapsamında yerli istekli olup olmadıkları ile bunların ürettikleri mallara “Yerli Malı Belgesi” düzenlenip düzenlenemeyeceği hususu, 21/9/2004 tarihli ve 2004/DK.D-309 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı ile düzenlenmiştir. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren “*Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilik*” niteliğini haiz aday ve istekliler, 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yerli istekli tanımı gereğince yerli istekli kabul edilecektir.

6.2.3.2. Yabancı ülkelerde kurulmuş tüzel kişilikler, buldukları ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine kendi ülkelerinde geçerli olan kuruluş belgesini onaylatmak suretiyle serbest bölgelerde faaliyette bulunabilmektedirler. Ancak bunlar Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilik niteliğinde olmadıklarından, 4734 sayılı Kanun kapsamında yerli istekli olarak kabul edilmeyecektir.

6.2.3.3. İlgili odalar tarafından serbest bölgeler ve gümrük mevzuatları göz önünde bulundurulmak ve Kamu İhale Kurulunun yerli malı ve yerli malı belgesi düzenlenmesine ilişkin kriterleri çerçevesinde gerekli şartların sağlanması kaydıyla, serbest bölgede faaliyet gösteren yerli isteklilerin ürettikleri mallara “Yerli Malı Belgesi” düzenlenebilir. Yerli istekliler, serbest bölgelerde üretilen ve “Yerli Malı Belgesine” sahip malları teklif etmeleri durumunda yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulamasından

yararlanacaktır. Serbest bölgede faaliyet gösteren yerli isteklilerin kendi imalatları olmayan “Yerli Malı Belgesine” sahip malları teklif etmesi durumunda yerli malı teklif eden yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulamasından yararlanmakla birlikte bu isteklilerce ve idarelerce gümrük ve serbest bölge mevzuatının da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

6.2.4. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı ilgili Oda veya Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuna bağlı ilgili Esnaf veya Sanatkârlar Odası tarafından “Yerli Malı Belgesi” düzenlenmesine ilişkin esaslar

6.2.4.1. Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğine bağlı ilgili Oda veya Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuna bağlı ilgili Esnaf veya Sanatkârlar Odası tarafından, “Yerli Malı Belgesi” düzenlenmesinde aşağıda belirtilen kriterler esas alınır.

6.2.4.1.1. Tamamen Türkiye’de üretilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli bir aşaması ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemi Türkiye’de yapılan ürünler, yerli malı olarak kabul edilir.

6.2.4.1.2. Sanayi ürünlerinin yerli malı kabul edilebilmesi için;

a) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenen Sanayi Sicil Belgesine sahip firmalar tarafından üretilmesi,

b) Üretim sürecinin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması, şartları aranır.

Bu iki şartın bulunması halinde “Yerli Malı Belgesi”, sanayi ürününün üretildiği yer Sanayi Odası veya Sanayi ve Ticaret Odası tarafından; Esnaf ve Sanatkârlar Odalarına kayıtlı olanlar tarafından üretilenler için ise ürünün üretildiği yer Esnaf ve Sanatkârlar Odasınınca düzenlenir.

6.2.4.1.3. Gıda ve tarımsal ürünlerin yerli malı olarak kabul edilebilmesi için;

a) İlgili mevzuatı uyarınca düzenlenen Gıda Sicil Belgesi ile Gıda Üretim Sertifikasına sahip üretici tarafından üretilmesi,

b) Üretim sürecinin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması, şartları aranır.

Bu iki şartın bulunması halinde “Yerli Malı Belgesi”, gıda ve tarımsal ürünü üreten üreticinin bulunduğu yer Sanayi Odası veya Sanayi ve Ticaret Odası tarafından; Esnaf ve Sanatkârlar Odalarına kayıtlı olanlar tarafından üretilenler için ise ürünü üreten üreticinin bulunduğu yer Esnaf ve Sanatkârlar Odasınınca düzenlenir.

6.2.4.1.4. Türkiye’de toplanan bitkisel ürünler, Türkiye’de doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar ve bunlardan elde edilen ürünler, Türkiye’de yetiştirilen ve avlanan su ürünleri yerli malı kabul edilir. Bunların dışındaki ham tarım ve hayvancılık ürünleri tümüyle Türkiye’de üretilmesi veya üretim sürecinin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması şartıyla yerli malı kabul edilir.

Tarım ve hayvancılık ürünlerine ilişkin “Yerli Malı Belgesi”, ürünün elde edildiği yerin Ticaret Borsası tarafından, Ticaret Borsasının bulunmadığı yerlerde ise Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odaları tarafından; Esnaf ve Sanatkârlar Odalarına kayıtlı olanlar için ise ürünün elde edildiği yerin Esnaf ve Sanatkârlar Odasınınca düzenlenir.

6.2.4.1.5. Türkiye’de çıkarılan madenler ve madencilik ürünleri ile yukarıda belirtilen ürünler dışında kalan ve bu kategorilerin hiçbirine girmeyen diğer ürünler; tümüyle Türkiye’de

üretilmesi veya üretim sürecinin önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması şartıyla yerli malı kabul edilir.

Bu ürünlere ilişkin “Yerli Malı Belgesi”, üretildiği yerin Sanayi Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından; Esnaf ve Sanatkarlar Odalarına kayıtlı olanlar tarafından üretilenler için ise üretildiği yerin Esnaf ve Sanatkarlar Odasınca düzenlenir.

6.2.4.2. TOBB ve TESK tarafından da yukarıdaki hususlar esas alınarak Birliğe veya Konfederasyona bağlı odalar tarafından “Yerli Malı Belgesi Düzenlemesine ilişkin Esaslar” yayımlanmıştır. Yerli Malı Belgesi talep eden tacir veya esnaf ve sanatkarlar, gerekli belgeler ile ilgili Oda’ya veya Borsa’ya yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir.

6.2.5. Eşik değerlere göre ihalelerin yabancı isteklilere açılması ve fiyat avantajı uygulaması

6.2.5.1. 4734 sayılı Kanunun “Eşik Değerler” başlıklı 8 inci maddesinde, 4734 sayılı Kanunun 13 ve 63 üncü maddelerinde yer alan hükümlerin uygulanmasına esas olmak üzere, yaklaşık maliyet dikkate alınarak kullanılacak eşik değerler belirtilmiştir. 4734 sayılı Kanunun “Yerli İstekliler İle İlgili Düzenlemeler” başlıklı 63 üncü maddesi hükmü uyarınca, idareler, yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan ihalelerde, ihale dokümanına sadece yerli isteklilerin katılması yönünde hüküm koyabilirler. Yine, yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit ve üzerindeki ihalelerde ise idareler, ihale dokümanına hizmet alımları ve yapım işlerinde bütün yerli istekliler lehine, mal alımlarında ise yerli malı belgesine sahip yerli istekliler lehine, % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması yönünde hükümler koyarak, ihaleye katılacak yerli isteklilere fiyat avantajı tanıyabilirler.

Madde 7- Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler

7.1. 4734 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına 5812 sayılı Kanunla eklenen ikinci cümlede; “ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif vermeye davet edilebilir” denilmektedir. Buna göre idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı maddesinde yapılan düzenlemeler doğrultusunda ön yeterlik dokümanında; asgari yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer vermeleri zorunludur. Sıralama kriterleri, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterleri arasından idarelerce belirlenecektir. Yapım işleri ihalelerinde ise puanlama kriterleri, tip ön yeterlik şartnamesinin puanlama kriterleri başlıklı (7.9.) maddesine uygun olarak idarelerce düzenlenecektir.

7.2. Hizmet alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği uyarınca istenilmesi zorunlu olan yeterlik belgeleri dışındaki ekonomik ve mali yeterlik kriterleri ile mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin belgelerden idarelerce uygun görülenlerin, dokümanda öngörülen puanlamanın gerektirdiği sıralama kriterleri çerçevesinde ön yeterlik şartnamesinde yer alması zorunludur. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında “idarelerin, belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalelerde, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesini öngördükleri durumlarda puanlama ve değerlendirmenin yüz tam puan üzerinden aşağıdaki esaslara göre yapılacağı;

a) Ekonomik ve mali yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari on, azami kırk puan olabileceği,

b) Mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine ilişkin puanların toplamının; asgari altmış, azami doksan puan olabileceği,

c) Yeterlik kriterlerinden her birine en fazla yirmi beş puan verilebileceği”

hükme bağlanmıştır. Anılan Yönetmeliğin “İstenecek belgeler” başlıklı 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında ise “yaklaşık maliyetine bakılmaksızın taşımali ilköğretim kapsamında yapılan öğrenci taşıma işleri ve sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinde ekonomik ve mali yeterlik belgeleri istenemez” hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, sigortacılık hizmet alımları ile yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihalelerinin belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılması halinde, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda herhangi bir liste oluşturulmaksızın yeterliği tespit edilen adayların tamamının teklif vermeye davet edilmesi zorunludur. Taşımali ilköğretim kapsamında yapılan öğrenci taşıma işlerinin ise niteliği itibarıyla belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

7.3. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı maddelerinde, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihaleler ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerde aranacak yeterlik kriterlerinin parasal tutar olarak belirleneceği öngörülmüştür. İdareler bu düzenleme uyarınca, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin anılan yeterlik kriterlerini düzenleyen maddelerinde yer alan oranları göz önüne alarak söz konusu parasal tutarları belirleyeceklerdir. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerde kısmi teklif verilmesine imkan tanınması durumunda; bankalardan temin edilecek belgelerdeki, iş hacmini gösteren belgelerdeki ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki parasal tutarlar ise her bir kısım için ayrı ayrı düzenlenecektir. Bu düzenleme yapılırken anılan belgeler için ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle aynı yeterlik kriteri ile ilgili olarak bütün kısımlar için tek bir oranın tespit edilmesi ve bu oran üzerinden parasal tutarların belirlenmesi zorunludur.

7.4. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ve kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; bankalardan temin edilecek belgeler, iş hacmini gösteren belgeler ve iş deneyimini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri ile ilgili olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinde öngörülen asgari ve azami oranlar dikkate alınmak suretiyle, bütün kısımlar için aynı yeterlik kriterine ilişkin tek bir oranın tespit edilmesi zorunludur. Ancak tespit edilen oranın her bir kısım için ayrı ayrı gösterilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır.

7.5. İlgili mevzuatı uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek hizmet alımı ihalelerinde, iş hacmi ile iş deneyimine ilişkin belgelerde aranacak oranların, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “İş hacmini gösteren belgeler” başlıklı 36 ncı ve “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı 39 uncu madde hükümlerine göre belirlenmesi gerekmektedir.

Madde 8- Belgelerin sunuluş şekli

8.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan ve ihalelerde başvuru veya teklif kapsamında sunulması istenen bazı belgelerin ilgili mevzuatı çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşların internet sayfaları üzerinden temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede; idarelerce başvuru veya teklif kapsamında sunulması istenilen belgelerden,

yetkili kurum ve kuruluşların internet sayfaları kullanılarak temin edilen ve üzerinde bu kurum veya kuruluş tarafından üretildiğini gösteren barkod ve/veya referans numarasını taşıyan belgelerin ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinin öngördüğü gerekli bilgi ve unsurları içermesi ve aynı internet sayfası üzerinden teyidinin mümkün olması halinde idareler tarafından kabul edilmesi gerekmektedir. Aday veya isteklilerce sunulan, yetkili kurum ve kuruluşların internet sayfaları kullanılarak temin edilen ve üzerinde bu kurum veya kuruluş tarafından üretildiğini gösteren barkod ve/veya referans numarasını taşıyan belgelerin başvuru veya tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında ihale komisyonunca barkod/referans numarası girilerek teyidinin yapılması ve buna ilişkin olarak alınan bilgisayar çıktısının ihale işlem dosyasına konulması gerekmektedir. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olunmadığına dair belgelerden ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yukarıdaki düzenlemeler çerçevesinde sunulanların da kabul edilerek sözleşme imzalanmadan önce idarece aynı yöntemle teyit edilmesi ve buna ilişkin olarak alınan bilgisayar çıktısının da ihale işlem dosyasına konulması gerekmektedir.

8.2. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Belgelerin sunuluş şekli” başlıklı maddesinde; Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf ülkelerde düzenlenen ve bu Sözleşmenin 1 inci maddesi kapsamında bulunan resmi belgelerin, “apostil tasdik şerhi” taşıması kaydıyla Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslugu veya Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tasdik işleminden muaf olduğu belirtilmiştir.

8.2.1. 27/7/1984 tarih ve 84/8373 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi, 16/9/1984 tarih ve 18517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf devletler ile bu devletlerde tasdik şerhi vermeye yetkili makamların Listesi, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansı’nın internet sayfasında (http://hcch.e-vision.nl/index_en.php?act=states.listing) yer almaktadır.

8.2.2. Anılan sözleşmenin 2 nci maddesi, sözleşmeye taraf akit devletlerin, sözleşmenin 1 inci maddesinde sayılan resmi belgelerden kendi ülkesinde kullanılacak olan belgeleri tasdik işleminden bağımsız tutacağını hüküm altına almıştır. Bu sözleşmenin amaçları bakımından, tasdik işleminden, yalnız belgenin kullanıldığı ülkenin diplomasi veya konsolosluk memurları tarafından belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığının veya gerekirse üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyit işleminin anlaşılacağı öngörülmüştür.

8.2.3. Uygulamada yabancı ülkelerden alınan bazı belgelerin, Türkiye’deki tasdik şerhi (apostil) vermeye yetkili makamlara onaylatılarak idarelere sunulduğu görülmüş olup, yukarıda anılan sözleşmeye aykırı olarak onaylanan bu belgeler geçerli sayılmayacaktır.

8.2.4. İdareler, ön yeterlik şartnamesinin veya idari şartnamenin düzenlenmesi sırasında ihale işlemlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesi ve bürokratik işlemlerin azaltılması için yurtdışından temin edilmiş teknik doküman, kişisel beyan gibi resmi makamlarca düzenlenmeyen belgelerin tasdik işleminden muaf olduğuna ilişkin düzenlemeler yapabilirler.

8.3. İdareler, ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Tekliflerin dili” başlıklı maddesini ihale konusu alımın niteliğini göz önünde bulundurmak suretiyle uygun seçeneği esas alarak düzenleyeceklerdir. İdareler, teklifi oluşturan bütün belgeler ve ekleri ile diğer dokümanların Türkçe olacağı ve yabancı dilde düzenlenen belgelerin Türkçe tercümesi ile birlikte verilmesi halinde geçerli olacağına ilişkin bir düzenleme yapabilecekleri gibi, sadece belirli belgelerin yabancı dilde sunulmasına imkan verebilirler. İhale işlemlerinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve hukuki sorunların yaşanmaması için yabancı dilde sunulmasına imkan verilen belgelerin teknik dokümanlar, kişisel beyanlar gibi belgelerle

sınırlı tutulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

8.4. İhale dokümanında istenen ve serbest muhasebeci mali müşavir tarafından düzenlenerek ya da onaylanarak başvuru veya teklif kapsamında idareye sunulan belgelerde, 15/11/2002 tarihli ve 24937 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Kaşe Kullanma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde temin edilen özel kaşenin kullanılması gerekmektedir.

Madde 9- Tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler

9.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeleri düzenleyen maddelerinde kendi malı olma şartının aranmamasının esas olduğu hükme bağlanmıştır. İdareler tarafından bazı tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipman için aday veya isteklinin kendi malı olma şartının aranması durumunda; kendi malı olması istenen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanın teknik kriter ve özelliklerine ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamede yer verilecek, aday veya istekliler de kendi malı olan tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmanı; ruhsat, demirbaş veya amortisman defterinde kayıtlı olduğuna dair noter tespit tutanağı ya da yeminli mali müşavir (YMM) raporu veya serbest muhasebeci mali müşavir (SMMM) raporu ile tevsik edeceklerdir. Makine, teçhizat ve diğer ekipman için kendi malı olma koşulunun aranmaması durumunda ise aday veya isteklilerden başvuru veya teklifleri kapsamında (taahhütname, yapı araçları taahhütnamesi, kira sözleşmesi, vb.) herhangi bir belge sunmaları istenmeyecektir.

9.2. Yapım işi ihalelerinde, ihale konusu işin yürütülmesi için işyerinde bulundurulması öngörülen; tesis, makine, teçhizat ve ekipmana ilişkin bilgilere sözleşme tasarısında yer verilecektir.

Madde 10- Bilanço ve eşdeğer belgeler ile iş hacmini gösteren belgeler

10.1. Bilanço ve eşdeğer belgelerin istenildiği ihalelerde, ihalenin yapıldığı yıldan önceki yıla ait yıl sonu bilançosunun veya bilançonun gerekli görülen bölümlerinin yoksa bunlara eşdeğer belgelerin sunulması gereklidir. Bu kapsamda; aday veya isteklilerin ilgili mevzuatı gereğince, bilançolarını yayımlamaları zorunlu ise başvuru veya tekliflerinde bilançolarını veya bilançonun gerekli görülen bölümlerini sunmaları zorunludur. İlgili mevzuatı gereğince bilançolarını yayımlama zorunluluğu bulunmayan aday ve istekliler ise bilançolarını veya bilançonun gerekli görülen bölümlerini sunabilecekleri gibi, bilanço rasyolarına ilişkin kriterleri sağladıklarına dair YMM veya SMMM onaylı belgeleri de başvuru veya teklifleri kapsamında sunabileceklerdir.

10.2. İş hacmini göstermek üzere aday veya isteklilerin başvuru veya teklifleri ile birlikte toplam ciroyu gösteren gelir tablosunu ya da taahhüt altında devam eden veya bitirilen işlerin parasal tutarını gösteren faturaları sunması zorunludur. Bu çerçevede, iş ortaklığı olarak ihaleye katılan aday veya isteklinin her bir ortağının iş ortaklığındaki hissesi oranında iş hacmine ilişkin kriteri sağladığını göstermek üzere bu iki belgeden herhangi birini sunması mümkündür.

10.3. İş hacmini göstermek üzere bir aday veya istekli tarafından hem taahhüt altında devam eden, hem de bitirilen işlerin parasal tutarını gösteren faturaların sunulması halinde, bu faturalardaki parasal tutarlar toplanmak suretiyle iş hacmine ilişkin kriterin sağlanıp sağlanmadığına bakılacaktır.

10.4. İlanı veya duyurusu 1/5/2010 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin “İlanı veya duyurusu 1/5/2010 tarihinden önce yapılan ihalelerde bilanço veya eşdeğer belgelerdeki yeterlik kriterleri” başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

10.5. İlanı veya duyurusu 1/5/2010 tarihinden önce yapılacak ihalelerde, iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterlerinde Uygulama Yönetmeliklerinin “İlanı veya duyurusu 1/5/2010 tarihinden önce yapılan ihalelerde iş hacmini gösteren belgelerdeki yeterlik kriterleri” başlıklı geçici maddelerindeki oranlar uygulanacaktır.

Madde 11- Ortaklık durum belgesi

11.1. İhaleye katılan tüzel kişinin, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğine göre ortağına ait iş deneyimini gösteren belgeyi sunması halinde, bu belgeyle birlikte ortaklık durum belgesinin de başvuru veya teklif kapsamında sunulması zorunludur.

11.2. Ortaklık durum belgesinin kimin tarafından düzenleneceği ve hangi durumlarda aday veya isteklilerce sunulmasının zorunlu olduğu hususlarına İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İş deneyimini gösteren belgeler” başlıklı maddesinde yer verilmiştir. Sunulacak belgenin İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ilgili standart forma uygun şekilde ve ihalenin ilk ilan veya ihaleye davet tarihinden sonra YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil memurlukları tarafından düzenlenmiş olması zorunludur.

Madde 12- Deneyime ilişkin referans

12.1 İhale Uygulama Yönetmeliklerinde mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgelerin taşınması gereken kriterler belirtilmiş olmakla birlikte, bazı ihalelerde bu düzenlemelerin aksine özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkeler veya diğer bazı yabancı ülkeler gibi belirlemeler yapılarak bu ülkelerde iş yapıldığına dair referans getirilmesi zorunluluğu konulduğu görülmektedir. Kamu İhale Kurulunun konuyla ilgili uyuşmazlık kararlarında, iş deneyimini gösteren belgelerin yanı sıra referansın istenemeyeceği, bu tür koşul koymanın rekabeti engellediği açıkça belirtildiğinden, idarelerce; şartnamelerin düzenlenmesi sırasında referansın hiçbir şekilde yeterlik kriteri olarak belirlenemeyeceği hususunun dikkate alınması gerekmektedir.

Madde 13- İlanlara ilişkin hususlar

13.1. İhale ve ön yeterlik ilanı

13.1.1. İlanın yapılış şekline ilişkin hususlar

13.1.1.1. 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine göre ilan edilecek ihaleler için ihale ile işin yapılacağı yerin farklı olduğu durumlarda, ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan iki farklı gazetede birer defa olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterlidir. İhale ile işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlarda ise farklı gazetelerde olmak üzere toplam iki defa ilan yapılması yeterli olacaktır. Ayrıca işin yapılacağı yerin birden fazla olduğu durumlarda, işin yapılacağı her yerde ilan yapılma zorunluluğu bulunmayıp, işin ağırlıklı olarak yapılacağı bir yerde ilan yapılması yeterli olacaktır.

13.1.1.2. İhale veya işin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. İhale ve işin yapılacağı yerin aynı olduğu durumlara ilişkin olarak söz konusu yerde tek bir gazete çıkması halinde ise ikinci gazetede ilan yapılması yerine, ihale, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile duyurulacak ve bu işlemler bir tutanakla belgelendirilecektir.

13.1.1.3. İşin veya ihalenin yapılacağı yer belirlenirken, büyükşehirlerde büyükşehir belediye sınırları, diğer yerlerde belediye sınırları, işin veya ihalenin yapılacağı yerin belediye sınırları

dışında olduğu durumlarda ise mülki sınırlar dikkate alınarak ilan yapılacaktır. Belediye sınırları dışında kalan yerler için yapılacak ilanlar, mülki sınırlar dikkate alınarak bağlı olunan ilçe veya il merkezinde yapılır.

13.1.1.4. İhalenin ve işin yapılacağı yerde yapılacak ilanlar Basın İlan Kurumu aracılığıyla belirlenen gazetelerde yapılacaktır. Bu bağlamda, yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında olan ihalelere ilişkin ilanların yayımlanmasında idarelerce; ilgisine göre, ihale veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde, Basın İlan Kurumunun güncel listesinde ismi belirtilen gazete bulunup bulunmadığının araştırılması, bu nitelikte birden fazla gazete var ise, ilanın Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla, bu makamlarca 195 sayılı Kanun hükümleri esas alınmak suretiyle belirlenecek gazetede yayımlanması, ihalenin veya işin yapılacağı yerin bulunduğu belediye sınırları içinde bu nitelikte sadece bir gazete bulunması halinde, ilanın yine Basın İlan Kurumu Şubesi veya Valilik aracılığıyla söz konusu gazetede yayımlanması, bu nitelikte gazete bulunmaması halinde ise, ilanın, ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılması gerekmektedir.

13.2. Ön ilan

13.2.1. 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile değiştirilen 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapılabileceği belirtilmiş ve anılan maddenin devam eden fıkraları ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “Ön İlan” başlıklı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. İdarelerin yapacakları ön ilanların, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan ön ilan standart formuna uygun olması zorunludur.

13.2.2. Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için de ön ilan yapılması mümkündür. Ön ilan yapılabilmesi için öncelikle ihale konusu işin yaklaşık maliyetinin hesaplanması gerekmektedir. Ancak, bu aşamada alım miktarının tahmini olarak belirlenmesi yeterli olduğundan, yaklaşık maliyet hesabı da bu miktar üzerinden ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin konuya ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılmalıdır. İdarece ihale veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan önce söz konusu yaklaşık maliyet tutarı gözden geçirilerek gerekiyorsa yeniden yaklaşık maliyet hesabı yapılacaktır. Bu hesaplama sonucunda yaklaşık maliyetin eşik değerinin altında kaldığı anlaşıldığı takdirde yapılan ön ilana dayalı olarak ilan veya davet sürelerinin kısaltılması mümkün değildir.

13.3. İlan ve davet sürelerinin kısaltılması

13.3.1. Kanunun 13 üncü maddesine göre ilanların elektronik olarak hazırlanması ve gönderilmesi suretiyle ilan süresinden yapılacak yedi günlük indirim sadece anılan maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılan ilanlarda söz konusudur. Bu çerçevede, ilanların elektronik olarak gönderilmesi konusunda Kurumla protokol yapmayan ve ilanlarını Kurumun ilan modülü üzerinden doldurarak göndermeyen idareler bu süre indiriminden yararlanamayacaklardır.

13.3.2. İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi halinde, Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresinin beş gün kısaltılması mümkün bulunmaktadır. Ancak bu süre indirimi, 4734 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesinde düzenlenen Elektronik Kamu Alımları Platformu'nun faaliyete girmesinden sonra uygulanabilecektir.

13.4. İlanlardaki hatalı hususların düzeltilmesi

13.4.1. 4734 sayılı Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yapılmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumlarda, hatalı olarak yayımlanan ilanlar Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olarak yeniden yapılmadıkça, ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilemez. Ancak, bu genel kuralın istisnası olarak, yapılan ilânlarda 4734 sayılı Kanununun 24 ve 25 inci madde hükümlerine aykırılık teşkil eden hatalar bulunması durumunda, ilan yeniden yapılmadan; Kanununun 13 üncü maddesine göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde, ilanın yayımlanmasını takip eden onbeş gün, ilan süresi daha kısa olan ihalelerde ise on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilanı yapılarak ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir. Bu durumda düzeltme ilanı, düzeltme ilan formu kullanılarak hatalı ilanın yayımlandığı yayın organında aynı şekilde yayımlanır.

13.4.2. 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde belirlenen yerlerde ve zamanlarda yapılmayan ilanlar, düzeltme ilanı yapılmak suretiyle düzeltilemeyecektir. Bu durumda yapılan ilanlar geçersiz kılınarak, 4734 sayılı Kanununun 13, 24 ve 25 inci maddelerindeki hükümlere uygun bir şekilde ilanlar yeniden yapıldıktan sonra ihale veya ön yeterliğin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

13.5. İhale iptal ilanı

İhale veya son başvuru saatinden önce ihalenin iptal edilmesi durumunda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde bulunan ihale iptal ilan formu kullanılarak ilanın yayımlandığı yayın organında ihalenin iptal edildiği hususunun hemen ilan edilerek duyurulması gerekmektedir. Bu duyuruda, iptal nedeni veya nedenlerinin de yer almasının zorunlu olduğu hususuna dikkat edilmelidir. Diğer taraftan ihalenin iptal edildiği hususunun istekli olabileceklere ayrıca bildirilmesi zorunludur.

Madde 14- İhale sonucunun Kuruma bildirilmesi

14.1. 4734 sayılı Kanununun 42 nci maddesinde, sözleşmenin imzalanacağı tarihte, sözleşme imzalanmadan önce ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanununun 47 nci maddesinde düzenlenen ihale sonuç bildirimine ise 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerce bu Kanuna tabi olmadan yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihaleleri sonucunda sözleşmenin imzalanmasının ardından, söz konusu ihalelere ilişkin sonuç bilgilerinin Kurum tarafından belirlenen esaslar dahilinde Kuruma gönderilmesinden ibarettir.

Madde 15-Dokümana ilişkin hususlar

15.1. Dokümanın basım maliyeti

4734 sayılı Kanununun 28 inci maddesinde, doküman bedelinin basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde belirleneceği açıkça belirtilmiştir. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale İşlem Dosyası” başlıklı maddeleri uyarınca, doküman bedelinin ve dolayısıyla basım maliyetinin tespitine ilişkin bilgi ve belgeler ile dokümanın posta yoluyla satın alınması öngörülmüşse posta maliyetinin hesaplanmasına yönelik bilgi ve belgeleri içeren tutanağa ihale işlem dosyası içinde yer verilmesi gerekmektedir. Buna göre, doküman bedeli belirlenirken, basım maliyeti olarak sadece hazırlanan dokümanın basımı ve çoğaltılmasına ilişkin giderler göz önüne alınabilecektir. Bu nedenle, dokümanın basımı ve çoğaltılması sırasında gerçekleşmeyen giderler ve ilan bedeli gibi basım maliyetine ilişkin olmayan diğer giderlerin doküman bedelinin belirlenmesinde dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

15.2. Dokümanın satın alınması

15.2.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinde, idarece öngörülmesi halinde, doküman satış bedelinin önceden idare hesabına havale edilmesi kaydıyla, ön yeterlik dokümanı ile ihale dokümanının iadeli taahhütlü posta, acele posta veya kargo yoluyla satın alınmasına imkân tanınmıştır. Bu konuda takdir yetkisi idareye ait olup, idarenin dokümanın posta yoluyla satın alınmasına ilişkin düzenlemeye dokümanda yer vermemesi halinde, dokümanın posta yoluyla satın alınması mümkün bulunmamaktadır. İdarece bu yönde bir düzenleme yapılması halinde ise posta veya kargo masrafları dahil edilerek belirlenen doküman bedelinin yatırılacağı banka hesap numarasına, ön yeterlik ve ihale ilanında veya davet yazısında yer verilmesi gerekmektedir.

15.2.2. Dokümanın posta yoluyla satın alınmasına ilişkin talebin, doküman bedelinin idarenin hesabına yatırıldığına ilişkin dekont ile birlikte, ihale veya son başvuru tarihinden en az beş gün önce idareye ulaştırılması zorunludur.

15.2.3. Dokümanı elden satın almak isteyenlerin, doküman bedelini ödeyerek dokümanı teslim almaları zorunludur. Bu nedenle, dokümanı elden satın almak amacıyla doküman bedelini ödedikleri halde dokümanı teslim almamış olanlar istekli olabilecek sıfatını kazanamayacaklardır.

15.3. Şikayet üzerine dokümanda değişiklik yapılması

İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı maddesinde “Kanunun 55 inci maddesi uyarınca şikayet üzerine yapılan incelemede; başvuruların ya da tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale veya ön yeterlik dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi halinde, ihale veya son başvuru tarihine on günden az süre kalmış olsa dahi gerekli düzeltme yapılarak yukarıda belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defa daha ertelenebilir. Belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde ise ihale sürecine devam edilebilmesi, ancak Kanunun 26 ncı maddesine göre düzeltme ilanı yapılması ile mümkündür.” hükmü yer almaktadır. Buna göre, şikayet başvurusu üzerine, idarenin dokümanda düzeltme yapılmasına karar vermesi halinde, Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve zeyilnamenin doküman satın alanların tamamına ihale veya son başvuru tarihinden en az on gün önce bildirilmesini öngören düzenlemedeki on günlük süre ile bağlı olmaksızın ihale veya son başvuru tarihine kadar (ihale veya son başvuru günü hariç) zeyilname ile dokümanda düzeltme yapılabilecektir. Ancak, zeyilnamenin son bildirim tarihi ile ihale veya son başvuru tarihi arasında on günden az süre kalması halinde, ihale tarihinin ertelenmesi zorunlu olup, bu erteleme sadece bir defa yapılabilecektir. İhale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, yeni ihale veya son başvuru tarihinin, zeyilnamenin son bildirim tarihinden itibaren on günden az olmayacak şekilde belirlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir.

15.4. Zeyilname ile ihale veya son başvuru tarihinin ertelenmesi halinde, erteleme süresi ihale veya son başvuru tarihinden itibaren hiçbir durumda yirmi günü geçemeyecektir.

15.5. CD ortamında hazırlanan dokümanın güvenliğinin sağlanması ve buna ilişkin esaslar

15.5.1. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ihale ve/veya ön yeterlik dokümanının hazırlanması ve satılmasına ilişkin hükümleri uyarınca, gerekli güvenlik önlemlerinin alınması kaydıyla, ihale ve/veya ön yeterlik dokümanlarının “compact disc (CD)” ortamında hazırlanarak istekli olabileceklere satılması mümkün bulunmaktadır. Bu hükümler uyarınca, ihale ve/veya ön yeterlik dokümanını “compact disc (CD)” ortamında hazırlayarak istekli olabileceklere satmak isteyen idarelerin, bu ortamda satılan ihale ve/veya ön yeterlik

dokümanında sonradan değişiklik yapılabilmesinin engellenmesi amacıyla, aşağıda belirtilen güvenlik önlemlerini almaları zorunludur. İhale ve/veya ön yeterlik dokümanını “compact disc (CD)” ortamında hazırlamak ve satmak isteyen idarelerce hazırlanan CD’lerin;

- 1) Kalıcı bir kalemle numaralandırılması, üzerlerine hangi ihaleye ait olduğunun yazılması ve tarih atılarak idare yetkilisince paraflanması,
  - 2) İçinde yer alan dokümanları ve formatlarını belirten bir içindekiler listesinin CD içindeki bir dosyaya işlenmesi,
  - 3) Bir defa yazılabilir (CD-R) türünde olması, yazılabilir-değiştirilebilir nitelikte olan (CD-RW) türünde CD’lerin kullanılmaması,
  - 4) Yazıldıktan sonra tekrar yazılmasını ve değiştirilmesini engellemek amacıyla yazma oturumu (session)’nun kapatılması,
  - 5) 0272-1E6E şeklindeki CD Birim Seri Numarası ve varsa diğer ayırt edici numaralarının ihale dokümanı satın alma belgesine işlenmesi,
- gerekmektedir.

15.5.2. İstekli olabilecekler tarafından CD ortamında satın alınan ihale ve/veya ön yeterlik dokümanında yer alan bilgilerle, idarece hazırlanan asıl dokümanda yer alan bilgiler arasında maddi veya teknik hatalar ile eksiklikler olması halinde, ihale ve/veya ön yeterlik şartnamelerinde yer alan, “İhale dokümanını satın almak isteyenler, ihale dokümanını oluşturan belgelerin aslına uygunluğunu ve belgelerin tamam olup olmadığını kontrol eder. Bu incelemeyi yaptıktan sonra, ihale dokümanını oluşturan belgelerin tamamının aslına uygun olarak teslim alındığına dair standart form biri satın alana verilmek üzere iki nüsha olarak düzenlenir.” hükmü uyarınca işlem yapılacaktır.

15.5.3. “Compact disc (CD)” ortamında hazırlanan ihale ve/veya ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulması halinde, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale ve ön yeterlik dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması” başlıklı maddesi çerçevesinde gerekli değişiklik ve açıklamalar yazılı olarak veya yukarıdaki esaslar çerçevesinde CD ortamında yapılabilecektir.

15.6. İşyerinin görülmesine ilişkin düzenleme

İhalelere ilişkin olarak Kuruma yapılan itirazın şikayet başvurularından, bazı ihalelerde idareden alınacak işyeri görme belgesinin teklif veya başvuru kapsamında sunulmasının istendiği görülmüştür. Bilindiği gibi, ihaleye katılım için aday veya isteklilerce verilmesi gereken belgeler ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde düzenlenmiştir. Bu belgeler arasında işyeri görme belgesi bulunmamaktadır. Ayrıca, tip idari şartnamelerin “İşin Yapılacağı Yerin Görülmesi” başlıklı maddesindeki düzenlemeler, işyerinin görülmesi, teklif hazırlamak ve taahhüde girmek için gerekli olabilecek tüm bilgileri temin sorumluluğunun isteklilere olduğunu, işyerinin görülmesine ilişkin olarak istekli veya temsilcilerinden gelen taleplerin idarelerce karşılanmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle, idarelerce anılan hükme uygun hareket edilmesi ve idari şartnamelerde, işyeri görme belgesi alma zorunluluğuna ilişkin düzenlemelere yer verilmemesi gerekmektedir.

Madde 16- Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesi

16.1. Tekliflerin alınmasına ilişkin işlemler

4734 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir” hükmünün, zarfın yapıştırılan yerinin ihaleye katılan aday veya istekli tarafından imzalanıp, kaşesinin veya mührünün basılması şeklinde uygulanması gerekmektedir. Aday veya isteklinin ortak girişim olması halinde zarfın

yapıştırılan yerinin ortaklardan herhangi biri tarafından imzalanarak kaşelenmesi veya mühürlenmesi yeterlidir.

16.2. Kanunun 36 ncı maddesine göre ihale komisyonunca ilk oturumda yapılacak iş ve işlemler

16.2.1. Başvuru ya da teklif zarfının Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığının anlaşılması halinde, söz konusu zarfın ön ve arka yüzünün fotokopisi çekildikten sonra başvuru veya teklif zarfı açılmaksızın iade edilecektir. Başvuru veya teklif zarfının fotokopisi ise idare tarafından ihale işlem dosyasında muhafaza edilecektir.

16.2.2. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ekinde yer alan tip şartnamelerde başvuru veya teklif zarfı içinde sunulacak belgeler arasında aday veya isteklilerin ön yeterlik veya ihale dokümanını satın aldıklarına ilişkin belge bulunmamaktadır. Bu nedenle, idarelerce söz konusu belgenin başvuru veya teklif kapsamında sunulması istenmeyecektir. Ancak, ihale komisyonu tarafından başvuru veya teklif zarflarının 4734 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olup olmadığı incelenecek ve yapılan bu inceleme sonucunda başvuru veya teklif zarfı açılan aday veya isteklilerin doküman satın alıp almadıkları, idare tarafından düzenlenen ve bir nüshası idarede bulunan Ön yeterlik/ihale dokümanının satın alındığına ilişkin formlardan kontrol edilerek doküman satın almadığı halde başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği anlaşılmanın başvuru veya teklifleri 4734 sayılı Kanunun 28 inci maddesindeki "... İhale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilir. Ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur." hükmü çerçevesinde anılan Kanunun 37 inci maddesi uyarınca değerlendirme dışı bırakılacaktır.

16.2.3 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca aday veya isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığına ilişkin kontrolün her bir belge için ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Kuruma ulaşan görüş taleplerinden ve itirazın şikayet başvurularından, bazı idarelerin bu tutanağı her bir belgenin durumunu belirtecek şekilde düzenlemedikleri, gruplandırılmış şekilde düzenlenmiş tutanak üzerinden yapılan değerlendirmelerde idareler ile adaylar veya istekliler arasında ihtilaflar ortaya çıktığı görülmüştür. Uyuşmazlıklara meydan vermemek amacıyla, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin "Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına" ilişkin maddelerinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

16.2.4. 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile İhale Uygulama Yönetmeliklerinin "Yaklaşık maliyete ilişkin ilkeler" başlıklı maddesi uyarınca, ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyetin, teklif fiyatları ile birlikte, pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanması gerekmektedir. Bu çerçevede, ihale komisyonu tarafından 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca teklif zarflarının incelenmesinin ardından, teklif zarfları açılmadan önce yaklaşık maliyet açıklanacaktır. Ancak, isteklilerce sunulan teklif zarflarının hiçbirinin Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmadığına anlaşılması halinde yaklaşık maliyet açıklanmayacaktır.

16.2.5. İhale Uygulama Yönetmeliklerinde, 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre pazarlık usulüyle yapılan ihalelerde yaklaşık maliyetin son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanacağı hükme bağlanmıştır. Ancak, son yazılı fiyat teklifini sunmayan isteklilerin ilk teklifleri son teklifi olarak kabul edileceğinden, son yazılı tekliflerin verilip verilmediğine, teklif zarfları ve tekliflerin usulüne uygun olup olmadığına bakılmaksızın, son yazılı fiyat tekliflerinin verileceği tarih ve saatte yaklaşık maliyet açıklanacaktır.

16.2.6. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, ihale komisyonu, yaklaşık maliyetin açıklanacağı aşamada, toplam yaklaşık maliyet tutarı ile her bir kısım için belirlenen yaklaşık maliyet tutarını ayrı ayrı açıklayacaktır.

16.2.7. Kısmi teklif verilmesine izin verilen mal alımı ihalelerinde, ihale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını okuyarak açıklayabileceği gibi her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının yer aldığı bir çizelgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de yaklaşık maliyet tutarlarını açıklayabilir. Ayrıca bu ihalelerde isteklilerin her bir kısma vermiş olduğu teklif fiyatları okunarak açıklanabileceği gibi isteklilerin “Birim Fiyat Teklif Cetvellerinin” fotokopilerinin dağıtılması yoluyla da teklif fiyatlar açıklanabilir. İhale komisyonu her bir kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarını veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarını, bunlardan birini okumak diğerini ise ilgili belgenin fotokopisini dağıtmak suretiyle de açıklayabilir. Her bir kısmın yaklaşık maliyet tutarının gösterildiği çizelge ile isteklilerin birim fiyat teklif cetvelinin fotokopilerinin ihale komisyonu başkan ve üyelerinden en az biri tarafından imzalanması gerekmektedir. İhale komisyonu tarafından her kısma ilişkin yaklaşık maliyet tutarı ve/veya isteklilerin her bir kısma ilişkin teklif fiyatlarının okunarak açıklanmadığı ihalelerde, yaklaşık maliyet tutarlarının yer aldığı çizelge ile isteklilerin birim fiyat cetvellerinin fotokopileri, talep eden isteklilere ilk oturum kapatılmadan verilir ve bu husus Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı ve/veya Teklif Edilen Fiyatlara ve Yaklaşık Maliyetin Açıklanmasına İlişkin Tutanağın Hazır Bulunanlar Önünde Yapılan İlk Oturumda Talep Edenlere Verildiğine İlişkin Tutanağında belirtilir. Ancak ihale komisyonu tarafından toplam yaklaşık maliyet ile isteklilerin toplam teklif tutarlarının okunarak açıklanması zorunludur.

16.3. Yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler

16.3.1. Yaklaşık maliyetin üzerindeki tekliflerin kabul edilip edilemeyeceği hususunda tereddütler olduğu anlaşılmaktadır. İhale komisyonu;

- a) Yaklaşık maliyet hesaplanırken değerlendirilmeyen her hangi bir husus olup olmadığını,
- b) Yaklaşık maliyet güncellenerek tespit edilmişse, güncellemenin doğru yapıp yapılmadığını,
- c) Verilen teklif fiyatlarının piyasa rayiç fiyatlarını yansıtmayı yansıtmadığını,

Sorgulayarak verilen teklifleri yaklaşık maliyete göre mukayese eder ve bütçe ödeneklerini de göz önünde bulundurarak, teklif fiyatlarını uygun bulması halinde ekonomik açıdan en avantajlı teklifi ve varsa ikinci teklifi belirlemek veya verilen teklif fiyatlarını uygun bulmaması halinde ihalenin iptaline karar vermek hususunda takdir yetkisine sahiptir.

16.3.2. Yaklaşık maliyetin üzerinde olmakla birlikte teklifin kabul edilebilir nitelikte görülmesi halinde idarenin ek ödeneğinin bulunması veya ilgili mali mevzuatı gereği ödenek aktarımının mümkün olması durumlarında teklifler kamu yararı ve hizmet gerekleri de dikkate alınarak kabul edilebilir. Bu durumda sorumluluk idareye aittir.

16.4. Kısmi tekliflerin değerlendirilmesi

16.4.1. İhalelerde, ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kısmi teklif verilebilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak, kısmi teklif verilebilen ihalelerde isteklilerce her bir iş kısmına ayrı ayrı teklif vermek suretiyle işin tamamına teklif verilebileceği gibi, ihale dokümanında belirtilen kısımlardan bazılarında da teklif verilebilecektir.

16.4.2. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalede; aday veya isteklinin yeterlik değerlendirmesi, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği her bir kısım için ayrı ayrı yapılacaktır. İstekli, teklif ettiği kalemlerin/kısımların toplam bedeli üzerinden geçici teminat

sunacaktır.

16.4.3. İşin tamamına veya bir kısmına teklif veren isteklinin teklif verdiği kısım veya kısımlardan birkaçı veya tamamı için ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenmesi söz konusu olduğunda, yapım işleri ihaleleri hariç, bu istekli ile tek bir sözleşme imzalanacaktır. Ancak, mal ve hizmet alımlarında bir idareye bağlı birimlerin ihtiyaçlarının bir merkezden yapılan ihale ile karşılanması amacıyla kısmi teklife imkan verilen ihalelere münhasıran ve idari şartnamenin “Kısmi teklife ilişkin açıklamalar” başlığı altında idarece bu hususun düzenlenmiş olması kaydıyla her bir kısım için ayrı ayrı sözleşme imzalanabilecektir. Ayrı ayrı sözleşmeye bağlanacak her kısım için ayrı kesin teminat alınacaktır.

16.4.4. Kısmi teklife açık olan ihalelere yönelik şikayet veya itirazın şikayet başvurusunda bulunulması halinde başvuru sonuçlandırılmadan sözleşme imzalanamaz. Bu durumda, başvuruya konu edilmeyen diğer kısım/kalem veya gruplara ilişkin sözleşmeler imzalanabilecektir.

16.4.5. Yapım işlerinde kısmi teklif

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasında, kendi başına proje bütünlüğü olan benzer nitelikli birden fazla yapım işinin paket halinde bir arada ihale edilmesinin öngörülmesi durumunda, her bir iş için ayrı teklif alınmasını sağlamak üzere kısmi teklif alma yoluyla ihale yapılabileceği hükme bağlanmış olup, bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak bazı hususların açıklanmasına gerek görülmüştür.

16.4.5.1. 4734 sayılı Kanunun 27 nci maddesinde kısmi teklif verilip verilemeyeceğinin işin idari şartnamesinde belirtilmesinin zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca kısmi teklif verilmesine izin verip vermemek idarenin yetkisinde olup söz konusu yetkinin Kanunun temel ilkelerine uygun olarak kullanılması gerektiği açıktır. Bu çerçevede yapım işleri için, kendi başına proje bütünlüğü olan her bir yapım işinin ayrı ayrı ihale edilmesi esas olup, Yönetmeliğin anılan hükmü ve aşağıda yapılan açıklamalar doğrultusunda kısmi teklif alınması suretiyle ihale yapılması idarelerin yetki ve sorumluluğundadır.

16.4.5.2. Anılan hüküm, kendi başına ihale konusu olabilecek nitelikte proje bütünlüğü olan birden fazla yapım işinin bir arada ihale edilebilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, proje bütünlüğü olan tek bir yapım işinin parçalara ayrılarak bütünlüğü bozacak şekilde her bir parçası için ayrı ihale yapılması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin; belli bir projesi olan ve bu kapsamda teknik ve idari şartnamesi bütünlük arz eden bir bina veya bina kompleksi yapım işi bütün olarak ihale edilecek olup, söz konusu iş parçalara ayrılarak kısmi teklif yoluyla parça parça ihale edilemeyecektir. Ancak, farklı coğrafi alanlarda gerçekleştirilmesi gereken benzer nitelikli okul, sağlık ocağı, vb. yapım işleri bu hükme göre kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilebilecektir. Aynı şekilde, belli bir güzergah üzerinde yapımı planlanan yol yapım işinde, bu işin altyapısı ile üst yapısı kısmi teklif kapsamında ayrılamayacak olup, ancak 4734 sayılı Kanunun temel ilkeleri göz önünde bulundurulmak suretiyle uzunluk olarak belli parçalara ayrılarak Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre paket halinde tek bir ihalenin konusunu oluşturabilecektir.

16.4.5.3. Yapım işleri ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda, her bir kısım, o kısım için ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren istekli üzerine ihale edilecek ve aynı istekli üzerinde kalan kısımlar dahil olmak üzere her bir kısım için ayrı sözleşme düzenlenecektir.

16.4.6. Kısmi teklif alma yoluyla bir arada ihale edilmesi öngörülen işlerin benzer nitelikli olması ve bu çerçevede ilan ve idari şartnamede bütün kısımlar için geçerli olacak şekilde ortak bir benzer iş tanımı yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla bu konuda karar verirken

Yönetmeliğin benzer iş tanımı çerçevesinde hareket edilmesi ve zorunlu haller hariç nitelik bakımından birbirinden farklı olan işlerin aynı ihalede toplanmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

16.4.7. Kısmi teklife imkân tanınan ihalede, ihale veya ön yeterlik dokümanında öngörülen mesleki ve teknik yeterlik kapsamında istenmiş ise;

- a) Teklif verilen tüm kısımlar için geçerli olmak üzere bir adet iş deneyimini gösteren belge,
- b) Yapım işleri ile danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinde; anahtar teknik personele ilişkin olarak teklif verilen kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı personel istenmesi halinde istenen her bir personele ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte personel istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen personelin niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgeler,
- c) Kendi malı olması istenen makine-ekipmana ilişkin olarak; teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere, kısımlar itibarıyla farklı makine-ekipman istenmesi halinde istenen her bir makine-ekipmana ilişkin belgelerden bir adet, aynı nitelikte makine-ekipman istenmesi halinde ise teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere istenen makine-ekipmanın niteliği ve sayısına göre aynı kanıtlayıcı belgeler,
- ç) Kalite ve standarda yönelik olarak istenen belgeden bir adet, sunulması yeterlidir.

16.4.8. İhale dokümanında öngörülmesi halinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin olarak teklif verilen bütün kısımlar için ayrı ayrı geçerli olmak üzere, istenen belgelerden bir adet sunulacaktır.

16.4.9. Diğer katılım belgeleri kapsamında,

- a) Teklif verilen her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere ilgisine göre iş ortaklığı beyannamesi veya konsorsiyum beyannamesi,
- b) İdari şartnamede istenmesi halinde, teklif verilen her bir kısım için alt yükleniciye yaptırılması düşünülen işlere ilişkin liste,
- c) Yapım işi ihalelerinde, idari şartnamede istenmesi halinde teklif verilen her bir kısım için, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi çerçevesinde aşırı düşük tekliflerin sorgulanmasında ve sözleşmenin uygulanmasında kullanılmak üzere ayrı ayrı verilecek olan belgeler,
- ç) Yukarıda sayılanlar dışındaki katılım belgelerinin her birinden (ticaret odası belgesi, imza sirküleri, vb.) teklif verilen bütün kısımlar için geçerli olmak üzere birer adet, sunulması yeterlidir.

16.5. Aritmetik hata ve yuvarlama

16.5.1. Birim fiyat teklif cetvelindeki çarpım ve toplamlarda hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilecek ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde, isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılarak, teklif verdiği diğer kısımlar üzerinden ihale sonuçlandırılacaktır.

16.5.2. Birim fiyat üzerinden teklif alınan ihalede, birim fiyat teklif cetvelindeki birim fiyatlar ve birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarlar, virgülden sonra iki hane olacak şekilde yuvarlanarak yazılacaktır. Ancak, birim fiyat üzerinden teklif alınan mal alım ihalelerinde, miktarı yüksek olan iş kalemleri için, idari şartnamenin diğer hususlara ilişkin

bölümünde belirtilmek kaydıyla, istekliler birim fiyatlarını virgülden sonra iki haneden fazla olacak şekilde verebileceklerdir. Bu durumda da birim fiyatla miktarın çarpılması sonucu bulunan tutarlar, virgülden sonra iki hane olacak şekilde yuvarlanarak yazılacaktır.

Örnek;

Hesaplanan Tutar	Yuvarlama sonucu
5,414	5,41
5,41582	5,42
5,4169	5,42

16.6. İdarelerce belgelerdeki eksik bilgilerin tamamlanması

16.6.1 İhale dokümanında başvuru veya teklif zarfı içinde sunulması istenilen belgeler ve bu belgelere ilgili mevzuat gereğince eklenmesi zorunlu olan eklerinden herhangi birinin, aday veya isteklilerce sunulmaması halinde, bu eksik belgeler ve ekleri idarelerce tamamlanmayacaktır. Ancak,

a) Geçici teminat ve teklif mektuplarının Kanunen taşınması zorunlu hususlar hariç olmak üzere, sunulan belgelerde ihale sonucu açısından teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmayan bilgi eksikliklerinin bulunması halinde, bu tür bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,

b) Aday ve isteklilerce sunulan ve başka kurum, kuruluş ve kişilerce düzenlenen belgelerde, belgenin taşınması zorunlu asli unsurlar dışında, belgenin içeriğine ilişkin tereddüt yaratacak nitelikte olan ve belgeyi düzenleyen kurum, kuruluş veya kişilerden kaynaklanan bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler,

İdarelerce tamamlanacaktır. Bu çerçevede, bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgeler, idarece ilgili kurum veya kuruluştan re'sen istenebilir. Söz konusu belgelerin aday veya istekliler tarafından tamamlanmasının istenilmesi halinde ise bilgi eksikliklerinin giderilmesine ilişkin belgelerin niteliği dikkate alınarak idarelerce aday veya isteklilere iki iş gününden az olmamak üzere makul bir tamamlama süresi verilecektir.

16.6.2. İdarelerce bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin olarak verilen süre içinde aday veya isteklilerce sunulan belgelerin, başvuru veya ihale tarihinden sonraki bir tarihte düzenlenmesi halinde, bu belgeler, aday veya isteklinin başvuru veya ihale tarihi itibarıyla ihaleye katılım şartlarını sağladığını tevsik etmesi halinde kabul edilecektir.

16.6.3. Bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ilişkin belgelerin yazılı olarak istenilmesi ve aday ve isteklilerce bir dilekçe ekinde sunulması gerekmektedir. İdarece belirlenen sürede eksik bilgileri tamamlamayan aday ve isteklilerin başvuruları veya teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve isteklilerin geçici teminatları gelir kaydedilir.

16.6.4. İlgili mevzuatına göre ihaleye katılma şartı olarak istenmesi gereken belge veya bilgilerin idarece istenmediği ve bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edildiği hallerde, idarelerce bu tür belge veya bilgiler başvuruların ya da tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında aday veya isteklilerden talep edilemeyecek ve tamamlanamayacaktır.

16.7. Teklif geçerlilik süresinin dolmasından sonra sözleşme yapılması

Kesinleşen ihale kararı bildirildikten sonra şikayet başvurusunda bulunulması veya dava

açılması nedeniyle ihale sürecinin uzaması sonucunda; teklif geçerlilik süresinin ihale dokümanında öngörülen süre kadar uzatıldığı ve bu sürenin de dolduğu, buna rağmen sözleşmenin imzalanmadığı durumlarda; İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yer alan sözleşmenin imzalanması ile ilgili hükümlere göre, ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi ile kabul etmeleri şartıyla, sözleşme imzalanabilir. İdarece bu durumda ihale üzerinde kalan istekliye sözleşme imzalayıp imzalamayacağı hususu sorulmaksızın sadece teklif geçerlilik süresinin dolduğu gerekçe gösterilerek ihalenin iptal edilmemesi gerekmektedir. Ancak tekliflerin geçerlilik süresinin dolmuş olması nedeniyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi veya ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin sözleşmeyi imzalama zorunluluğu bulunmadığından, sözleşmeyi imzalamayan istekliler hakkında geçici teminatın irat kaydedilmesine ve yasaklamaya ilişkin hükümler uygulanmayacaktır.

Madde 17- İsteklilerden 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre istenecek belgeler

17.1. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının,

(a) bendinde; “İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer durumda olan,”

(b) bendinde; “İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan,”

(c) bendinde; “Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan,”

(d) bendinde; “Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan”,

(e) bendinde; “İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen”

(f) bendinde; “İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen”,

(g) bendinde ise; “İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan” isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hükme bağlanmıştır.

17.2. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının; (a) ve (b) bendine ilişkin olarak;

17.2.1. Ticaret sicil memurlukları, (g) bendine ilişkin olarak ise, gerçek veya tüzel kişinin kayıtlı olduğu odalar tarafından düzenlenen belgeler, başka bir kurum ya da kuruluştan teyit alınmadan kabul edilebilecektir.

17.2.2. 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılan ihalelerde ihale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına ilişkin belgeleri sunması, saydamlık, eşitlik ve güvenilirlik ilkeleri gereği zorunlu olmakla birlikte, Türk Mevzuatı çerçevesinde belirlenen bu belgelerin yerli istekliler tarafından temin edilebileceği, yabancı isteklilerin her birinin kendi ülkesindeki mevzuatının farklı olduğu düşünüldüğünde, yabancı isteklilerin uyruğunda buldukları veya ticari faaliyetini sürdürdüğü şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatı uyarınca bu

Ülkelerin adli ve idari makamlarından alacakları belgeler, 4734 sayılı Kanunun (a), (b), ve (g) bentlerinde ifade edilen belgelerin kendi ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belgeler niteliğinde olması halinde kabul edilebilecektir.

17.2.3 Yabancı isteklilerin uyuğunda buldukları veya Şirket merkezinin kayıtlı olduğu ülke mevzuatına göre 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentlerinde belirtilen belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuğunda bulunduğu ya da yabancı tüzel kişi isteklinin Şirket merkezinin bulunduğu ülkenin Türkiye’deki misyon Şefliklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon Şefliklerince teyit edilmesi zorunludur.

17.3. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin son fıkrasının (c) bendi uygulamasında kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcunun belirlenmesinde aşağıda belirtilen hususlar esas alınacaktır:

17.3.1. Türkiye genelindeki borç asıl ve fer’ileri toplamı dikkate alınmak kaydıyla, isteklilerin;

a) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran tüzel kişiliği haiz işveren olması halinde;

1) Gerek kendilerine ait işyerlerinin, gerek devir aldıkları işyerlerinin, gerekse kendi iŐyerleriyle birleŐen veya kendi iŐyerlerine katılan işyerlerinin muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ile diğer fer’ileri,

2) 1/5/2004 tarihinden sonra biten ihale konusu işler ve özel bina inŐaatı iŐyerlerinden dolayı gerek Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan araştırma, gerekse Serbest Muhasebeci Mali MüŐavirler ile Yeminli Mali MüŐavirlerce İŞyeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik gereğince yapılan inceleme sonucunda, fark işçilik matrahı üzerinden bulunan ve isteklilerce ödenmesi kabul edilen prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları,

3) İŞin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu denetim elemanlarınca düzenlenen raporlarda önerilen asgari işçilik miktarı üzerinden hesaplanan prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarlarının idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

4) Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiŐ memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruŐtırma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edildiği halde bu çalıŐmaları veya prime esas kazancı Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeyen veya eksik bildirilen sigortalılardan dolayı tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer’ilerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

5) Kesinleşmiş mahkeme kararları uyarınca geriye doğru verilen prim belgelerine istinaden oluşan ve muaccel hale gelmiş sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer’ileri,

6) Ay içinde bazı iş günlerinde alıŐtırılmadıėına veya eksik ücret ödendiğine dair belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmeyen veya verilen belgeleri anılan Kurumca geçerli sayılmaması nedeniyle tahakkuk ettirilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik

sigortası primi borçları ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerinin idari aşamada kesinleşmiş olan kısımları,

7) Bir işverenin işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran alt işverenin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalılardan dolayı tahakkuk eden ve ödenmeyen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ilişkin gecikme cezası, gecikme ve diğer fer'ileri,

8) Ortağı olduğu şirketin sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, (şirketin nevi dikkate alınarak) sorumlu olduğu tutarları,

b) 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran tüzel kişi olması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçların yanı sıra (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmalarından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim, kesenek ve kurum karşılıkları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

c) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmamasından dolayı gerçek kişiliği haiz işveren, kendi sigortalılığından dolayı ise, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan dolayı yukarıda (a) bendinde sayılan borçları ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu şirketin Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarlar ile 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki çalışmasından dolayı yasal ödeme süresi geçmiş prim ve sosyal güvenlik destek primi borçları ile bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri,

ç) Sadece 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlüsü olması halinde;

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasından veya sosyal güvenlik destek primi ödeme yükümlülüğünden doğan yasal ödeme süresi geçmiş prim, sosyal güvenlik destek primi borçları ve bunların gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer fer'ileri, ile gerek üst düzey yöneticisi olduğu ve gerekse ortağı olduğu işveren şirketin 5510 sayılı Kanun kapsamında Kuruma olan sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunlara ait gecikme cezası, gecikme zamları ve diğer fer'ilerine ilişkin borçlarından ötürü, şirketin nevisi dikkate alınarak sorumlu olduğu tutarları,

kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak kabul edilecektir.

17.3.2. Öte yandan isteklinin Türkiye genelindeki;

1) İlgili kanunlara göre tecil ve taksitlendirilerek ya da özel kanunlara göre yeniden yapılandırılarak ödeme planına bağlanan ve anılan kanunlar gereğince tecil ve taksitlendirmeye ya da yapılandırmaya ilişkin taksit ve/veya cari aya ilişkin ödeme yükümlükleri yerine getirilmiş olması kaydıyla, tecil ve taksitlendirmeye ya da yeniden

yapılandırmaya konu prim, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri,

2) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (a) bendi kapsamına giren (7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

3) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 6 katını aşmayan ve (a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

4) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

5) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (b) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin prim, kesenek, kurum karşılığı ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

6) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın üst sınırının 3 katını aşmayan ve (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilişkin ((a) bendinin 7 numaralı alt bendinde belirtilen borçlar hariç) sigorta primi, sosyal güvenlik destek primi, işsizlik sigortası primi ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

7) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan, (c) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

8) 5510 sayılı Kanununun 82 nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan ve (d) bendi kapsamına giren ve 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılan sigortalılığında doğan prim borçları, sosyal güvenlik destek primi borçları ile bunların fer'ileri toplamından oluşan borçlar,

9) Tasarrufa teşvik kesintisi ve katkı tutarları, konut edindirme yardımı, idari para cezaları borçları,

10) İlgili Kanunlar uyarınca takip ve tahsil görevi verilmiş olan özel işlem vergisi, eğitime katkı payı ve damga vergisi ile bunlara bağlı gecikme zamları,

kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak değerlendirilmeyecektir.

İsteklinin;

a) İlgili mevzuatına göre tahakkuk eden prim borçlarının süresi içinde ödenmemesi halinde kesinleşmiş prim borcu olduğu,

b) Prim borcuna karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş prim borcu olduğu,

c) Prim borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olduğu,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak ilgili kurum tarafından belli bir vadeye bağlanarak tecil edilmiş prim borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş prim borcu olmadığı,

kabul edilecektir.

17.3.3. İsteklilerin sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin belgeyi işyerinin kayıtlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden/Sosyal Güvenlik Merkezinden alması, bu belgenin; ilgili müdürlükçe aynı işverene ait Türkiye genelini kapsayacak şekilde yapılacak araştırma neticesinde düzenlenmesi ve ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi gerekmektedir. Aynı isteklinin başka yerlerdeki işyeri sicil kayıtlarına ilişkin sosyal güvenlik prim borcu bulunduğunun idarelerce tespit edilmesi halinde 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca işlem yapılması gerekmektedir.

17.3.4. Sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin olarak; gerçek kişi isteklilerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcu olmadığına dair belge, tüzel kişi isteklilerin ise 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna sosyal güvenlik prim borcu olmadığına dair belge vermeleri yeterli olacak, tüzel kişi isteklilerin ortağı olan gerçek kişilerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında prim borcu olmadığına ilişkin belge istenmeyecektir.

Yabancı istekliler için Kanunun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

17.4. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendine ilişkin olarak,

17.4.1. Yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim ve banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiye ilişkin vergi asılları ile bu vergi türlerine ait vergi zıya cezaları, gecikme zam ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

17.4.2. İsteklinin;

a) Beyan üzerine alınan veya maktu olarak belirlenip ödemesi belirli tarihlerde yapılan vergilerde ödeme vadesi geçmiş olup ödeme yapılmamış ise kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

b) Vergi borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava sürecinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

c) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı vergi yargısında dava açılmışsa bu dava üzerine tahsil edilebilir hale gelmiş ve süresinde ödenmemiş alacak bulunmadığı sürece kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

ç) Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı dava açma süresi geçirilmediği sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

d) Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak vergi idaresi tarafından taksitlendirilmiş veya tecil edilmiş vergi borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

kabul edilecektir.

17.4.3. İsteklilerin vergi borcu olmadığına ilişkin belgeyi, yıllık gelir vergisi veya kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunulan vergi dairesinden almaları, bu belgenin; ihale tarihi itibarıyla olan durumu göstermesi ve ilgili vergi dairesince, gelir stopaj vergisi ile banka ve sigorta muameleleri vergisi açısından diğer vergi dairelerinden temin edilen bilgiler de dikkate alınarak düzenlenmesi gerekmektedir.

17.4.4. İsteklinin ilgili vergi dairesinden aldığı vergi borcu olmadığına dair belgede, nakil olduğunun belirtilmesi durumunda kayıtlı olduğu bir önceki vergi dairesinden de vergi borcu olmadığına dair belge alınarak idareye ibraz edilmesi gerekmektedir.

17.4.5. Yabancı istekliler için Kanununun 10 uncu maddesinin (a), (b) ve (g) bentleri için bu Tebliğde belirtilen açıklamalar çerçevesinde uygulama yapılacaktır.

17.5. 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin olarak,

1/1/2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendinde ihale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen isteklilerin ihale dışı bırakılacağı, 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanların doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamayacakları hüküm altına alınmıştır.

17.5.1. Mesleki faaliyete ilişkin mahkumiyet kararının kapsamı:

17.5.1.1 Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından, asli veya ferî ceza olarak, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 11, 25 ve 35 inci maddelerinde tanımlandığı şekliyle “muayyen bir meslek ve sanatın tatili icrası”na ilişkin süreli ya da süresiz mahkumiyet hali, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

17.5.1.2 İhale dışı bırakma, ancak yargı kararıyla “tatili icrasına hükmedilen meslek ve sanat”la sınırlı olmak üzere uygulanabilir.

17.5.1.3 1/6/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uyarınca; Adalet Bakanlığı Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınacak adli sicil istatistik bilgilerini içeren belgeden veya gerekçeli mahkumiyet kararından Türk Ceza Kanununun 50/e maddesi gereğince “belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanmaya” veya 53/e maddesi gereğince “bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tabi bir meslek veya sanatı kendi sorumluluğu altında serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra etmekten yoksun bırakılmaya” ilişkin süreli ya da süresiz mahkumiyet hali, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

17.5.2. Süre:

17.5.2.1. İdarelerce isteklilerin haklarında mesleki faaliyetlerinden dolayı kesinleşmiş mahkumiyet kararının bulunduğu tespit edilmesi halinde, ihale tarihinden önceki beş yıllık sürenin başlangıcı olarak Mahkemece verilen hükmün kesinleştiği tarih esas alınacaktır.

17.5.2.2. 4734 sayılı Kanuna göre yapılan ihalelerde istekliler hakkında ihale tarihinden

önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı mercilerince verilmiş mahkûmiyet kararı bulunması halinde, bu durumdaki isteklilerin 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale dışı bırakılmaları gerekmektedir.

17.5.3. Belgelerin temin edileceği yerler:

17.5.3.1. Yerli istekliler yönünden:

17.5.3.1.1. İsteklinin gerçek kişi olması halinde; ihale tarihinden önceki beş yıl içinde mesleki faaliyetleri ile ilgili mahkumiyet kararına ilişkin belgeler Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alınacaktır.

17.5.3.1.2. İsteklinin tüzel kişi olması halinde; Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca; anonim şirket ise yönetim kurulu üyelerinin, limited şirket ise şirket müdürünün, yoksa ortaklarının tamamının, kolektif şirket ise ortakların tamamının, komandit şirkette komandite ortakların hepsinin, komanditer ortaklardan kendilerine şirketi temsil yetkisi verilmiş olan ortakların, kooperatiflerde yönetim kurulu üyelerinin Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerden alacakları belgeler İdarelerce kabul edilecektir. Öte yandan, sermaye şirketinde yönetim kurulu üyesi veya limited şirket müdürü olmasa dahi şirketin idaresinde hakim etkisi bulunan ortak veya ortakların da 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendi uyarınca adli sicil kaydını ibraz etmeleri gerekmektedir.

17.5.3.2. Yabancı istekliler yönünden:

17.5.3.2.1. İsteklinin gerçek kişi olması halinde; 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ve 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendine ilişkin adli sicil kayıtlarını,

i- T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,

ii- Uyuşunda buldukları ülke mevzuatı uyarınca bu ülkelerin yetkili makamlarından, Almaları gerekmektedir.

17.5.3.2.2. İsteklinin tüzel kişi olması halinde; tüzel kişiliğin kurulduğu ülke mevzuatı uyarınca şirket müdürleri ile şirket yönetiminde yer alanların veya şirketi temsile yetkili olanların 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin adli sicil kayıtlarını,

i- Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden,

ii- Ayrıca tüzel kişiliğin kurulduğu veya sayılanların uyuşunda buldukları ülke yetkili makamlarından,

Almaları gerekmektedir.

17.5.3.2.3. Söz konusu belgeler, 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi dördüncü fıkrası (e) bendinde ve 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlara ilişkin ceza ve mahkumiyet kararlarına ilişkin ve ülkeleri mevzuatında paralellik taşıyan belge niteliğinde olması halinde kabul edilecektir.

17.5.3.2.4. Diğer taraftan; adli sicil kaydına ilişkin belgelerin düzenlenmesinin mümkün olmaması halinde bu hususun veya ülke mevzuatı uyarınca düzenlenen belgelerin, yabancı gerçek kişi isteklinin uyuşunda bulunduğu ya da yabancı tüzel kişi isteklinin kurulduğu ülkenin Türkiye'deki misyon şefliklerince veya bu ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti misyon şefliklerince teyit edilmesi zorunludur.

17.5.4. Yerli ve yabancı istekliler adına ihaleye katılacakların adli sicil belgeleri:

4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yerli veya yabancı istekliler adına veya nam ve

hesabına (temsilci, vekil, vasi veya veli olarak) ihalelere katılanların da 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunmamaları gerekmektedir. Bu bakımdan yabancı firmaların Türkiye mümessili aracılığıyla 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak bir ihaleye katılmaları halinde de, Türkiye mümessilinin Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen durumda olmaması gerekir.

17.6. İhale üzerinde kalan isteklilerin kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri sözleşmeden önce sunamaması

17.6.1 İhale Uygulama Yönetmeliklerinin “İhale dışı bırakılma” başlıklı maddelerinde; İhale üzerinde kalan istekliden, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (g) ve (i) bentlerinde belirtilen durumlarda olmadığına dair belgelerin sözleşme imzalanmadan önce istenilmesinin zorunlu olduğu ve bu belgelerin, ihale usulüne göre son başvuru ve/veya ihale tarihinde isteklinin anılan bentlerde belirtilen durumlarda olmadığını göstermesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

17.6.1.1. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin son fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentleri gereğince yabancı istekliler ile tüzel kişi yerli isteklilerin yabancı uyruklu olan yönetici, temsilci veya ortaklarının almaları gereken belgelerin zamanında teminine yönelik güçlükler yaşandığı anlaşıldığından, bu durumdaki isteklilere yabancı ülkelerden temin edilen bu belgelere münhasır olarak on iki gün ek süre verilir.

17.6.2. İhale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri veya kesin teminatı vermemesi ya da sözleşme imzalamaması durumunda, Kanunun 44 üncü maddesi hükümlerine göre, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının, ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekliyle sözleşme imzalanabilecektir.

17.6.2.1. Anılan belgelerin isteklilerin “son başvuru ve/veya ihale tarihindeki” durumunu göstermesi gerektiğinden, isteklilerin ilgili idarelere (vergi daireleri, sosyal güvenlik il müdürlükleri vb.) yaptığı başvurularda bu belgeleri son başvuru ve/veya ihale tarihindeki durumlarını gösterecek şekilde istemeleri, adı geçen idarelerin de isteklilerin son başvuru ve/veya ihale tarihindeki durumunu gösterecek şekilde belgeleri düzenleyerek vermeleri gerekmektedir.

17.6.3. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentleri gereğince, ihaleye katılan isteklinin teklifinin başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılıp bırakılmadığı, bu isteklinin teklifinin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olup olmadığı veya ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, isteklilerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlarının bulunduğu anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, ancak haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.6.4. İhale üzerinde kalmasına rağmen süresi içinde sözleşme imzalamaya gelmeyenlerin ise Kamu İhale Kanununun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatının gelir kaydedilmesi ve anılan Kanunun 58 inci maddesi uyarınca kamu ihalelerinden yasaklanması gerekmektedir. Bu çerçevede; sözleşme imzalamaya davet edilen istekli tarafından taahhüt edilen hususlara ilişkin yukarıda belirtilen belgelerin sözleşme imzalamaya süresi içinde sunulmaması halinde, bu istekli hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar” kapsamında değerlendirme yapılacak ve ayrıca anılan Kanunun 44 üncü maddesi gereğince geçici teminatı gelir kaydedilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin

dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerine ilişkin belgelerin ihale üzerinde kalan istekli tarafından ilgili yerlerden temin edilerek süresi içerisinde ihaleyi yapan idareye sunulması ve bu belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucunda belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içerdiğinin anlaşılması (sosyal güvenlik prim veya vergi borcu bulunması gibi) halinde, sonradan ihalenin iptal edilip edilmediğine bakılmaksızın, bu durumda olanların ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi, fakat haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmemesi gerekmektedir.

17.7. İhaleye katılamayacak olanlar

17.7.1. İdarenin ortağı olduğu şirketler:

17.7.1.1. 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, ihaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketlerin, bu idarelerin ihalelerine katılamayacakları hüküm altına alınmıştır. Ancak uygulamada anılan maddenin uygulanmasında tereddütler olduğu anlaşıldığından idarelerin kurucusu ve ortağı olduğu şirketlerin o idarelerin yapacakları ihalelere katılıp katılamayacakları hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

17.7.1.1.1. 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.” hükmü yer almaktadır. 4964 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına getirilen değişikliğin gerekçesinde; bazı şirketlerin salt kurucusunun statüsünden dolayı sonsuza kadar sürecek bir yasaklama ile karşı karşıya kalmalarının doğuracağı haksızlığın giderilmesi açısından “vakıf, dernek, birlik, sandık gibi” kuruluşlar tarafından kurulduğu halde daha sonra bu kuruluşların bünyesinde buldukları veya ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılabilmelerine imkan tanındığı, katılma yasağının yalnız “ortaklık ilişkisinin” varlığı ile sınırlandırıldığı, “bunların” sözcüğü yerine “bu kuruluşların” ifadesi konularak, söz konusu yasaklamanın “vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar” tarafından ortak olunan şirketleri kapsadığı hususunun açıklığa kavuşturulduğu belirtilmiştir.

17.7.1.1.2. 4964 sayılı Kanunla getirilen hüküm, idarelerin kurdukları şirketlerin o idarelerin ihalelerine girebileceği biçimde açık düzenleme içermemekle birlikte; bu değişiklik daha önceki yasağın kaldırılmasını amaçlamaktadır.

17.7.1.1.3. 4734 sayılı Kanunda yapılan söz konusu değişikliğe paralel olarak İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri, “İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar” şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin ortak oldukları şirketlerin, sermaye paylarına bakılmaksızın idarelerin ihalelerine katılması mümkündür. Ancak, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin bünyelerinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar, bünyelerinde buldukları veya her ne amaçla kurulmuş olursa olsun ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılamayacakları gibi, bu statüdeki vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşların ortak oldukları şirketler de söz konusu idarelerin ihalelerine katılamayacaktır.

17.7.1.1.4. Sonuç itibarıyla, 4734 sayılı Kanunun 4964 sayılı Kanunla değişik 11 inci maddesinin (c), (d), (e), (f) bentlerinde belirtilen haller dışında, idarelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketler o idarelerin ihalelerine katılabilecektir. Ancak, bu durumda, idareler ihale konusu işin niteliğini dikkate alarak ihaleyi kısmi teklife açmak, yeterlik kriterlerini

ihaleye katılımı artıracak şekilde belirlemek ve rekabeti artırıcı düzenlemeler yapmak zorundadır.

17.7.2. İdarede görev yapanlar:

4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler, ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar, (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenler ve (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketlerinin görev yaptıkları idarelerin ihalelerine katılamayacakları hükme bağlanmıştır. Ancak, (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler bu idarelerin ihalelerine katılabileceklerdir.

17.7.3. 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesinde;

“Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:

a) Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.

d) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.

e) (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri.

f) (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir. ....” hükmü

bulunmaktadır.

Bu hükümler uyarınca bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ihalelere katılamayacaklardır.

2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun “Yasak ve Süresi” başlıklı 2 nci maddesinde; *“Birinci madde kapsamına giren yerlerdeki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde buldukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar. Özel kanunlardaki yasaklayıcı hükümler saklıdır.”* hükmü yer almaktadır.

Bu maddede getirilmiş olan yasaklama kapsamında sayılmanın ana koşulu, alınacak görev ve işin, girilecek taahhüdün ya da yapılacak komisyonculuk veya temsilciliğin daha önce hizmetinde bulunulan daire, idare, kurum ve kuruluşa “karşı” doğrudan doğruya veya dolaylı bir görev ve iş, taahhüt, komisyonculuk veya temsilcilik niteliğinde bulunmasıdır. Ancak bu faaliyetin ilgilinin daha önceki görev ve faaliyet alanı ile ilgili olması gereklidir. Dolayısıyla, anılan Kanun kapsamında belirtilen görevlerinden ayrıldıktan sonra özel sektörde faaliyet gösteren kamu görevlileri, Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen süre boyunca, yine maddede belirtilen faaliyetlerde bulunamayacaklardır. Ancak bu kişilerin, özel sektörde istekli sıfatını taşıyabilecek bir işletmede personel olarak istihdam edilmesi ve bu işletmenin de personelinin ayrıldığı daire, kurum ve kuruluşun ihalesine girmesi durumunda, anılan personelin, çalışmakta olduğu işletmede bir ortaklığının ya da sermaye bağının bulunmaması durumunda, söz konusu faaliyetin 2531 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen “doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alma, taahhüde girme, komisyonculuk ve temsilcilik yapma” olarak sayılmaması gerekmektedir.

17.7.3.1 Maddenin (f) bendine göre; ihaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç) o idarenin ihalesine katılamayacaklardır. Anılan düzenleme, söz konusu kişilerin ihaleye girecek şirketlerin yönetim kurullarında görevli bulunmalarının ihaleye katılımı engelleyici bir husus olduğunu öngörmüş ve bu durumu doğrudan şirket ortağı olmak koşuluyla ilişkilendirmemiştir. Bu nedenle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c), (d), (e) ve (f) bentlerine göre, ihaleyi yapan idarelerin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişilerin ve ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanların ve bunların (yani 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin (c) ve (d) bentlerinde belirtilenlerin) eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenlerin, aynı zamanda ihaleye katılacak isteklinin yönetim kurullarında görevli olmaları durumunda, bu tüzel kişiliğin söz konusu idarenin yapacağı ihalelere doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde katılmaları mümkün bulunmamaktadır.

17.8. 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendinin uygulamasına ilişkin olarak;

17.8.1. İdareye karşı yüklenilen işin yapımı sırasında gerçekleşen yasak fiil ve davranışlar dolayısıyla iş ve meslek ahlakına aykırı davranışların 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen fiil ve davranışların dışında değerlendirilmesi gerekmektedir.

17.8.2. 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesinde sayılmış olan yasak fiil ve davranışlar ile bu fiil veya davranışlar içine girmemekle birlikte, sözleşme hükümlerine aykırı veya idareye zarar verecek fiil ve davranışlar ya da yüklenicilerin iş veya mesleklerinden dolayı yürürlükteki kanunların yüklediği mükellefiyetlere aykırı davranışlar iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyet kapsamında değerlendirilebilecektir. Ancak, 4735 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin (f) bendinde yer alan “mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmeme” fiilinden ötürü hakkında yasaklama kararı verilmiş bir isteklinin yasaklama kararını veren idarenin ihalesine katılması halinde;

i- 4734 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi için, bu isteklinin davranışının iş ve meslek ahlakına aykırı bir davranış olup olmadığının her olayın kendi özgün koşulları içinde değerlendirilmesi gerekmekte ve bu hususta takdir idareye ait bulunmaktadır.

ii- Yine bu isteklinin 10 uncu maddenin (f) bendi uyarınca ihale dışı bırakılabilmesi, ancak ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş ve meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilebilmesi halinde mümkün olabilecektir.

Madde 18- Teminatlar

18.1. Teminat mektuplarının şekli

18.1.1. 4734 sayılı Kanununun 35 inci maddesi çerçevesinde teminat mektuplarının kapsam ve şekli belirlenerek İhale Uygulama Yönetmeliklerinin 1 nolu eki olan “standart formlar” arasında yer verilmiştir. Teminat mektuplarına ilişkin standart formlarda limit bilgilerine yer verilmediği halde bazı mektupların “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerini taşıması nedeniyle idarelerin bu teminat mektuplarını değerlendirmeye almakta tereddüt ettikleri görülmüştür. İlgili kuruluşlarla yapılan değerlendirme ve Kamu İhale Kurulunca karara bağlanan uyuşmazlıklarda, teminat mektuplarında yer alan “limit içi” ve “limit dışı” ibarelerinin, mektubun geçerliliği ve kapsamı ile teminat mektuplarında öngörülen riskin gerçekleşmesi halinde idarenin alacağı tahsilatına ilişkin bir etkisinin olmadığı; ayrıca 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine de aykırılık teşkil etmediği anlaşıldığından “limit içi” ve limit dışı” ibaresi taşıyan teminat mektuplarının kabul edilmesi gerekmektedir.

18.1.2. Teminat mektuplarının tazmini halinde geri ödemenin, teminatın verildiği para biriminden bankaca ödenmesi esas olup, yabancı para cinsinden teminat idarece kabul edilmekle birlikte idarenin mali mevzuatı gereği tahsilatın sadece Türk Parası üzerinden yapılabildiği durumlarda ise idareler, teminat mektubunun tazmini halinde tazmin tarihinde geçerli Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınarak Türk Parası cinsinden ödemenin yapılması gerektiği hususunu ihale dokümanı ekinde yer alan standart teminat mektubu formlarının ödemeye ilişkin bölümünde belirteceklerdir. Ancak teminat mektuplarına ilişkin standart formların 2 nolu notunda yer alan hususların sadece yabancı para cinsinden verilen teminat mektuplarının idarenin mali mevzuatı çerçevesinde Türk parasına çevrilmek suretiyle tazmininin söz konusu olacağı hallerde veya yabancı para birimi cinsinden verilen teminat mektubunun, aynı yabancı para birimi cinsinden tazmin edilebildiği durumlarda dikkate alınması ve uygun şekilde doldurulması zorunlu olup, Türk parası cinsinden teminat sunulan hallerde bu bölümün düzenlenmesi gerekmemektedir.

18.1.3. İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ‘Teminatlar’ başlıklı ilgili maddelerinde; “Gerek görüldüğünde teminat mektuplarının ilgili bankanın genel müdürlüğünden veya şubesinden teyidi idarelerce yapılır. Faks ile yapılan teyitlerin, en az iki yetkilinin imzasını taşıması gerekir” denilmektedir.

18.1.3.1. Buna göre; teminat mektuplarının altına teyide yönelik ibare eklemek isteyen

bankanın; “Bu teminat mektubunun teyidi için, (... .com.tr) posta adresine veya (.....) no.lu faksa teminat mektubu içeriğindeki bilgileri içeren yazı yazılarak idarelerce bu teminat mektubu ile ilgili teyit alınabilir. Buna karşılık bankamız tarafından, idarelerce “elektronik posta” yoluyla teyit alma taleplerine yönelik olanlar dahil, ancak resmi yazışma yoluyla veya faks yoluyla teyit yapılacak olup, faks ile yapılan teyitlerin bankamızın genel müdürlüğünde veya ilgili şubesinde görevli en az iki yetkilinin imzasını taşıması gerekir” şeklinde olmak kaydıyla bir açıklayıcı not koymaları, 4734 sayılı Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili hükümlerine aykırılık oluşturmayacaktır.

18.2. Geçici teminat mektuplarının süresi

4734 sayılı Kanununun 35 inci maddesindeki; “Bu Kanun kapsamında bankalarca verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespiti Kurum yetkilidir. 4734 sayılı Kanununun 32 nci maddesine göre belirlenen tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olmak kaydıyla, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması halinde, geçici teminat mektuplarının süresi de aynı süre ile uzatılır.” hükmü ile ilgili olarak, geçici teminat mektuplarındaki sürenin idareler tarafından, teklif geçerlilik süresinden itibaren 30 günden daha uzun süreli olarak belirlenip belirlenemeyeceği konusunda tereddütler olduğu anlaşılmaktadır. İdare, 4734 sayılı Kanununun 35 inci maddesini esas alarak, teklif geçerlilik süresinin bitimi tarihine 30 gün eklemek suretiyle bulunduğu tarihi idari şartnamenin “geçici teminat” başlıklı maddesine yazacaktır. Tip idari şartnamelerin geçici teminata ilişkin maddeleri gereğince geçici teminat olarak sunulan teminat mektubunda geçerlilik tarihi belirtilmeli ve bu tarih, idari şartnamede öngörülen tarihten önce olmamalıdır. Bu çerçevede, asgari süreyi karşılayan veya asgari sürelerden daha uzun süreleri içerir geçici teminat mektuplarının geçerli kabul edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, süresiz geçici teminat mektupları da kabul edilecektir.

18.3. Teminat olarak alınacak değerler

4734 sayılı Kanununun “Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler” başlığını taşıyan 34 üncü maddesinin (a) bendinde nakit olarak sadece “tedavüldeki Türk Parası”nın sayılması nedeniyle yabancı para birimi üzerinden teklif alınsa dahi yabancı para birimi cinsinden nakit teminat verilmesi mümkün değildir. Nakit verilen teminat dışındaki teminatlar ise ihalede isteklilerce teklif edilen bedel hangi para birimi ise teminat olarak sunulacak değer de o para birimi cinsinden olması gerektiğinden, teklif edilen bedel ile teminat olarak getirilecek bedelin farklı para birimi olarak sunulması mümkün değildir. Dolayısıyla, idari şartnamenin “teklif ve ödemelerde geçerli para birimi” başlıklı maddesinde yabancı para birimi veya yabancı para birimleri cinsinden teklife izin verilmesi durumunda; istekliler, teminat mektuplarını tekliflerine esas para birimi üzerinden düzenleyeceklerdir.

18.4. Teminat mektuplarının iadesi

18.4.1. İş tamamlandığı halde ilgilisi tarafından iadesi istenmemiş, ancak mektup üzerinde öngörülen geçerlilik süresini doldurduğu için teminat olma vasfını yitirmiş olan kesin teminat mektupları ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi ve kesin teminat mektuplarının geçerlilik süresinin dolması durumunda geçerlilik süresi dolan kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak, idarelerce 4735 sayılı Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri gereğince işlem yapılacaktır.

18.4.1.1 İdarelerce SGK tarafından sosyal güvenlik borcu bulunmadığına ilişkin yazıların geç verilmesi sebebiyle kesin teminat mektuplarının geçerlilik süresinin dolmasına meydan verilmeksizin işlemlerin tekemmül ettirilmesini teminen, 4735 sayılı Kanununun 13 üncü

maddesinin ikinci fıkrası gereğince, yükleniciler tarafından yapım işlerinde kesin kabul tarihine, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar SGK'dan ilişiksiz belgesi getirilmemesi halinde kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına mahsup edilecek, varsa kalanı yükleniciye geri verilecektir. Kesin teminatların paraya çevrilmesi esnasında yüklenicinin SGK'ya olan borcunun miktarının bilinmemesi halinde, Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin "Kesin Teminatın İadesi" başlıklı 7 nci maddesi gereğince işlem tesis edilerek, yüklenicinin tespit edilecek borcu Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili biriminin hesabına yatırılacak ve varsa kalanı yükleniciye geri verilecektir.

18.5.4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre gerçekleştirilen mal alım ihalelerinde kesin teminat alınması ve sözleşme imzalanması

18.5.1. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde, "*(b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.*" hükmü yer almaktadır. İdari şartnamenin ilgi maddesi uyarınca kesin teminat alınıp alınmayacağı ile sözleşme imzalanıp imzalanmayacağına yönelik düzenleme yapılması idarelerin takdirinde bulunmaktadır. İdare tarafından alımın niteliği esas alınarak malın sözleşme süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacak ise 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine Göre Pazarlık Usulü İle İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak İdari Şartnamenin "Kesin Teminat" başlıklı 41 inci maddesinin (41.3) alt maddesinde "*Malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.*" düzenlemesine yer verilecektir.

18.5.2. İdare tarafından idari şartnamede yapılan düzenleme çerçevesinde malın sözleşme süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda kesin teminat alınmamasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli ile sözleşme imzalanabilir. Bu durumda sözleşmenin "Teminata ilişkin hükümler" başlıklı maddesinde kesin teminat alınmadığına ilişkin açıklamaya yer verilecektir. Ancak ihale üzerinde bırakılan istekliden kesin teminat alınması ve alım konusu malın satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetleri ile garantisine yönelik düzenleme yapılması durumunda da idare tarafından sözleşme imzalanması zorunludur. İdare tarafından malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacak ise 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c), (f) Bendine Göre Pazarlık Usulü İle İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak İdari Şartnamenin "İhalenin sözleşmeye bağlanması" başlıklı 45 inci maddesinin (45.4.) alt maddesinde "*Malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacaktır.*" açıklamasına yer verilecektir.

18.5.3. İdari şartnamede "*malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kabulünün gerçekleştirilmesi halinde kesin teminat alınmayacaktır.*" ve "*malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacaktır.*" düzenlemesi yer almasına karşın ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilemeyeceğinin veya sözleşme süresi içerisinde malın kesin kabulünün yapılamayacağına anlaşılması durumunda sözleşme imzalanması ve kesin teminat alınması zorunludur.

18.5.4. 4734 Sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre pazarlık usulü

ile ihale edilen mal alımlarında, idari şartnamede, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve kesin kabulünün yapılması durumunda sözleşme imzalanmayacağı belirtilmesi durumunda, ihale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihi itibarıyla 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri malın tesliminden önce idareye sunması gerekmektedir.

Madde 19- Birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliğinde olan işlere ait ihalelerin yapılma zamanı

19.1. 4734 sayılı Kanunun “İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar” başlıklı 62 nci maddesinin (b) bendinde; “Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) ise yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır.” hükmü yer almaktadır. Kanunun anılan maddesinde yer alan düzenlemeyle, ihale konusu işin öngörülen sürede bitirilmesi ve bu iş için öngörülen ödeneklerin zamanında kullanılması amaçlanmaktadır. Bu nedenle, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılmasının esas olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak, idarelerin hukuken geçerli nedenleri bulunması halinde, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlere ilişkin ihalelerin, yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması yasal bir zorunluluk olarak değerlendirilmemelidir.

Madde 20- Süreklilik arz eden mal ve hizmet alımlarının kesintiye uğratılmadan temini

20.1. 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (b) bendinde ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabileceği düzenlenmiştir. Böylece ihale ile ilgili ilan süresi ve ihale sürecinin belirli bir zaman alacağı da dikkate alınarak ertesi yılda gerçekleştirilecek bu tür mal ve hizmet alımı ihalelerine mali yıl sona ermeden çıkılabilmeye imkan tanınmıştır. Ancak yılın sonunda ya da ertesi yılın başında çıkılan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını teminen, ihale sonuçlandırılıncaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b) bendindeki “idare tarafından önceden öngörülemeyen olaylar” kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (ı) bendinde yer alan esaslar da dikkate alınarak aynı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır.

Madde 21- 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (ı) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar

21.1. 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (ı) bendinde “Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükmü yer almaktadır.

21.1.1. 4734 sayılı Kanuna göre açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü, temel ihale usulleridir. Ancak temel ihale usullerinden biri ile alım yapılamadığı hallerde diğer usul ve yöntemlerle alım yapılması öngörülmüştür.

21.1.1.1. 4964 sayılı Kanunla 4734 sayılı Kanuna eklenen 62 nci maddenin (ı) bendi ile 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılacak alımlara sınırlama getirilmiştir. Söz konusu madde ile Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların Kanunun 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapacakları harcamaların yıllık toplamının idarelerin

bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10 unu aşamayacağı öngörülmüştür. Bu düzenleme ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların, 4734 sayılı Kanunda belirtilen temel ilkelere ve usullere uygun bir şekilde yapılması amaçlanmıştır.

21.1.1.2. Buna göre, 4734 sayılı Kanununun 62 inci maddesinin (ı) bendine göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21 inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar hariç 22 nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin % 10 unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

21.2. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşıp aşılmamasıdır.

21.3. Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanununun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadıklarını takip edeceklerdir. Kurum ve kuruluşlar ilgili veya bağlı birimlerine mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulunduracaklardır.

21.4. İlgili veya bağlı birimler % 10 oranının aşılması zorunluluğu doğması durumunda buna ilişkin başvurularını, ilgili veya bağlı buldukları kurum ve kuruluşlara yapacaklardır. Kurum ve kuruluşlarca gelen taleplerin incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucu, 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaların yıllık bütçelerinde mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ayrılan ödenekleri toplamının % 10 oranını aşacağı anlaşıldığında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvelde yer alan kurum ve kuruluşlar için bağlı veya ilgili bakan, mahalli idarelerde ve (IV) sayılı cetvelde yer alan kurum ve kuruluşlarda üst yönetici, (III) sayılı cetvelde yer alan kurum ve kuruluşlar ile anılan Kanun kapsamında yer almayan kurum ve kuruluşlarda ise harcama yetkisine sahip kişi ya da kurullar tarafından 62 nci maddenin (ı) bendi uyarınca uygun görüş için Kuruma başvuruda bulunulacaktır. Bu konuda yetki devredilmiş olsa bile yetki devredilenlerin başvuruları kabul edilmeyecektir.

21.5. Başvurularda, 21 inci maddenin (f) bendi gereğince alınması öngörülen mal veya hizmetler ile 22 nci maddenin (d) bendi gereğince temin edilecek mal, hizmetler ve yapım işlerinin tanımı, içeriğinin ne olduğu ve Kanunda belirtilen temel ihale usulleriyle ve 21 inci maddenin (f) ve 22 nci maddenin (d) bendi dışındaki bu maddelerin diğer bentlerinde sayılan alım ve temin yöntemlerine göre temin edilememesi gerekçeleri ayrıntılı bir şekilde belirtilerek ekteki formda (Ek-O.2) istenilen bilgiler ve konuyla ilgili belgeler gönderilecektir. Kamu İhale Kurulunca uygun görüş talepleri değerlendirilirken, kurum ve kuruluşların ihale ve doğrudan temin yoluyla yaptıkları alım ve işlere ilişkin olarak Kuruma gönderdikleri bilgiler de dikkate alınacaktır.

21.6. Kamu kurum ve kuruluşların bütçelerinde öngörülen ödenek tutarının, mal ve hizmet alımları için Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamını, yapım işlerinde ise 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limiti geçmemesi halinde % 10 oranının aşılması için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınması şartı aranmayacaktır.

21.7. Kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerinde mal ve hizmet alımları için öngörülen ödenek tutarının % 10'unun, Kanununun 21 nci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bentlerinde yer alan parasal limitlerin toplamının altında kalması halinde bu maddelerde belirtilen parasal limitlerin toplamı kadar, yapım işleri için bütçelerinde öngörülen ödenek tutarının % 10'unun 22 nci maddenin (d) bendinde yer alan parasal limitin altında kalması halinde ise bu parasal limite kadar olan harcamalar için de Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alma şartı aranmayacaktır.

21.8. Kanununun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilecektir.

21.9. Kamu İhale Kurulu tarafından verilen uygun görüş, verildiği yıl için geçerli ve talepte bulunulan hususlar ile sınırlı olacaktır.

21.10. Yukarıda öngörülen esaslara ve ekteki forma (Ek-O.2) uygun olarak yapılmayan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

Madde 22- Doğrudan temine ilişkin açıklamalar

22.1. Genel olarak

4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesinde;

Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

- a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.
- b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.
- c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.
- d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (otuzüçbin yetmişaltı Türk Lirası), diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (onbirbin yirmibir Türk Lirasını) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar.
- e) İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralanması.
- f) Özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları.
- g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.
- h) 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanununun 22 ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımları.
- ı) Türkiye İş Kurumunun, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin

hizmet alımları,

i) Seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hallerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahalli seçimlerde ise İl Seçim Kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımı.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.” hükmü yer almaktadır.

22.1.1. İdarelerin yapacakları bu alımlar için Kanunun uygulanmasına yönelik olmak üzere aşağıdaki hususların açıklanması gerekli görülmüştür.

22.1.1.1. Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların; Kanunun 18 inci maddesinde sayılan ihale usulleri için tespit edilen kurallara uyulmaksızın; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve anılan Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edilmesi mümkün bulunmaktadır.

22.1.1.2. Söz konusu hükümler uyarınca anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususlar idarelerin takdirindedir.

22.1.1.3. Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur.

22.1.1.4. Diğer taraftan 22 nci maddeye göre ihtiyaçların karşılanmasında onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben ihale yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesi zorunludur. İdarelerce gerekli görülmesi halinde, fiyat araştırmaları, ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin esas ve usuller çerçevesinde yapılabilir.

22.1.1.5. Ayrıca, 4/3/2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere, “4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen

Mallara/Hizmetlere İlişkin Form” yer almaktadır (KİK022.0/M ve KİK021.0/H). Anılan form hazırlanırken formdaki dipnot belirlemelerine özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Buna göre alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konacak, Kanunun 22 nci maddesinin anılan bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılacak, bunlara ilişkin belgeler de anılan forma eklenecektir. Diğer yandan mal alımlarıyla ilgili olarak; ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, anılan amacı en az aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikte karşılayabilecek diğer ürünlerin-modellerin-markaların vb. bulunup bulunmadığının tespitinin yapıp yapılmadığı ve bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususlara yer verilecektir.

22.1.1.6. Doğrudan temin yoluyla bedel içeren bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen alımlarda, İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili maddeleri çerçevesinde iş deneyim belgesi düzenlenmesi mümkündür.

22.2. İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini

İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulamasında mal ve hizmet alımlarında, 4734 Sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu malın veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir. Ayrıca, bir taahhüt kapsamında; taahhüt konusu sözleşme veya şartnamede yer alan hükümler nedeniyle belli bir marka veya modellenli malın alınmasının zorunlu olduğu hallerde, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) bendinin uygulanması mümkün bulunmaktadır.

22.3. İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini

4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart

forma ekleyeceklerdir.

22.4. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden temini

22.4.1. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi uyarınca, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması mümkün bulunmaktadır.

22.4.1.1 Bu kapsamda yapılacak alımlarda, Kanunun 5 inci maddesindeki rekabet, saydamlık, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkeleri ile Kanunun temel alım usullerinin gereği olarak; daha önce sözleşmeye bağlanmış asıl işin kapsam ve miktarının, idarenin ihtiyacını karşılayacak şekilde tespit edilmesi; toplam süreleri üç yılı geçmemek üzere asıl sözleşmeye dayalı olarak yapılacak alımların ise, ihtiyaca ilişkin asıl sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımıyla ilgili olarak önceden öngörülmemekle birlikte ihtiyacın gereği olarak ortaya çıkmasına ve tamamlayıcı nitelikte bir alım olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Temine konu olacak mal ve hizmet alımları arasında kabul edilebilir doğal bir bağlantı bulunmalıdır.

22.4.1.2 Bu saptamaların idarelerin teknik birimlerince yapılması esas olmakla birlikte konu ile ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınması da mümkün bulunmaktadır. İdareler ihtiyaçlarının temin edilmesinde saydamlığı, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür. Bu zorunlulukların idarece saptanması durumunda, yapılacak alımlarda; ihale komisyonu kurma ve 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilecektir. İdare ile yüklenici (ilk alım yapılan gerçek ve tüzel kişi) arasında asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek sözleşmelerin süreleri 3 yılı geçmeyecektir.

22.4.1.3. İhtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması, kamu kaynaklarının verimli şekilde kullanılması için 4734 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak ihale usulünün belirlenmesine ve ihale dokümanında yapılacak düzenlemelere ilişkin yetki ve sorumluluk idarelerin takdirinde bulunduğu; ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında temini için, alımı gerçekleştirilecek mal ve hizmetin, mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanmasının zorunlu olduğunun idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması gerekmektedir.

22.4.1.4. Yukarıdaki esaslar çerçevesinde; alınacak mal veya hizmetin mevcut ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyum ve standardizasyonunun sağlanmasının zorunlu olduğu idarelerin teknik birimlerince ya da ilgili kuruluşlardan teknik yardım alınarak saptanması halinde, bu mal ve hizmetler ilk alım yapılan gerçek ya da tüzel kişiden 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendi kapsamında alınabilir. İdareler 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (c) bendinin uygulamasında, 4734 Sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu (KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanacaklardır.

22.5. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini

22.5.1. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen ve Kurum tarafından güncellenen tutarı aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin mal ve hizmetlerin

idarelerce temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. İşin niteliğine göre idareler bu bende göre yapacakları günlük ve küçük ölçekli alımlar için genel bir onay belgesi düzenleyebilecekleri gibi, her bir alım için de onay belgesi düzenleyebilirler. Ayrıca ilgili mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi gerekli olan harcama belgeleri onay belgesine eklenir. Ancak bu bent kapsamında gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.

22.5.1.1. Bu bentte belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılabileceğinin tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

22.5.1.2. Ayrıca, 4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.

22.5.1.3. İdarelerin bu bent kapsamında temin edeceği ihtiyaçlarını, anılan bentteki parasal limitlerden hangisini esas almak suretiyle karşılayabileceğinin, ihtiyacı karşılayacak idarenin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde bulunup bulunmadığına göre belirlenmesi gerekmektedir.

22.6. Taşınmaz mal alımı ve kiralanması

22.6.1. Genel yönetim kapsamındaki idarelerin taşınmaz mal kiralamalarına ilişkin olarak; daha önce kiralanmış bulunan taşınmaz malların kira artış oranları, bugüne kadar olduğu gibi bütçe harcamalarına ilişkin yetki ve görevi çerçevesinde 10/6/2006 tarihli ve 26194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İdarelerinin Taşınmaz Mal Kiralamalarına İlişkin Genelge” hükümlerine göre yapılacaktır. 4734 sayılı Kanun kapsamındaki diğer idarelerin kira bedellerinin ise, sözleşmelerinde belirtilen oranlarda artırılması mümkün görülmektedir.

22.6.1.1 Bu nedenle, taşınmaz mal alımı ve kiralanmasında; alım veya kiralamaya ihtiyaç duyulmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi, alınması veya kiralanması düşünülen taşınmazın yeri ve sahip olması gereken özelliklerin belirlenmesi, alım veya kiralamaya ilişkin rayiçlerin tespit edilmesi, bu konudaki bilgilerin alıma veya kiralamaya ilişkin onay belgesine eklenmesi, ayrıca tabi olunan mevzuatının öngördüğü diğer zorunlulukların da yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, düzenlenecek sözleşmelerde kira bedelinde artış yapılmasının öngörülmesi halinde; sözleşmeye, genel yönetim kapsamındaki idareler için artış oranının Maliye Bakanlığı tarafından her yıl yayımlanan kira artış oranlarını geçmeyeceği yönünde hüküm konulması, diğer idarelerce ise genel uygulamalar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek oranlarda artış yapılacağı yönünde hüküm konulması zorunludur.

22.7. İlaç, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi alımları

Kanunun 22 nci maddesinin (f) bendinde yer alan hüküm çerçevesinde; özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımlarının doğrudan temin yoluyla karşılanması mümkün bulunmaktadır. Anılan Kanun maddesinin gerekçesinde; özellikle hayati önemi haiz olan ve

acil müdahale gerektiren kalp ve ortopedi ameliyatlarında kullanılan ilaç ve malzemelerin özellikleri, boyutları ve nitelikleri kullanılacak hastaya göre değiştiğinden ya da belli bir kullanım süresi bulunmasından dolayı bu süre içinde kullanılmaları zorunlu olduğundan; hem idarenin yararı, hem de hastaların mağdur edilmemesi açısından bu gibi ilaç ve malzemelerin ihale yoluyla önceden temin edilip stoklanması yerine, ihtiyaç duyulduğunda doğrudan temin edilmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir. Buna göre, hastaya özgü olup özelliğinden dolayı stoklama imkanı bulunmayan mal ve malzemelerin de bu madde çerçevesinde temini mümkün bulunmaktadır.

22.8. Milletlerarası tahkim davaları için alınacak hizmetler

4964 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesine (g) bendi olarak eklenen hüküm çerçevesinde, milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil etmek ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından doğrudan temin yoluyla hizmet alınması mümkün hale gelmiştir. Ancak; bu kapsamda yapılacak hizmet alımları milletlerarası tahkim yoluyla çözülecek anlaşmazlıklara münhasır olduğundan, anlaşmazlıkların milletlerarası tahkim dışındaki çözümü yollarında idarelerin Kanunun genel hükümlerine göre hareket etmeleri gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

Madde 23- Mutat sözleşme

23.1.4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında 5812 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile yapılan değişiklikle “matbu olarak” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Söz konusu düzenlemede yer alan ‘mutat olan sözleşmeler’ ifadesiyle her idarenin 4734 sayılı Kanunda belirtilen ihale usullerinden uygun olanını seçmek suretiyle yapmış olduğu ihalelere ilişkin kullanmak zorunda olduğu tip sözleşmelerin yerine geçmek üzere kendi özel sözleşmelerini hazırlaması değil, finansal kiralama, kiralama, abonelik, bakım, onarım, danışmanlık gibi alanlarda ilgili mevzuatı uyarınca bu hizmetleri sunan idareler veya özel hukuk kişileri tarafından hazırlanan ve uzun süre boyunca uygulamada yaygın kullanılmaları neticesinde kabul gören sözleşmeler kastedilmektedir.

23.1.1. Yukarıda benzer örnekleri sayılan türde mutat sözleşmelerin kullanılabilmesi Kanunda açıkça ifade edildiği üzere Kurumdan uygun görüş alınması suretiyle mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle ilgili idarelerin bu sözleşmelere ilişkin olarak ihaleye ilişkin tüm bilgileri ve sözleşmenin bir örneğini de eklemek suretiyle Kurumdan uygun görüş almaları ve uygun görülen mutat sözleşmeleri kullanmaları gerekmektedir.

23.1.2. Bu mutat sözleşmelere ilişkin Kurumdan alınacak uygun görüşün ihale dokümanı hazırlanmadan önce alınması ve uygun görüş alınan mutat sözleşme örneğinin de Tip Sözleşme yerine ihale dokümanı içerisinde isteklilere sunulması gerekmektedir. Ayrıca Kurumun düzenleyici kararları ile duyurulan mutat sözleşme örneklerinin aynen kullanılması halinde Kurumdan tekrar uygun görüş alınmasına gerek bulunmamaktadır.

Madde 24- Yapım işleri ile hizmet alımlarının denetim ve kontrollük iş ve işlemleri

24.1. 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale edilerek 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre sözleşmeye bağlanan yapım işlerinin, idarece görevlendirilecek Yapı Denetim Görevlisi tarafından denetleneceği Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 15 inci maddesinde

hükme bağlanmış ve Yapı Denetim Görevlisinin işin idare adına denetimiyle ilgili görev ve yetkileri kapsamında yüklenici ile karşılıklı sorumluluk ve yetki münasebetleri bu maddede düzenlenmiştir.

24.1.1. 4734 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin (y) bendinde “Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar” idari şartnamede bulunması zorunlu hususlardan sayılmış, bu hükme paralel şekilde 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (p) bendinde de “Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar” sözleşmede yer alması zorunlu husus olarak zikredilmiştir.

24.1.2 Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamede ve Tip Sözleşmede söz konusu zorunluluk hükümleri Yapım İşleri Genel Şartnamesine atıf yapılmak suretiyle düzenlenmiştir. Benzer düzenlemeler Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Tip İdari Şartnamelerde, Tip Sözleşmelerde ve Hizmet İşleri Genel Şartnamede de yer almaktadır.

24.2. Yukarıda ifade edilen hususlar tümüyle, işin yürütülmesi ile ilgili olarak, idare adına denetim görevini yürüten denetim görevlisi ile yüklenici arasındaki yetki ve sorumluluk ilişkisini düzenlemekte, idarenin denetim görevlisini belirleme şekli, denetim görevlisinin nitelikleri ve idare ile ilişkisi hususları yukarıda belirtilen düzenlemelerin dışında kalmaktadır.

Söz konusu açıklamalar çerçevesinde;

a) Yapım işleri ile mal veya hizmet alımlarının denetim ve kontrol iş ve işlemlerinin 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile Kurum tarafından çıkarılan diğer mevzuata uygun yapılması,

b) İdarelerin denetim ve kontrollük iş ve işlemlerini düzenleyen mevcut mevzuatının, yukarıda belirtilen Kanun ve diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi,

Gerekmemektedir.

Madde 25- Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlar

25.1. İdare ile yüklenici arasında sözleşmenin karşılıklı olarak feshedilmesi ve kesin teminatın iade edilmesi

Teknik şartnamede belirtilen nitelikteki mal temininin fiilen imkansız olması durumunda; sözleşmenin feshi ile bu durumda kesin teminat ve varsa ek kesin teminatın iadesi hali, sözleşme tatbikatı ile ilgili bir sorun olup, anılan sorunun, 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre çözümlenmesi gerekmektedir.

25.2. İhalenin Kurul kararı ile iptalinin hukuki sonuçları

4734 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde belirtilen hallerde ve sürede Kuruma yapılan itirazın şikayet başvuruları üzerine yapılan inceleme sonucunda; anılan Kanunun 54 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi gereğince ihale işlemleri Kurul tarafından iptal edilen ihalelerde, iptal kararı öncesi imzalanan sözleşmelerin 4735 sayılı Kanun ve genel hükümlere göre tasfiye edilmesi gerekmektedir.

Madde 26- Mal ve hizmet alımlarında iş artışı ve iş eksilişi

26.1. 4735 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımları sözleşmelerinde;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla sözleşme bedelinin % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılacağı belirtildiğinden; sözleşme bedelinin % 20'sine kadar iş artışı, birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımları için söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla götürü bedel üzerinden sözleşmeye bağlanan mal ve hizmet alımlarında iş artışı söz konusu olmayacaktır.

26.2. Süreklilik arz eden ve birim fiyat üzerinden sözleşmeye bağlanan hizmet alımlarında, işin devamı sırasında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesine göre yalnızca işin miktarı artırılarak iş artışı (sözleşme bedelinde artış) yapılabilir. Bu nedenle, işin süresinin uzatılması suretiyle iş artışı yapılması mümkün değildir.

26.3. Birden çok mal kaleminden oluşan mal alımlarında 4735 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi çerçevesinde iş artışı ve iş eksilişinde aşağıdaki hususların esas alınması gerekmektedir:

1) İş artışı veya iş eksilişinde temel kural her bir kalemde kalem tutarının %20'si oranına kadar iş eksilişi veya iş artışı yapılmasıdır.

2) Alıma konu bazı mal kalemi veya kalemlerinde bu kalemlerin her birinin tutarının %20'sinden çok olmamak üzere iş eksilişi yapılmış olması ve sözleşme tutarının da aşılmaması şartıyla diğer mal kalemi veya kalemlerinde söz konusu kalem tutarının %20'sinden fazla iş artışı yapılabilir.

Madde 27- Sözleşmenin devrine ilişkin açıklamalar

27.1. 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 16 ncı maddesinde sözleşmenin devrine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre sözleşmenin devrine ilişkin işlemlerde;

a) Sözleşmenin devrini gerektiren zorunlu bir halin bulunması,

b) İhale yetkilisinin yazılı izninin bulunması,

c) Devir alacaklarda ilk ihaledeki şartların bulunması,

zorunludur.

27.2. İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler, sözleşmenin devri olarak kabul edilmez. İsim veya statü değişikliğinden;

a) Ticarî işletmenin adı veya unvanındaki değişiklik,

b) İşletmenin nev'inde meydana gelen değişiklik,

anlaşılır.

27.3. Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde, aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınmaz. Devir tarihi, devir sözleşmesinin noterce onaylandığı tarihtir.

27.4. Kısmı teklife açık gerçekleştirilen bir ihalede bir yüklenici ile birden fazla sözleşme yapılan durumlarda; devreden, sözleşmelerin tamamını veya sadece sözleşmelerinden birini bir tek istekliye devredebilir. Devir alan da sadece devreden tüm sözleşmelerini veya sözleşmelerinden birini devir alabilir; birden fazla yüklenicinin sözleşmesini devir alamaz.

27.5. İş ortaklığı veya konsorsiyum olarak yapılan sözleşmelerde, iş ortaklığını veya konsorsiyumu oluşturan ortakların herhangi birinde değişiklik olması halinde sözleşmenin devri sayılacaktır.

27.6. Aşağıda belirtilen hallerde sözleşme feshedilir ve devreden ve devralanlar hakkında 4735 sayılı Kanununun 20, 22 ve 26 ncı maddeleri uygulanır:

- a) İhale yetkilisinin izni olmadan sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması,
- b) Sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devralınması.

27.7. Sözleşmenin 4735 sayılı Kanuna aykırı şekilde devredilmesi veya devir alınması halinde tespit tarihi itibarıyla sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu tarihleri izleyen yedi gün içinde idare tarafından fesih kararı alınır. Bu karar, karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirilir. 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesi uyarınca, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

27.8. 4735 sayılı Kanununun 22 nci maddesinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncelleneceği, güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı arasındaki farkın yükleniciden tahsil edileceği, hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınan hallerde, alıkonulan tutarın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedildiği tarihten sonra yapılmayan iş miktarına isabet eden teminat tutarının da aynı şekilde güncellenerek yükleniciden tahsil edileceği belirtilmiştir.

27.9. İzinsiz devretme veya devir alma ile üç yıllık süre içinde başka bir sözleşmenin devredilmesi veya devir alınması hallerinde ayrıca bu gerçek veya tüzel kişiler hakkında 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir.

27.10. Kurumun görevlerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi ve sözleşme devir hallerinin tespit edilerek idarelere bu konuda gerektiğinde bilgi verilmesi amacıyla; sözleşmenin devredilmesinde idarece aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi gerekmektedir:

İdarelerin sözleşmenin devrine ilişkin işlemi onaylamadan önce, sözleşmeyi devreden ve devralanın son üç yıllık süre içerisinde başka bir sözleşmeyi devredip devretmediğini veya devralıp devralmadığını Kurumumuz internet sayfasında bulunan Kamu Satınalma Platformu Sonuç İşlemleri modülünde yer alan Sözleşme Devir İşlemleri seçeneğini kullanarak elektronik ortamda teyit ettirmeleri gerekmektedir. Teyit işleminden sonra, Sözleşme Devir Teyit Belgesinin çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, 4735 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinde öngörülen fesih ve müeyyide hükümlerinin uygulaması söz konusu olacaktır. Devir sözleşmesi yapıldıktan sonra, idarece Sözleşme Devri Bildirimi Belgesi doldurularak elektronik ortamda Kuruma bildirilir. Sözleşme Devir Belgesinin de çıktısı alınarak ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

27.11. 4735 sayılı Kanununun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden önce devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme, bu Kanuna göre devralınmış veya devredilmiş bir sözleşme sayılmayacak; 1/1/2003 tarihinde yürürlükte olan sözleşmenin bu tarihten sonra devralınması veya devredilmesi Kanununun 16 ncı maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İhalelere Katılmaktan Yasaklama

Madde 28- İhalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin açıklamalar

28.1. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilirken uyulacak hususlar

28.1.1. Yasaklama kararı vermeye yetkili makamlar ve idarelerce uyulması zorunlu hususlar

28.1.1.1 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde, bu Kanunlarda sayılan yasak fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilen gerçek veya tüzel kişiler ile birlikte bu maddelerde sayılan ortakları veya ortaklıkları hakkında, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık tarafından, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır. Yasaklama kararlarının, herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verileceği düzenlenmiştir.

28.1.1.2 İdarelerin ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gereken yasak fiil veya davranışları tespit etmeleri durumunda gereğinin yapılması için ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin yetkililerine başvurmaları zorunludur. İlgili veya bağlı bakanlık veya herhangi bir bakanlığın bağlı veya ilgili kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilisi Kanunda öngörülen süre içinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararını vermek zorundadır.

28.1.1.3 Bu nedenle ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verecek bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşlarının;

a) İhale sürecinde, sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması aşamalarında bu kararları zamanında verebilmek ve 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı madde hükümlerinin gereğini yerine getirebilmek için gereken özeni göstermeleri ve tedbirleri almaları,

b) İhalelere katılanlar hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi halinde 4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinin 2 nci fıkraları uyarınca;

1) İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında,

2) Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre

ayrıca;

i- Bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da,

ii- Sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da,

4734 sayılı Kanunun 58 ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gerekmektedir.

İdarece, bu konuda ayrıca haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerce beyan edilenin dışında varsa bunların ortaklarının ve/veya ortaklıklarının tespit edilmesi amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile gerekli koordinasyonun sağlanıp, araştırmaların yapılması da önem taşımaktadır.

c) 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun uyarınca verilecek ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması halinde, yargı mercilerince verilecek her türlü kararın bir örneğinin bilgi için Kuruma gönderilmesi,

ç) 4734 sayılı Kanunun 59 uncu ve 4735 sayılı Kanunun 27 nci maddelerinde, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektiren ve suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaları,

d) İhalelere katılmaktan yasaklama kararına karşı açılan davada yürütmenin durdurulması veya iptal kararı verilmesi durumunda kararın aslı veya onaylı örneğinin Kurumumuza sunulması halinde ilgili gerçek veya tüzel kişiler yasaklılar listesinden çıkarılacaktır. Ancak, mahkeme kararı uyarınca veya idari bir işlemle ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının kaldırılması, değiştirilmesi veya düzeltilmesi hallerinde kararın yasaklama kararını veren idarelerce Resmî Gazetede yayımlanması,

e) 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutma görevi Kuruma verildiğinden, bu görevin etkin olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, ihalelere katılmaktan yasaklamaya ilişkin kararların, ekteki formda (Ek-O.3) yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmi Gazetede yayımlanması,

Gerekmektedir.

28.1.2. Yasaklama kararlarının kapsam ve içeriği

2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve ilgili mevzuata göre verilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararları ve 4734 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1/1/2003 tarihinden sonraki uygulama ile ilgili olarak;

a) 4734 sayılı Kanunun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerine göre, haklarında yasaklama kararı verilen gerçek veya tüzel kişiler, 4734 sayılı Kanun

kapsamındaki tüm ihalelere katılmaktan yasaklanacaktır.

b) 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 84 üncü maddesine göre verilen ve Resmi Gazetede yayımlanan ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklamaya ilişkin kararlar, kararı veren kurum veya kuruluşun ihalelerine ya da bu Kanuna göre yapılan tüm ihalelere katılmaktan yasaklama şeklinde olmaktadır.

c) 2886 sayılı Kanuna göre idarelerce verilen yasaklama kararları, Resmi Gazete'de yayımlandığı kapsam ve içeriğe göre uygulanacaktır. Buna göre:

i- İdareler, hangi tür ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise, yasaklama sadece bu tür ihaleler bakımından söz konusu olacaktır.

ii- İdareler, kendi bünyelerindeki ihalelere katılmaktan yasaklama kararı vermişler ise; yasaklama kararı yalnızca bu idarenin yapacağı ihaleler bakımından geçerli olacaktır.

iii- İhalelere katılmaktan yasaklama kararlarının 2886 sayılı Kanuna göre yapılan tüm ihaleleri kapsamı halinde ise, bu yasaklama kararı tüm idareler bakımından geçerli olacaktır.

ç) 2886 sayılı Kanuna tâbi olmayan ancak 4734 sayılı Kanunla kapsama alınan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde, önceki kendi ihale mevzuatlarına göre verilen yasaklama kararları, kararda belirtilen kapsam, nitelik ve sürelerde devam edecektir. Bu yasaklama kararları ancak kararı veren idarelerin kendi ihalelerinde geçerli olacaktır.

d) 2886 sayılı Kanunun 85 inci maddesine göre mahkemelerce verilen yasaklama kararları da yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde değerlendirilecektir.

e) 2886 sayılı Devlet İhale Kanuna ve diğer ilgili Kanun ve mevzuata göre verilen yasaklama kararlarının da bu Tebliğ ekindeki (Ek-O.3) nolu formda yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenerek Resmi Gazetede yayımlanması gerekmektedir.

28.1.3. İhalelere katılmaktan yasaklama kararı formunu doldururken dikkat edilecek hususlar

a) İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama

kararları ile 4735 sayılı Kanun uyarınca verilen yasaklama kararlarında İhale Kayıt Numarası yazılacak, İhale Kayıt Numarası almayı gerektirmeyen ihalelerde, bu bölüme “İhale Kayıt Numarası alınmamıştır” ibaresi konulacaktır.

b) Yasaklama kararı veren bakanlık/kurum bölümüne, yasaklama kararını veren bakanlık veya 4734 sayılı Kanununun 58 inci ve 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddelerinde belirtilen herhangi bir bakanlıkla ilgili veya bağlı bulunmayan ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların adı yazılacaktır.

c) Yasaklanan kişinin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre, gerçek kişiye adı ve soyadı, tüzel kişiye vergi kimlik numarası ve ticaret sicilinde kayıtlı ticaret unvanı kısaltma yapılmadan yazılacaktır.

ç) T.C. Kimlik Numarası bölümü yasaklanan kişinin gerçek kişi olması halinde doldurulacaktır.

d) Ortak veya ortaklıklara ilişkin bölüm, 4734 sayılı Kanununun 58 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ortak ve/veya ortaklıkların bulunması halinde doldurulacaktır.

e) Yasaklananın herhangi bir ticaret odasına veya esnaf odasına kayıtlı olmaması halinde, bu kısımda, kayıtlı olmadığı hususu belirtilecektir.

f) Yasaklama süresi ay ya da yıl olarak yazılacaktır.

g) Yasaklamanın dayanağı ve kapsamı bölümünde, hangi Kanuna göre yasaklama işlemi gerçekleştirilecekse o kısmın içindeki kutu işaretlenecektir. İstisna kapsamındaki ihalelerde 4734 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi uyarınca yasaklamalar bu Kanunda belirtilen usullere göre yapılacaktır. İstisna kapsamında yapılan ihaleler dahil 4734 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar ile 4735 sayılı Kanuna göre yapılan yasaklamalar tüm ihaleler için geçerli olacaktır. 2886 sayılı Kanuna veya diğer mevzuata göre yasaklamalarda ise yasaklama kapsamı farklı olabileceğinden ilgili kutular işaretlenecektir.

ğ) Kurumun internet sayfasında yer alan yasaklama kararı formunun çıktısı alınıp doldurularak yayımlanmak üzere Resmi Gazeteye gönderilecektir.

28.1.4. Yasaklama kararının verilmesi gereken sürenin başlangıcı

28.1.4.1. 4734 sayılı Kanununun 58 ve 4735 sayılı Kanununun 26 ncı maddelerinde; yasaklama kararlarının ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verileceği, ihaleyi yapan idarelerin, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları, yasaklama kararlarının, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilmesi gerektiği hükümleri yer almaktadır.

28.1.4.2 İhaleye veya sözleşmenin uygulanmasına ilişkin işlemleri gerçekleştiren birimler tarafından, yasaklamayı gerektiren bir fiil veya davranışın tespiti halinde bu hususun idarenin yetkili makamına bildirilmesi ve bu çerçevede yetkili makam tarafından da bağlı, ilgili veya ilişkili bulunulan bakanlığa bildirimde bulunulması gerekmektedir. Söz konusu maddelerde geçen kırk beş günlük sürenin başlangıcı olarak, idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa ulaştığı tarihin esas alınması gerekecektir.

28.1.5. Yasaklamaya ilişkin sürenin hukuki niteliği

28.1.5.1. 4734 sayılı Kanunun “Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu” başlıklı Dördüncü Bölümünde yer alan “İhalelere katılmaktan yasaklama” kenar başlıklı 58 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; “Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer” hükmü yer almıştır. Söz konusu madde hükmünde “en geç” şeklinde ifade edilen sürelerle ilgili olarak uygulamada tereddütler olduğu görüldüğünden aşağıdaki hususların açıklanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

28.1.5.1.1 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin gerekçesinde ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının bağlı veya ilgili bulunulan bakanlıklar tarafından verildiği durumlarda, taşradaki ihalelere ilişkin yazışma ve karar verme sürecinin uzunluğu ve gecikmeler nedeniyle sürenin dolması halinde ceza verilemeyeceği göz önünde bulundurulurken azami otuz günlük sürenin kırk beş güne çıkarıldığı belirtilmiştir.

28.1.5.1.2. Anayasa ile teminat altına alınan çalışma ve sözleşme özgürlüğü gibi temel hak ve hürriyetlerin korunmasına ilişkin düzenlemeler ile 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin sözü edilen gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde, 58 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan sürelerin disiplin niteliği aşan ve yetki süresini belirleyen nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre idarenin, yasaklama kararının gereğinin yapılmasını bildirdiği yazının ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa ulaştığı tarihi izleyen en geç 45 günlük süre içinde yasaklama kararı verilmesi zorunlu olmaktadır. Bu süre geçirildikten sonra yasaklama kararı verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

28.1.5.1.3. Yasaklama işlemlerinin süresinde tamamlanarak yürürlüğe girmemesi halinde ilgili ve görevli kamu görevlileri hakkında disiplin ve ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler uygulanabilecektir.

28.1.6. Yasaklı firmanın ürününün yetkili bayi ya da başka bir satıcı tarafından teklif edilmesi

4734 sayılı Kanunun “İhaleye katılmayacak olanlar” başlıklı 11 inci maddesi ile “İhalelere katılmaktan yasaklama” başlıklı 58 inci maddesinde ihaleye katılıma ve ihaleden yasaklamaya ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Anılan maddelerde, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olmayan isteklinin, yetkili satıcı ya da üretici firmanın kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı bulunması halinde, üretici firma garantisinde olan bazı belgeleri ve satışa dair yetki verilen mal veya malları teklif etmesini yasaklayan bir hüküm bulunmamaktadır.

28.1.7. Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem

Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu ortaya çıkması halinde izlenecek yöntem konusunda ikili bir ayırım yapmak gerekmektedir:

1) Yasak fiil veya davranış ihale süreci içinde, sözleşme imzalanmadan önce gerçekleşmiş ise:

Ortak girişim ortaklarından bir veya birden fazla ortağın yasak fiil veya davranışa iştirak etmesi halinde yasak fiil veya davranış işleyen ve iştirak eden ortaklar hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanacak, yasak fiil veya davranışa iştirakin bulunmaması halinde yalnızca fiil veya davranış işleyen ortak veya ortaklar hakkında 58 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

2) Yasak fiil ve davranış sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmenin uygulanması sırasında gerçekleşmiş veya tespit edilmiş ise:

a) İhale sürecinde gerçekleştirilen 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve 4735 sayılı Kanunun 21 inci maddesi gereğince sözleşme feshedilecektir.

b) Sözleşmenin imzalanmasından sonra 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar nedeniyle bu fiil ve davranışta bulunan veya iştirak eden ortaklar hakkında yasaklama kararı verilecek ve sözleşmenin 4735 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde yapılan düzenlemeye paralel olarak feshedilmesi gerekecektir.

28.1.8. Teminatların gelir kaydedilmesi

28.1.8.1 İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında yasaklama kararı veya haklarında kamu davası açılmış bulunan aday veya isteklilerin;

1) İhaleye katılmaları halinde ihale dışı bırakılmaları ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

2) Bu durumlarının tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmış ancak ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmamış olması durumunda, bu isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi,

3) Bu durumlarının ihale kararı onaylandıktan sonra sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süre içinde anlaşılması durumunda ihale kararının iptali ile duruma göre kesin teminatın veya geçici teminatın gelir kaydedilmesi,

4) Bu durumlarının sözleşme yapıldıktan sonra anlaşılması halinde, sözleşmenin 4735 sayılı Kanunun 21 inci maddesi hükmü uyarınca feshedilmesi ve hesabın genel hükümlere göre tasfiyesi ile kesin teminatın ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedilmesi,

Gerekmemektedir.

28.1.8.2. İhale veya son başvuru tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunmayan veya haklarında kamu davası açılmamış aday veya istekliler hakkında, ihale süreci içerisinde herhangi bir idare tarafından yasaklama kararı verilmesi veya haklarında kamu davası açılması durumunda yasaklama kararının Resmi Gazete’de yayım tarihinden veya haklarında kamu davası açıldığı tarihten önce teklif vermiş olan istekliler açısından yukarıdaki hükümlerin uygulanmasına imkan bulunmamaktadır. Bu durumda olan aday veya isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılarak geçici teminatları iade edilecektir. Ancak, 4734 sayılı Kanunun 5812 sayılı Kanunla değişik 40 inci maddesinin son

fıkrası gereğince ihale üzerinde bırakılan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin her ikisinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilecektir.

28.1.9. Haklarında yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının durumu

28.1.9.1. 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunması sebebiyle aynı Kanunun 58 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları gereğince haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen şirket ortak veya ortaklarının;

- 1) Ortağı olduğu şahıs şirketleri,
- 2) Sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri,

Ortak hakkında verilmiş olan yasaklılık kararı devam ettiği süre içinde 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesi uyarınca anılan Kanun kapsamındaki idarelerin ihalelerine katılamayacaktır.

28.1.9.2. Bununla birlikte aynı Kanunun 11 inci maddesine göre 4734 sayılı Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanların doğrudan veya dolaylı ya da alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihaleye katılmaları mümkün bulunmayıp, bu yasağa rağmen ihaleye katılan isteklilerin ihale dışı bırakılarak geçici teminatlarının gelir kaydedilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda anılan Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen ve Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılanların da bu dava nedeniyle ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklanmış oldukları dikkate alındığında; haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunanlar ile kamu davası açılmış olanların bir tüzel kişi veya başka bir gerçek kişi adına teklif vererek ihaleye katılmaları halinde aday veya istekli durumunda olanların, maddede belirtilen yasağa rağmen ihaleye katılmış olması nedeniyle ihale dışı bırakılarak geçici teminatının gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

28.1.10. Doğrudan temin usulünde yasaklama kararı

28.1.10.1. Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda, Kanunun 58 inci maddesine göre ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilebilmesi mümkün değildir.

28.1.10.2. Doğrudan teminin ihale usulü olmadığı dikkate alındığında, 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile sözleşmenin uygulanması sırasında ortaya çıkan yasak fiil veya davranışlar düzenlendiğinden; aynı Kanunun 26 ncı maddesinde öngörülen müeyyidelerin doğrudan temin için uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

28.1.10.3. Bununla birlikte; doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda ortaya çıkan 4734 sayılı Kanunun 17 inci ve 4735 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde belirtilen yasak fiil veya davranışların Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil etmesi; bu fiil veya davranışlar için ceza sorumluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

28.2. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler

4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi ve 4735 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin uygulanmasıyla ilgili açıklama yapılmasına gerek duyulmuştur.

28.2.1. 1/1/2003 tarihinde yürürlüğü giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usuller belirlenmiş, Kanunun 59 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında; taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacağı, hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanacakları, 2 nci fıkrasında ise; bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanların yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamayacakları, haklarında kamu davası açılmasına karar verilenlerin, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kuruma bildirileceği hükme bağlanmıştır.

28.2.1.1. 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının göndermede bulunduğu aynı Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında da haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verileceği, haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

28.2.1.2. 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunması sebebi ile aynı Kanunun 59 uncu maddesi birinci fıkrası gereğince haklarında kamu davası açılmasına karar verilen;

- a) Gerçek kişiler,
- b) Tüzel kişiler,
- c) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki ortakları,
- ç) Gerçek ve tüzel kişilerin o işteki vekilleri,

Yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamayacaktır.

28.2.1.3. 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan gönderme dolayısıyla;

Türk Ceza Kanununda tüzel kişiler hakkında ceza davası açılmasının öngörüldüğü durumlarda haklarında kamu davası açılan tüzel kişilik şahıs şirketi ise bu şirketin ortaklarının tamamı; sermaye şirketi ise, sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek ve tüzel kişi ortaklar da yargılama sonuna kadar 4734 sayılı Kanun kapsamında yer alan Kurum ve kuruluşların ihalelerine anılan Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca katılamayacaklardır. Aynı nedenle; yukarıda belirtilen şekilde yargılama sonuna kadar ihalelere katılamayacak olanların ortağı olduğu şahıs şirketleri ile sermayesinin yarısından

fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri de yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılmayacaklardır.

28.2.1.4. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca 4734 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslardan istisna edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde de yukarıda açıklanan esasların uygulanması gerekmektedir.

28.2.2. 4734 sayılı Kanunla Kuruma verilmiş olan ihalelere katılmaktan yasaklananlara ilişkin “sicil tutma” görevinin Kanuna uygun olarak yerine getirilebilmesi için;

i- Cumhuriyet Savcılarınca 4734 sayılı Kanun uyarınca haklarında kamu davası açılmış kişiler ile haklarında cezaya veya kamu ihalelerinden yasaklanmaya hükmolunmuş kişilerin,

ii- Haklarında 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarda belirtilen yasak fiil ve davranışları nedeniyle mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri hakkında verilen sürekli olarak Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararlarının Kuruma bildirilmesi gereklidir.

28.2.2.1. Kurum tarafından 4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin son fıkrası hükmü gereği üzerinde ihale bırakılan gerçek veya tüzel kişinin ihalelere katılmaktan geçici veya sürekli olarak yasaklılığının bulunup bulunmadığının teyidinin yapılabilmesi için, haklarında kamu davası açılanlar ile mahkemece haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin Cumhuriyet Savcılıklarınca Kuruma ivedilikle bildirilmesi ve ayrıca kamu davasına ilişkin iddianame ile mahkeme kararının bir örneğinin de gönderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca ekinde iddianamenin bir örneğinin gönderildiği yazıda, iddianamenin mahkemece kabul edildiğinin belirtilmesi, mahkeme kararlarının bir örneğinin gönderildiği durumlarda ise söz konusu kararın kesinleşme şerhini taşıması gerekmektedir.

28.2.3. 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin 2 nci fıkrası gereğince bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı haklarında kamu davası açılanlar, kamu davası açıldığı tarihte 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılanlarla birlikte ihalelere katılamayacaktır. 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ve ihalelere katılamayacak olan ortak/ortaklıklar belirlenirken, kamu davası açıldığı tarihteki durum dikkate alınacaktır. Bu nedenle, bu Kanun kapsamında yapılan bir ihaleden dolayı kamu davası açıldığı tarihte Kanunun 58 inci maddesinin 2 nci fıkrasında sayılanlar arasında yer alan gerçek ve tüzel kişilerin bu durumlarında daha sonra bir değişiklik olsa bile yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaları mümkün bulunmamaktadır. İdareler, hakkında kamu davası açılan isteklinin 58 inci maddenin 2 nci fıkrasında sayılan ortak/ortaklıklarını, ihaleye katılım aşamasında sunulan belgeleri dikkate alarak ve gerektiğinde yapacağı araştırmalar neticesinde tespit edecektir.

28.2.4. Haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gerçekleştirilen teyit işlemleri

4734 sayılı Kanunun “İsteklilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; “Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir” hükmü yer almaktadır. Cumhuriyet Savcılıklarınca, haklarında kamu davası açılanlara ilişkin olarak Kuruma gönderilen bilgiler doğrultusunda bir liste oluşturulmuştur. Haklarında kamu davası açılanlar, Cumhuriyet Savcılığının kamu davası açıldığına dair yazısının Kuruma ulaştığı tarih esas alınmak suretiyle listeye işlenmektedir. Cumhuriyet Savcılıklarınca kamu davası açılmasına ilişkin kararların Kuruma gönderildiği tarihe kadar

geçen süre içinde gerçekleştirilen teyit işlemleri nedeniyle uyuşmazlıklara sebebiyet vermemek açısından bilgilerin en kısa sürede Kuruma iletilmesi önem taşımaktadır.

28.3. İhaleye katılan aday veya isteklilerin ihale kontrol sisteminden kontrol edilmesi

İhale üzerinde kalan isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının İhale Kontrol Sisteminden teyit ettirilmesi esasları çerçevesinde, haklarında kamu davası açılması nedeniyle ihalelere katılmayacak olanlar için de teyit işlemi gerçekleştirilecektir. Bütün aday veya isteklilerin ve bu kapsamda tüzel kişi aday veya isteklilerin % 50'den fazla hissesine sahip ortakları ile başvuru veya teklifi imzalayan yetkililerinin de 4734 sayılı Kanununun 11 inci maddesine göre İhale Kontrol Sisteminden kontrol edilmesi gerekmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurumun İnternet Sayfası Üzerinden Gerçekleştirilecek İşlemler

Madde 29- İhale Kayıt Numarası (İKN)

29.1. İdarelerce ön ilan, ihale ilanı veya ön yeterlik ilanı yayımlanmadan, ilan yapılmaksızın yapılan ihalelerde ise davet yazısı gönderilmeden önce Kurumdan İhale Kayıt Numarası (İKN) alınması zorunludur. İstisna kapsamında yapılan ihaleler için de İKN alınacaktır. Ayrıca çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak her bir münferit alım için de münferit sözleşme onay belgesi hazırlanmadan önce İKN alınacaktır.

29.2. Her bir ihale işlem dosyası için İhale Kayıt Formu doldurularak Kurumdan alınan İKN, ait olduğu ihale ile ilgili tüm işlemlerde ve Kurumla internet üzerinden veya yazılı olarak yapılacak yazışmalarda kullanılacaktır.

29.3. İhale Kayıt Numarası ihale onayı ile bağlantılı olup, ihale onayı değiştirildiğinde ve/veya iptal edildiğinde idarece İhale Kayıt Numarası da iptal edilecektir. Aynı işle ilgili olarak yeni bir ihale onayı alındığında ise, idarece yeni bir İhale Kayıt Numarası alınacaktır.

Madde 30- Kamu İhale Bültenine ilişkin genel esaslar

30.1. Kamu İhale Bülteninde (Bülten) yayımlanacak ilanlar ile bu ilanların idarelerce hazırlanması ve yayımlanmak üzere Kuruma gönderilmesine ilişkin genel esaslar aşağıda belirtilmektedir.

30.2. 1/1/2004 tarihinden itibaren Kurum tarafından basılı ve elektronik ortamda çıkarılan Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ihale ilanları, 1/1/2007 tarihinden itibaren elektronik ortamda çıkarılan Kamu İhale Bülteninde yayımlanmakta olup, basılı ortamda yayımlanmamaktadır. Bültende yayımlanacak olan ihale ilanlarının, idareler tarafından Kurumca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde hazırlanması ve Kanunda öngörülen sürelerle uygun olarak Bültende yayımlanmak üzere 30.10.1 maddesinde belirtilen süreler gözetilerek Kuruma gönderilmesi gerekmektedir.

30.3. Bültende aşağıda belirtilen ilanlar yayımlanacaktır:

1. Ön ilan: İdarelerin, yaklaşık maliyeti Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ve açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle Kanununun 13 üncü maddesinde belirlenen süreleri dikkate alarak gerçekleştirecekleri ihalelere ilişkin verebilecekleri ilanlardır.

2. İhale ilanı: İdarelerin, uygulayacakları ihale usulü ve ihalenin yaklaşık maliyetine göre

Kanunun 13 üncü maddesinde belirlenen ilan sürelerini dikkate alarak mal alımı, hizmet alımı, danışmanlık hizmet alımı, yapım işleri ve çerçeve anlaşma ihalelerine ilişkin verecekleri ilanlardır.

3. İhale düzeltme ilanı: İdareler tarafından yayımlattırılan ihale ilanlarında, Kanunun 24 ve 25 inci maddelerine uygun olmayan hususlar bulunduğu tespit edilmesi durumunda, Kanunun 26 ncı maddesi gereğince ilanın yayımlanmasını takip eden süreler içinde (13 üncü maddeye göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilanların yayımlanmasını takip eden on beş gün, diğer ihalelerde ise on gün içinde) hatalı hususlar için verilecek ilanlardır.

4. İhale iptal ilanı: İdarelerce, gerekli görülen hallerde veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel teşkil edecek ve düzeltilmesi mümkün olmayacak hususların tespit edildiği hallerde Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında ihale saatinden önce iptal edilen ihalenin duyurusuna yönelik verilecek ilanlardır.

4734 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi hariç diğer maddelerinde yer alan hükümler gereğince iptal edilen ihaleler için iptal ilanı düzenlenmesi gerekmediğinden, bu ihalelere ilişkin iptal ilanı gönderilmesi durumunda Bültende yayımlanmayacaktır.

5. İhale sonucunun ilanı: İdarelerin 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirdikleri ihalelerinin sonuçlarına ilişkin bilgileri içeren ilanlardır.

6. Diğer ilanlar: Kanun kapsamında olmayan idareler tarafından gerçekleştirilen ihaleler ile Kanun kapsamındaki idarelerin Kanuna tabi olmadan gerçekleştirdikleri ihalelerin ilanları ve bu ihalelere ilişkin düzeltme, iptal ve sonuç ilanlarıdır. Söz konusu ilanlar, 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ilanlara ilişkin standart formlara uygun olma zorunluluğu aranmaksızın, (Ek-O.4)'de yer alan ilan formuna uygun olarak Kamu İhale Bülteninde yayımlanabilmektedir.

30.4. İhale sürecinin önemli bir adımını oluşturan ihale ilanlarının, idarelerce Kanun ve ilgili İhale Uygulama Yönetmeliğinin hükümleri ile ekleri esas alınarak hazırlanması gerekmektedir. Bu nedenle Bültende yayımlanacak olan ihale ilanlarının Kurum tarafından hazırlanan ve internet üzerinden uygulamaya konulan “İlan Hazırlama ve Gönderme Programı” kullanılarak hazırlanması ve internet aracılığı ile Kuruma gönderilmesi zorunludur. Böylece, ilanlarda yapılan hataların asgari seviyeye indirilmesi, ilanın hatalı olması nedeniyle ihale sürecinin uzamasının önlenmesi ve idarelerin ihtiyaçlarını zamanında karşılamaları amaçlanmaktadır.

30.5. “İlan Hazırlama ve Gönderme Programı”, Kanun ve ilgili İhale Uygulama Yönetmeliklerinin hükümleri dikkate alınarak hazırlanmış olup, yapılması planlanan ihaleye uygun doğru ilan modülünün açılabilmesi için ihaleye ilişkin ön bilgilerin yer aldığı ilk kayıt formunun (ihale ekle seçeneği) doğru ve eksiksiz olarak doldurulması büyük önem taşımaktadır. Mevzuat hükümleri çerçevesinde ilanda bulunması zorunlu hususlar standart olarak modülde ekrana gelmekte ve idarenin düzenlemesine bırakılan hususlar hariç müdahale edilememektedir. İdarenin tercihinin bırakılan hususlar ise seçmeli olarak ekrana gelmektedir.

30.6. Gerek zorunlu hususlarda gerekse seçmeli hususlarda yapılabilecek olası hataların en aza indirgenmesi amacıyla idarelerce hazırlanarak Kuruma internet üzerinden gönderilen ilan metinleri, Kurumun ilgili birimince idarelere yol göstermesi amacıyla ön incelemeye tabi tutulmaktadır. Bu aşamada mevzuat hükümlerine uygun olmadığı tespit edilebilen hususlarda internet üzerinden idarelere bilgi akışı sağlanmaktadır. İlanın söz konusu tespitler dikkate alınmadan aynen veya bir kısmı düzeltilerek tekrar Kuruma gönderilmesi halinde ise ilan yayım için kabul edilmektedir. Kurum, ilan üzerinde idarelere yol göstermek amacıyla ön inceleme yaptığandan, bu aşamada tespit edilip düzeltilmeyen hususlar ile tespit edilemeyen

diğer mevzuata aykırı hususlarda sorumluluk idareye aittir.

30.7. İhale ilanlarının yayımlanabilmesi için Kurum tarafından belirlenen ihale ilan ücretinin idarelerce Kurumun internet sayfasında duyurulan ilgili bankalar nezdindeki Kurumsal Tahsilat Hesabına yatırılması gerekmektedir. Ön ilan ve ihale sonucunun ilanı ile düzeltme ve iptal ilanları ücretsiz olarak Bültende yayımlanacaktır.

30.8. İhale ilanlarının yayıma alınması aşamasında Kurum tarafından yapılan ilan ücret kontrolü, idare tarafından Kuruma gönderilen “Kamu İhale Bülteni İhale İlanı Sevk ve İşlem Formu” üzerinde bulunan tahsilat bilgileri ile banka tarafından gönderilen tahsilat bilgilerinin elektronik ortamda eşleştirilmesi suretiyle gerçekleştirildiğinden, herhangi bir sorunla karşılaşılması için ilan ücretinin Türkiye Halk Bankası dışındaki bankalardan Elektronik Fon Transferi (EFT) yapılarak ödenmemesi ve dekont üzerinde yer alan ihale kayıt numarasının doğru olarak yazılmış olması gerekmektedir.

30.9. İlan metinlerinin ön incelemeden geçirilerek yayım için kabul edilmesi ve ücretinin ödenmesini müteakip (ön ilan, ihale sonucunun ilanı ile düzeltme ve iptal ilanları için ücret ödenmesi gerekmemektedir) Kurumun internet sayfasında yer alan “Kamu İhale Bülteni İhale İlanı Sevk ve İşlem Formu”nun eksiksiz ve doğru olarak doldurularak internet üzerinden Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Söz konusu form gönderilmeden ilanın yayımlanması mümkün değildir.

30.10. Kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunulması hedefi doğrultusunda Bültende yayımlanacak ilanlarla ilgili tüm işlemler sadece internet ortamındaki Kamu Satınalma Platformu üzerinden gerçekleştirileceğinden Protokol uygulamasına son verilmiştir.

30.10.1. Bu çerçevede, protokol yapan idare ve protokol yapmayan idare ayrımı ortadan kalktığından, tüm idarelerin Bültende yayımlatacakları ilanları için Kuruma herhangi bir evrak göndermelerine gerek bulunmamaktadır. Bu nedenle, Kamu Satınalma Platformu üzerinden ilanlar ile ilgili olarak gerçekleştirilen işlemlerin teyidine yönelik postayla gönderilecek evraklar dikkate alınmayacaktır.

İdarelerin internet ortamındaki Kamu Satınalma Platformu üzerinden ilanla ilgili gerçekleştirecekleri işlemler nihai işlem olarak kabul edilecektir.

Kurumda yapılacak hazırlık süreci dikkate alınarak, ilanların yayımlanması gereken tarihten en az 2 iş günü önce (yayım günü hariç) Kurum kayıtlarındaki tüm işlemlerinin tamamlanmış olması gerekmektedir.

İdarece gönderilen ve Kurum tarafından kabul işlemi yapılan ilanlar için “Kamu İhale Bülteni İhale İlanı Sevk ve İşlem Formu”nun yukarıda belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir.

30.10.2 Olağanüstü durumlar nedeniyle internet erişiminin uzun süreli kesilmesi sonucunda ilanların internet aracılığı ile gönderilememesi halinde veya Kurumca duyurusu yapılmak kaydı ile ilan modüllerine erişimde teknik bir sorun oluştuğunda; idarece elden ya da posta yoluyla gönderilen ilanların Kurumun “İlan Hazırlama ve Gönderme Programı” formatına uygun olarak hazırlanması ve ihale/idare yetkilisince imzalanması, ilanın disket/CD’ye kaydedilmiş olması, ödeme dekontunun aslı veya idarece onaylı suretinin bulunması ve bu belge ve bilgilerin usulüne uygun olarak doldurulan ve ihale/idare yetkilisince onaylanan “Kamu İhale Bülteni İhale İlanı Sevk ve İşlem Formu” ekinde Kuruma gönderilmesi durumunda yayımlanacaktır. Kuruma posta yolu ile gönderilen onaylanmış basılı ilan örneğinin disket/CD ortamındaki ilan metni ile aynı olması zorunludur. Yayım işleri, disket/CD ile gönderilmiş olan ilan metni esas alınarak yürütülecektir. Bu madde kapsamında gönderilecek ihale ilanlarının Kanunda öngörülen sürelerde yayımlanmasını sağlamak üzere

postada olabilecek gecikmeler ve Kurumda yapılacak hazırlık süreci dikkate alınarak yayımlanması gereken tarihten en az 3 iş günü önce (yayım günü hariç) Kurum kayıtlarına ulaşmış olması gerekmektedir.

İdarece ilanların yukarıda belirtilen asgari süreye uygun olarak gönderilmemesi halinde, söz konusu ilanlar Kurum tarafından iade edilecektir.

30.11. Kanunda belirtilen usul ve esaslara göre yapılan her ihale için ayrı ilan düzenlenmesi esas olup, birden fazla ihalenin bir ilan başlığı altında birleştirilerek yayımlanması mümkün bulunmamaktadır.

30.12. 1/1/2007 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yayımlanan Kamu İhale Bülteni ücretsiz olarak kullanıma açılmıştır. Bültenen yararlanabilmek için Kurumun internet sitesinde yer alan kayıt formunun doldurularak kullanıcı adı ve şifre alınması yeterlidir. İdareler, ilanlarının yayımlanmış olduğu Bültene yeni bir kayıt işlemine gerek olmaksızın Kamu Satınalma Platformu üzerindeki “İlan Durum İzleme” penceresinden erişebilmektedirler.

30.13. Kamu İhale Bülteni haftada en fazla beş iş günü yayımlanır.

30.14. İdarelerin hazırlayacakları ihale ilan metinlerinin; ihale konusunun özelliğine ve uygulanacak ihale usulüne göre, Kanunun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinin ilgili kısımları esas alınarak hazırlanmış olan ihale dokümanında belirtilen hususlar çerçevesinde düzenlendiği kabul edilecek ve yapılan ön inceleme sonucunda yayımlanan ilanlarda oluşabilecek hatalardan idareler sorumlu olacaktır. İdarelerin, Kamu İhale Bülteninde yayımlanan ilanlarını, ilanın yayımlandığı tarihten itibaren en kısa süre içinde yeniden incelemeleri, tespit edecekleri olası hata ve eksikliklerin süresi içinde düzeltme ilanı yoluyla giderilerek ihale sürecinin aksamadan devam etmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Madde 31- Yasaklılık teyidi

31.1. 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinin son fıkrasında, ihale kararlarının ihale yetkilisince onaylanmadan önce idarelerin, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını Kurumdan teyit ederek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorunda oldukları belirtilmiştir. Buna göre teyit belgesi alınmaması halinde ihale sürecinin tamamlanması mümkün olmayacaktır.

31.2. 4734 sayılı Kanunun 40 ncı maddesinde, sadece 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin yasaklı olup olmadığını Kurumdan teyit ettirilmesinden söz edilmiş ise de, diğer kanunlar, 4734 sayılı Kanunun diğer hükümleri ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümleri uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklananlar ile 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca haklarında kamu davası açılanlar hakkında da teyit işlemi gerçekleştirilecektir.

31.3. 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan alımlarda da aynı şekilde ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı Kurumdan teyit ettirilecektir.

31.4. 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup

olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

31.5. Kurum sözü edilen hükümler çerçevesinde Resmi Gazete’de yayımlanan ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarını günlük olarak takip etmekte ve kararlarda yer alan bilgilere göre sicil tutma görevini yerine getirmektedir. Kurumun görevini daha etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, ihale yapan idarelerin ise ihaleyi zamanında ve usulüne uygun bir şekilde tamamlayabilmeleri amacıyla Kurum tarafından tutulan ve Kurumun internet sayfasında ilan edilen yasaklılar listesinin ve yasaklamalarla ilgili açıklamaların takip edilmesi gerekmektedir.

31.6. 4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin son fıkrası gereği teyit belgesi sadece ihaleyi yapan idareler tarafından talep edilebilecektir. İhale üzerinde kalan isteklinin ya da diğer gerçek veya tüzel kişilerin kendileri hakkında yasaklı olup olmadıklarına ilişkin talepleri üzerine verilen cevaplar, teyit belgesi niteliği taşımaz.

31.7. Kurumun, 4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesine göre idarelerin yasaklamalarla ilgili teyit taleplerine verdiği cevaplar, idarelerce verilen ve Resmi Gazete’de yayımlanan yasaklama kararları ile yargı mercilerince Kuruma bildirilen ihalelere katılmaktan yasaklama kararlarının ve Cumhuriyet Savcılıklarınca haklarında kamu davası açılanlara ilişkin gönderilen bilgilerin kapsam ve içeriği ile sınırlıdır.

31.8. 4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında ihale yetkilisinin karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylayacağı veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal edeceği hükme bağlanmıştır. Teyit taleplerinde bu sürenin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Madde 32- Doğrudan temin kayıt formu

Doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için “Doğrudan Temin Kayıt Formu” temin tarihini takip eden ayın onuncu gününe kadar usulüne uygun olarak ilgili kısımlar doldurulduktan sonra Kuruma internet üzerinden gönderilecektir. Bilgilerini tam ve düzenli olarak göndermeyen idarelerin 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (1) bendi çerçevesinde yapacakları başvuruların değerlendirilmesi sırasında bu husus dikkate alınacaktır.

Madde 33- İhale sonuç formu

33.1. 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine göre, ihaleler ve sözleşmelerle ilgili Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak görevi Kuruma verilmiştir. Bu görevin etkin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla İhale Sonuç Formu oluşturulmuştur.

33.1. Anılan Kanun ve İhale Uygulama Yönetmeliklerinde belirtilen sözleşmenin taraflarca imzalanmasından sonra hazırlanacak İhale Sonuç Formu en geç on beş gün içinde Kuruma internet üzerinden gönderilecektir. Bu çerçevede ihale sonuç formunda yer alan yasaklılık teyidi amacı ile gönderilen yüklenici bilgileri hariç ihale ve sözleşmeye ilişkin bilgiler idare

tarafından doldurularak ihale sonuç ilanına ilişkin işlemler de yerine getirilmiş olacaktır.

33.2. İdareler, 4734 sayılı Kanunla istisna kapsamına alınmış ihalelere ilişkin ihale sonuç formlarını da aynı usulde Kuruma ulaştıracaktlardır.

Sözleşme düzenlenmeyen hallerde de İhale Sonuç Formunun ilgili kısımları yapılan ihalenin özelliğine göre doldurulacaktır.

Madde 34- İhale kontrol sisteminden yararlanırken dikkat edilmesi gereken hususlar

34.1. Kurumun temel görevlerinden olan kamu alımlarına ilişkin istatistiklerin oluşturulması ve yapılacak ihalelerle ilgili bilgi ve kontrolün sağlanması amacı ile ve 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (1) bendi uyarınca Kurula yapılan uygun görüş taleplerinin hızlı ve etkin bir şekilde sonuçlandırılması için İhale Kayıt Formu, Doğrudan Temin Kayıt Formu ile İhale Sonuç Formu internet üzerinden Kuruma gönderilecektir. İnternet yolu ile gönderilen formlar ayrıca posta yolu ile gönderilmeyecektir. Posta yoluyla Kuruma gönderilen formlar değerlendirmeye alınmayacaktır.

34.2. Formlar Kurumun internet sayfasındaki açıklamalar dikkate alınarak doldurulacaktır. Formların sorgu alanlarının ilgili bölümlerinin tam ve doğru olarak doldurulması tamamen idarelerin sorumluluğunda olacaktır. Bilgiler girilirken kısaltma yapılmayacak, açık olarak yazılacaktır. Hatalı ve eksik bilgi girilmesi sonuçları etkileyeceğinden idarelerin tüm bilgileri tam ve hatasız olarak girmesi önem taşımaktadır.

34.3. Teyit belgesi alınmasına ilişkin işlemler de Kurumun internet sayfasındaki açıklamalar dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Teyit Formu doldurulurken dikkat edilmesi gereken en önemli husus istekli ile ilgili istenilen bilgilerin açık, doğru ve tam olarak aktarılmasıdır. İstekli gerçek kişi ise adı soyadı, tüzel kişi ise ticaret unvanı ticaret siciline tescil edildiği şekilde kısaltma yapılmadan eksiksiz doldurulmalıdır. Yine aynı şekilde isteklinin durumuna göre vergi kimlik/mükellefiyet numaraları, T.C. Kimlik numaraları, bağlı oldukları esnaf/ticaret odaları ve sicil numaraları, işyeri adreslerinin de eksiksiz ve doğru olarak doldurulması gerekmektedir. Formların eksik veya hatalı doldurulması sonucu ortaya çıkabilecek sorumluluk idareye ait olacaktır.

34.4. 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesine göre Kurumun görevlerini yerine getirirken formlar ve formlardaki bilgiler ile ilgili çıkan ihtilaflarda Kurum kayıtları esas alınacaktır. İdarelerin formlardaki bilgilerin eksik veya hatalı olduğunu tespit etmeleri veya işlemi iptal etmelerinin gerekliliği halinde yine Kurumun internet sayfasındaki açıklamalar çerçevesinde düzeltme ve iptaller yapılacaktır.

34.5. İhale Kontrol Sistemi ile ilgili işlemler Kurumun internet sayfasında (www.kik.gov.tr) yer alan açıklamalar takip edilerek hızlı ve etkin bir biçimde gerçekleştirilecektir. Böylece işlemlerin internet üzerinden yapılmasıyla hem ihale yapan idareler hem de Kurum açısından zaman, işgücü ve kırtasiye masraflarından tasarruf ve kamu kaynaklarının bu açıdan etkin ve verimli kullanılması sağlanmış olacaktır. Bu amaçla İhale Kontrol Sistemi ile ilgili işlemlerin internet üzerinden gerçekleştirilmesi öngörülmüştür.

İKİNCİ KISIM Özel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Yapım İşi İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 35-Yeterliğin belirlenmesinde istenilecek belgeler

35.1. Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesinde, aday veya isteklilerden yeterliklerinin belirlenmesi için istenilecek belgeler, yapım işinin yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-Y.1)'de yer alan tabloda gösterilmiştir. Ancak yeterlikleri tespit edilenler arasından belli sayıda adayın davet edilmesinin öngörüldüğü belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler ile anahtar teknik personel ilişkin belgelerin, yaklaşık maliyetin eşik değere oranına bakılmaksızın istenilmesi zorunludur.

Madde 36- Ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler

36.1. Yaklaşık maliyeti eşik değer yarısına eşit ve üzerinde olan ihalelerde aday veya isteklilerden ihalenin yapıldığı yıldan önceki son üç yıllık dönemdeki her yıla ait iş hacmini gösteren belgelerin istenilmesi zorunlu olup; Uygulama Yönetmeliğinin “İsteklinin iş hacmini gösteren belgeler” başlıklı 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki kriterleri, ihalenin yapıldığı yıldan önceki son üç yıla ait belgelerin ortalaması ile sağlayamayan aday veya istekliler, son dört yıla ait belgelerin ortalaması ile, bununla sağlayamayanlar son beş yıla ait belgelerin ortalaması ile, bununla da sağlayamayanlar ise son altı yıla ait belgelerin ortalaması üzerinden söz konusu kriterleri sağlayabilirler. Ancak bu durumda ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait belgelerin sunulması zorunludur. Örneğin; 2009 yılı Eylül ayında yapılan ve ihalenin yapıldığı yıldan önceki son üç yıllık dönemdeki her yıla ait iş hacmini gösteren belgelerin istenildiği bir ihalede, 2006-2007-2008 yıllarına ait iş hacmini gösteren belgeleri ile yeterlik kriterlerini sağlayamayan bir isteklinin, 2005-2006-2007-2008 veya 2004-2005-2006-2007-2008 yahut 2003-2004-2005-2006-2007-2008 yıllarına ait belgeleri sunmak suretiyle yeterlik kriterlerini sağlaması mümkündür. Ancak; 2005 yılına ait belgeler sunulmadan, 2004-2006-2007-2008 yıllarına ait belgeler sunulmak suretiyle yeterlik kriterlerinin sağlanması mümkün değildir.

36.2. Yaklaşık maliyeti eşik değer onda birinden eşik değer yarısına kadar olan ihalelerde iş hacmini gösteren belgelerin istenilmesi durumunda, ihalenin yapıldığı yıldan önceki son üç yıla kadarki yıllara ait belgelerin sunulmasını istenecektir. Bu durumda; Uygulama Yönetmeliğinin “İsteklinin iş hacmini gösteren belgeler” başlıklı 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki kriterleri sağladıklarını göstermek üzere, ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıl ticari faaliyete geçen aday veya istekli son bir yıla ait belgeleri, ihalenin yapıldığı yıldan iki önceki yıl ticari faaliyete geçen aday veya istekli son iki yıla ait belgeleri, ihalenin yapıldığı yıldan üç önceki yıl ve daha önce ticari faaliyete geçen aday veya istekli ise son üç yıla ait belgeleri sunmak zorundadır.

36.3. Bilanço rasyolarına ilişkin kriterleri ihalenin yapıldığı yıldan önceki yılda sağlayamayan aday ve istekliler, son üç yıla kadar olan yılların belgelerini sunmak suretiyle kriterleri sağladıklarını tevsik edebileceklerdir. Ancak bu durumda, ihalenin yapıldığı yıldan bir önceki yıldan itibaren geriye doğru olan yıllara ait belgelerin sunulması zorunludur. Örneğin; 2009 yılı Eylül ayında yapılan bir ihalede, 2008 yılı bilançosunda bilanço rasyolarına ilişkin kriterleri sağlayamayan bir istekli, 2007-2008 yıllarına veya 2006-2007-2008 yıllarına ilişkin belgeleri sunmak suretiyle kriterleri sağladığını tevsik edebilecek olup, 2008 yılında kriterleri sağlayamayan isteklinin sadece 2007 yılına ait veya 2006 yılına ait yahut 2006-2008 veya 2006-2007 yıllarına ait bilançolarını sunmak suretiyle bu kriterleri sağladığını tevsik etmesi mümkün değildir.

36.4. Birden fazla yıla ait iş hacmine ilişkin belgelerdeki tutarlar, Uygulama Yönetmeliğinin 37 nci maddesi uyarınca güncellenerek değerlendirilecektir.

Madde 37-İsteklinin organizasyon yapısına ve personel durumuna ilişkin belgeler

37.1. Uygulama Yönetmeliğinin “İsteklinin Organizasyon Yapısına ve Personel Durumuna

İlişkin Belgeler” başlıklı 40 ıncı maddesi, Yönetmeliğin Geçici 3 üncü maddesi uyarınca 5/3/2010 tarihinde yürürlüğe girecek olup, bu tarihe kadar 11/9/2003 tarihli ve 25226 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesinin, birinci fıkrası, yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlesi ile son fıkrası hariç, uygulanmasına devam edilecektir. 11/9/2003 tarihli ve 25226 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesinin, 4/3/2009 tarihli ve 27159 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin geçici 3 üncü maddesi uyarınca değişiklikler işlenmiş ve 5/3/2010 tarihine kadar yürürlükte olacak hali aşağıdaki gibidir:

“MADDE 41- Asgari yeterlik kriteri olarak anahtar teknik personel öngörülmesi halinde, ilgilinin en az beş yıl deneyimli mimar veya mühendis olması yeterlidir. Ancak, bu kişilerin ihale tarihinden önce işe alınmış ve ihale tarihi itibarıyla isteklinin bünyesinde bulunuyor olması şartlarının aranması zorunludur. Özel sektörde geçen deneyim süresi ilgili meslek odası kayıt süresini gösteren belgeyle, kamuda geçen deneyim süresi hizmet çizelgesi ve/veya meslek odası üye kayıt belgesiyle; isteklinin bünyesinde bulunuyor olduğu hususu ise, ilgili adına prim ödendiğini veya ilgilinin işe alındığını gösteren sosyal güvenlik kurumu onaylı belgeler ile tevsik edilir.

Bu niteliklere sahip gerçek kişi isteklilerden, şahıs şirketi ortaklarından, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklarından, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, Murahhas Müdür ve Genel Müdür ortaklarından, ortak girişimlerin ise gerçek kişi ortaklarından ve tüzel kişi ortaklarının yukarıda sayılan unvanları taşıyan gerçek kişi ortaklarından isteklinin bünyesinde çalıştığına dair belge aranmaz.

İş ortaklığında, ortaklık oranına bakılmaksızın, pilot ve diğer ortaklara ait anahtar teknik personelin tamamı değerlendirilir.

Konsorsiyumlarda, koordinatör ortağa ve diğer ortaklara ait anahtar teknik personel için uzmanlık gerektiren kısımları göz önünde bulundurularak, ayrı ayrı istenir ve değerlendirilir.

Anahtar teknik personel olarak gösterilen personel, aynı zamanda teknik personel olarak ihale konusu işte istihdam edilemez.

İhale konusu işte çalıştırılması öngörülen teknik personelin nitelik ve sayısı ilan ve ihale dokümanında belirtilir. İş ortaklığında teknik personel, ortaklık oranına bakılmaksızın pilot ve diğer ortaklar tarafından karşılanabilir. Konsorsiyumlarda ise, işin uzmanlık gerektiren kısımları için öngörülen teknik personelin, ilgili kısma teklif veren ortak tarafından karşılanması gerekir.”

37.1.1. Bu kapsamda ilanı veya duyurusu 5/3/2010 tarihine kadar yapılacak ihalelerde, aşağıdaki hususlara uyulması gereklidir:

a) Yaklaşık maliyeti eşik değerin onda birine kadar olan ihalelerde anahtar teknik personel istenilmeyecektir.

b) Yaklaşık maliyeti eşik değerin ondan birinden eşik değerin yarısına kadar ihalelerde anahtar teknik personel istenilmesi idarelerin takdirinde olup, yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısına eşit ve üzerinde olan ihalelerde ise anahtar teknik personel istenilmesi zorunludur.

c) Anahtar teknik personel istenilmesi durumunda; anahtar teknik personel olarak bildirilen kişilerin ihale tarihinden önce işe alınmış ve ihale tarihi itibarıyla isteklinin bünyesinde bulunuyor olması yeterli olup, ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıl boyunca çalışma zorunluluğu aranmayacak, aday veya istekliler tarafından, 4/3/2009 tarihli ve 27159 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 1 nolu ekinde yer alan (Standart Form-KİK025.1/Y) düzenlenerek

sunulacaktır.

37.2. 4/3/2009 tarihli ve 27159 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin, “İsteklinin Organizasyon Yapısına ve Personel Durumuna İlişkin Belgeler” başlıklı 40 ıncı maddesi 5/3/2010 tarihinde yürürlüğe girecek olup, ilanı veya duyurusu 4/3/2010 tarihinden sonra yapılacak ihalelerde, aşağıdaki hususlara uyulması gereklidir:

37.2.1 Anılan maddenin birinci fıkrasında yer alan; “..... Yıl içinde toplam olarak otuz günü aşmayan kesintiler, kesinti olarak kabul edilmez.” hükmü gereğince, yıl içinde işten ayrılma veya ücretsiz izin nedeniyle prim ödemelerindeki kesintilerin yıl içindeki toplamı otuz günü aşmadığı sürece kesinti olarak kabul edilmeyecektir.

37.2.2. Anahtar teknik personelin deneyim süresi en fazla beş yıl olarak öngörülebilecek olup, idarelerce bu süreden daha az deneyim süresi de öngörülebilir. İdarelerce anahtar teknik personele ilişkin olarak deneyim süresi öngörülürken, belli bir süre benzer işte çalışma ve lisansüstü eğitim yapmış olma koşulunun aranmaması gerekmektedir.

37.2.3 Anahtar teknik personel istenilmesi durumunda, aday veya isteklilerin başvuru veya teklifleri kapsamında, ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıl boyunca ticari faaliyette buldukları yerde kesintisiz şekilde ve işin niteliğine uygun olarak idarece öngörülen sayıda mühendis veya mimar çalıştırdıklarını belgelendirmeleri ve “Anahtar Teknik Personel Niteliğindeki Personel Beyannamesi”ni (Standart Form-KİK025.3/Y) sunmaları gereklidir. Anahtar teknik personel olarak bildirilen mimar ve mühendisler ise, aday veya isteklinin bünyesinde anahtar teknik personel olarak çalıştırdıklarına ve ihalenin anahtar teknik personel olarak çalıştıkları kişinin üzerinde bırakılması durumunda görev yaptıkları süre boyunca başka bir kişi bünyesinde çalışmayacaklarına ilişkin olarak Anahtar Teknik Personel Beyannamesini (Standart Form-KİK025.2/Y) vereceklerdir.

37.2.4. Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin yedinci fıkrasındaki; “Yukarıda belirtilen niteliklere sahip gerçek kişi istekliler, şahıs şirketi ortakları, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, murahhas müdür ve genel müdür ortakları, ortak girişimlerin ise gerçek kişi ortakları ve tüzel kişi ortaklarının yukarıda sayılan unvanları taşıyan gerçek kişi ortaklarının, anahtar teknik personel olarak bildirilmesi durumunda, isteklinin bünyesinde çalıştığına dair belge aranmaz. Gerçek kişi istekliler hariç, bu kişilerin tüzel kişilikteki görev ve/veya ortaklık süreleri, ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil memurlukları, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir tarafından düzenlenen belge ile tevsik edilir.” hükmünde yer alan, “limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar” ibaresinden, temsil yetkisi verilen müdür veya müdürler anlaşılması gerekmektedir. Tüzel kişilerdeki diğer mühendis veya mimar ortakların anahtar teknik personel olarak gösterilebilmesi için bu kişilerin isteklinin bünyesinde çalıştığı sosyal güvenlik kurumu onaylı belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur. Anahtar teknik personel olarak şahıs şirketi ortakları, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, murahhas müdür ve genel müdür ortakların bildirilmesi durumunda; ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru en az bir yıldır, ilgisine göre söz konusu görevlerde bulunan ve/veya ortak olan kişilerin, anahtar teknik personel niteliğine haiz olduklarının ve görev ve/veya ortaklık sürelerinin belgelendirilmesi zorunludur.

37.3. İhale konusu işte çalıştırılması öngörülen teknik personelin nitelik ve sayısının sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Ancak, Uygulama Yönetmeliğinin “İstenecek belgeler” başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “Aday veya isteklilerden ihale ve ön yeterliğe katılım için taahhütname istenemez” hükmü gereğince aday veya isteklilerden söz konusu teknik personele ilişkin taahhütname istenmeyecektir. İhale

üzerinde kalan isteklinin, teknik personelin idarece öngörülen nitelik ve sayıda olduğuna dair belgeleri, yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içinde idareye sunması gerekmektedir.

Madde 38-Aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde ve sözleşmenin uygulanması aşamasında kullanılmak üzere tekliflerin ekinde analizlerin istenilmesi

38.1. Uygulama Yönetmeliğinin “İstenecek belgeler” başlıklı 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi hükmü uyarınca,

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; teklif edilecek birim fiyatlara ilişkin olarak idare tarafından, tanımladığı her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; idare tarafından teklif bedelini oluşturacak iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının düzenlenerek ihale dokümanı kapsamında isteklilere verilmesi gerekmektedir.

38.2. İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

38.3. İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenerek yayımlanmış birim fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek teklifleri kapsamında sunmaları durumunda, analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenmiş “kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların” üzerine, kendi belirledikleri “kar ve genel gideri” ilave ederek, yayımlanmış birim fiyatın üzerinde olmamak kaydıyla, birim fiyatlarını oluşturmaları durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek teklifleri kapsamında sunmaları halinde, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir.

Örneğin; isteklinin, “basınç dayanımı C 8/10 (200 dozlu) olan demirsiz beton” iş kalemi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.002 poz numaralı birim fiyatını (2009 B.F: 101,34 TL) teklif etmesi, “basınç dayanımı C 12/15 (250 dozlu) olan demirsiz beton” iş kalemi için ise, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 16.003 poz numaralı birim fiyatının (2009 B.F: 107,50 TL), kar ve genel gider hariç tutarına, $(107,5/1,25=86,00 \text{ TL})$ kendi belirlediği % 18 kar ve genel gider karşılığı eklemek suretiyle 101,48 TL $(86,00 \times 1,18)$ teklif etmesi ve teklif ettiği söz konusu birim fiyatları aşağıdaki örnek listede gösterildiği şekilde belirtmesi durumunda; bu iki iş kalemi için analiz düzenlemesi zorunlu değildir. Ancak aynı örneğe göre, basınç dayanımı C 12/15 (250 dozlu) olan demirsiz beton iş kalemi için 86,00 TL’nin altında veya 107,50 TL’nin üzerinde teklif verilmesi durumunda söz konusu iş kalemi için idarece istenen formata uygun analizin sunulması gereklidir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yayımlanmış birim fiyatları kullanılarak oluşturulan teklif birim fiyat listesi (Örnek)							
Sıra No	Poz No	İş kaleminin adı	Kamu kurum ve kuruluş birim fiyatları			Teklif	
			Birim fiyatı alınan kurum/kuruluş	Kar ve genel gider dahil birim fiyat	Kar ve genel gider hariç birim fiyat	Teklif edilen kar ve genel gider	Teklif edilen birim fiyat
				(TL)	(TL)	(TL)	(TL)
...	...	...	...				
...	16.002	Basınç dayanımı C 8/10 (200 dozlu) olan demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	101,34			101,34
...	16.003	Basınç dayanımı C 12/15 (250 dozlu) olan demirsiz beton	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	107,50	86,00	15,48	101,48
...	...	...	...				
...	...	...	...				

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenerek yayımlanmış birim fiyatlar teklif edilmekle birlikte, yukarıda belirtildiği şekliyle listede belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

38.4. İsteklilerin, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş grupları için bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini gösterecek şekilde analiz sunmaları yeterli kabul edilecektir.

38.5. 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca tekliflerin incelenmesinde; isteklilerin analizleri sunup sunmadıkları kontrol edilerek zarf açma ve belge kontrol tutanağının analizlere ilişkin hücrelerinde, analizlerin sunulup sunulmadığı, sunulmuş ise kaç adet analiz sayfası sunulduğu belirtilir.

38.6. 4734 sayılı Kanununun 37 nci maddesi uyarınca tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında isteklilerin iş kalemleri/grupları için teklif ettikleri birim fiyatların her biri için analiz sunup sunmadıkları kontrol edilir. Analizleri sunmayan ya da eksik sunan istekliler değerlendirme dışı bırakılır. Bu aşamada sunulan analizlerin içeriğine ilişkin ayrıntılı inceleme yapılmaz.

38.7. Teklifi aşırı düşük bulunarak sorgulamaya tabi tutulan ve teklifine ilişkin açıklamada bulunan isteklilerin analizleri ayrıntılı olarak incelenecek olup; sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz girdilerindeki miktarlar ile fiyatların çarpımı sonucunda bulunan tutarları teklif birim fiyatlarla veya teklif fiyatlarla uyumlu olmayan isteklilere ait teklifler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Aşırı düşük sınır değer altında kalan isteklilerin analizleri üzerinde yapılan ayrıntılı incelemede; çarpım ve toplamlarda aritmetik hata bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, aritmetik hatalar ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatı ile uyumlu olmayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır.

38.8. İsteklilerin 4734 sayılı Kanununun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada; (45.1.6) maddesinde belirtildiği üzere, analiz bileşenlerine dayanak teşkil eden proforma faturaları, teklif alma yazıları, idarece istenmesi durumunda yardımcı ve/veya alt analizler ve buna benzer bütün bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

38.9. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaraları da belirterek liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak (45.1.6) maddesinde belirtildiği şekilde, proforma fatura, teklif alma yazısı ve buna benzer belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

38.10. (38.3) maddesinde belirtilen şekilde kamu kurum ve kuruluşları tarafından yayımlanan birim fiyatları teklif eden isteklilerin, söz konusu birim fiyatları oluşturan girdilerin rayiçlerine ilişkin olarak (45.1.6) maddesinde belirtildiği şekilde, proforma fatura, teklif alma yazısı ve buna benzer belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

38.11. 4734 sayılı Kanununun 21 inci maddesine göre pazarlık usulü ile ihale edilen işlerde; analizler ilk fiyat teklifleri kapsamında sunulacak olup, sunulan analizlerin son yazılı fiyat teklifleri kapsamında ne şekilde revize edileceği veya değerlendirileceği idari şartnamenin “diğer hususlar” bölümünde idarelerce belirtilecektir.

Madde 39-Yuvarlama ve aritmetik hata

39.1. Birim fiyat teklif cetvelinde iş kalemleri için teklif edilen fiyatlar ve analizlerdeki rayiç fiyatlar, iki ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanarak yazılacaktır.

39.2. Birim fiyat teklif cetvelinde, her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemi için teklif edilen birim fiyatın çarpımı sonucu bulunan tutar, analizlerde de her bir girdi miktarı ile rayicinin çarpımı sonucu bulunan tutar, en yakın iki ondalık basamaklı sayıya getirilecek biçimde yuvarlanmak suretiyle yazılacak ve yazılan bu tutarlar toplanacaktır.

39.3. Birim fiyat teklif cetvellerinde çarpım ve toplamlarda aritmetik hata yapan istekliler değerlendirme dışı bırakılacaktır. Kısmi teklife açık ihalelerde ise isteklinin aritmetik hata yapılan kısma ilişkin teklifi değerlendirme dışı bırakılacaktır.

Madde 40- İş deneyim belgelerinin düzenlenmesi ve onaylanması

40.1. Yönetmeliğin “İş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar” başlıklı 43 üncü maddesinde; iş deneyim belgelerini düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlar ile düzenlenen belgeleri onaylamaya yetkili kişiler belirtilmiştir. İş deneyim belgelerinin; Yönetmeliğin ekinde yer alan standart formlara uygun olarak düzenlenmesi, iş deneyim belgesini onaylamaya yetkili kişi tarafından, isim ve unvanı belirtilmek suretiyle imzalanması ve mühürlenmesi gerekmektedir.

Madde 41- Özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgesi ile alt yüklenici iş bitirme belgeleri ile iş denetleme ve iş yönetme belgeleri

41.1 Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesinde; özel sektörde gerçekleştirilen yapım işlerinde iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesinin sunulması gerektiği düzenlenmiştir. İlgili mevzuatı gereği adı geçen belgeler yerine başka izin veya ruhsat gerektiren yapım işlerinde, iş deneyim belgesi düzenlenebilmesi için ilgili mevzuatında tanımlanan belgelerin sunulması gerekmektedir. Bu çerçevede özel sektörde asansör montajı yapan yüklenicilerin yaptıkları işi tevsik amacıyla yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi yerine, 18/11/2008 tarih ve 27058 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinin “Asansörlerin tescili”

başlıklı 5 nci maddesi uyarınca asansörün monte edildiği binaya uygunluğu ile ilgili işlemlerin yapıldığına ilişkin belgeleri sunmaları yeterli kabul edilecektir.

41.2. Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış ise alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış ise asıl sözleşmeye ilişkin işin geçici kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

41.3. Alt yüklenici bünyesinde görev yapan mühendis veya mimarlara, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir.

41.4. Uygulama Yönetmeliğinin belge düzenleme koşullarına ilişkin 44 üncü maddesinde denetleme ve yönetme belgesi düzenlenebilmesi için, ilk sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında denetleme veya yönetme görevinde bulunmuş olmasının gerektiği, Yönetmeliğin 46 ncı maddesinde, kontrol şefi ve şantiye şefi hariç denetleme görevlerinde bulunanların iş deneyiminin, denetledikleri işlerin lisans eğitimini aldıkları kendi mesleki alanları ile ilgili tutarları üzerinden belirleneceği, işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı görev yapan birden fazla denetleme görevlisi veya yönetici bulunması halinde ise; bu tutarın görevlilerin veya yöneticilerin sayısına bölüneceği, hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hükümler uyarınca;

a) Örneğin; sözleşme bedeli 100.000 TL olan bir yapım işinde elektrik mühendisliği ile ilgili işlerin tutarının 10.000 TL olduğu durumda, denetleme görevinde bulunan bir elektrik mühendisine iş denetleme belgesi düzenlenebilmesi için, elektrik mühendisinin sözleşme bedelinin kendi mesleki alanı ile ilgili 10.000 TL bölümünün en az % 80'i olan 8.000 TL.'lik işte denetleme görevinde bulunması yeterli olacaktır. Söz konusu örneğe göre; iki elektrik mühendisinin aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı görev yapması halinde ise her iki elektrik mühendisinin de en az 8.000 TL.'lik işte denetleme görevinde bulunması yeterli olacak, ancak bu durumda ilgilinin mesleği ile ilgili olarak hissesine düşen iş denetleme belge tutarı $8.000/2 = 4.000$ TL olacaktır. Aynı örnekte, birinci elektrik mühendisinin 10.000 TL.'lik elektrik işinin 2.000 TL bölümünde tek başına, 6.000 TL.'lik bölümünde ikinci elektrik mühendisi ile birlikte denetleme görevinde bulunması durumunda ise birinci elektrik mühendisi elektrik işleri ile ilgili iş bölümünün % 80'i olan $(10.000 \times 0,8)$ 8.000 TL.'lik işte görevde bulunduğundan denetleme belgesi almaya hak kazanacak, ikinci elektrik mühendisi ise işin % 80'inde görevde bulunmadığından $(6.000/10.000=0,60)$ belge alamayacaktır. Bu durumda birinci elektrik mühendisinin belge tutarı $2.000 \text{ TL} + 6.000 / 2 = 5.000 \text{ TL}$ olacaktır.

b) Örneğin; sözleşme bedeli 200.000 TL olan bir işte, inşaat mühendisliği ile ilgili olarak ilk sözleşme bedelleri 60.000 TL ve 40.000 TL olan iki iş bölümünün olduğu ve her bir bölüm için bir inşaat mühendisinin kontrol mühendisi olarak görevlendirildiği durumda, birinci bölümün kontrol mühendisinin iş denetleme belgesi alabilmesi için $60.000 \times 0,80 = 48.000$ TL.'lik işte, ikinci kısmın kontrol mühendisinin iş denetleme belgesi alabilmesi için ise $40.000 \times 0,80 = 32.000$ TL.'lik işte denetleme görevinde bulunması yeterli olacaktır. Söz konusu örnekte birinci ve ikinci bölümün kontrol mühendislerinin iş denetleme belgesi almaya hak kazanabilmesi için, denetledikleri iş tutarının, işin tamamının sözleşme bedelinin en az % 80'i $(200.000 \times 0,80= 160.000 \text{ TL})$ olması koşulu aranmayacaktır.

41.5. Uygulama Yönetmeliğinin 47 nci maddesinde, iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlarda, bir görevlendirme yazısına veya idari düzenlemeye dayalı olarak, ilk sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında fiilen görev yapmış olmak şartıyla, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu olan; şube müdürü, proje müdürü, kontrol amiri, inşaat ve tesisat müdürü ve yardımcıları ve bunlarla aynı teknik seviyede görev yapanlar, il müdürü ve yardımcıları, bölge müdürü ve yardımcıları ile yapım ve/veya teknik işler daire başkanı ve yardımcıları, yapım ve/veya teknik işlerden sorumlu genel müdür yardımcıları ve genel

müdür olarak görev yapanlara, iş yönetme belgesi düzenleneceği hüküm altına alınmış, Uygulama Yönetmeliğinin 46 ncı maddesinde, yönetme görevlerinde bulunanların iş deneyim tutarının yönettikleri tutarlar üzerinden belirleneceği, ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı görev yapan birden fazla yönetici olması halinde belge tutarının, yöneticilerin sayısına bölünerek bulunan tutarlar üzerinden hesaplanacağı düzenlenmiştir.

41.5.1. Söz konusu hükümler uyarınca; iş yönetme belge tutarları, fiilen yönetme görevinde bulunan iş tutarları üzerinden belirlenecektir. Ancak işin tamamında veya bir kısmında aynı sıfat ve görev unvanı ile eşzamanlı yönetme görevinde bulunan başka görevliler de bulunması durumunda; yönetme görevinde bulunanların belge tutarlarının hesaplanmasında, fiilen yönetme görevinde bulunan iş kısımlarının dikkate alınması gerekmekte olup görev alanı ile ilgili olmayan iş kısımlarının belge düzenlenmesi sırasında dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin, ihale edilen bir yapım işinde, yapım işlerinden sorumlu iki şube müdürünün görevli olduğu, söz konusu şube müdürlerinin de farklı daire başkanlarına/yardımcılarına bağlı bulunduğu durumda, şube müdürlerinin belge tutarlarının, görev sınırları dahilinde fiilen yönettikleri ilgili iş kısımlarına ait sözleşme bedelleri üzerinden hesaplanması, daire başkanlarının/yardımcılarının belge tutarlarının ise sorumlu oldukları şube müdürlüklerine ait iş tutarları üzerinden belirlenmesi gerekmektedir.

41.6. İlk sözleşme bedelinin en az % 80'i oranındaki işin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form-KİK030.1/Y), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK030.2/Y) formu esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır. Bu şekilde düzenlenen belgeler, ihale komisyonu tarafından, denetleme ve yönetme görevlerinde bulunan sürede gerçekleştirilen iş tutarları Yönetmeliğin 48 inci maddesi uyarınca değerlendirilip toplanmak suretiyle iş deneyimine ilişkin asgari yeterlik kriterini sağlayıp sağlamadığına bakılacaktır.

Örneğin; 100.000 TL sözleşme bedeli olan ve iş artışı olmayan bir işte, işin 20.000 TL. bölümünde kontrol mühendisi, devamındaki 60.000 TL. kısmında kontrol amiri olarak görev yapan bir mühendise geçici kabul sonrası (KİK030.1/Y) nolu standart form kullanılarak iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Söz konusu iş yönetme belgesi sahibinin, bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip olduğu tüzel kişinin ihaleye katılması durumunda, değerlendirmeye esas belge tutarı, 16.000 TL (20.000/5+60.000/5) olup, hesaplanan bu tutarın güncellenmiş değerinin yeterlik kriterini sağlayıp sağlamadığı kontrol edilecektir.

41.7. Uygulama Yönetmeliğinde, tüzel kişiliğin, en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip gerçek kişi ortağının iş denetleme belge tutarının, belge sahibinin tüzel kişiliğin yarıdan fazla hissesine sahip olduğu tarihten itibaren ilk beş yıl beşte bir oranında, daha sonraki yıllarda tam olarak değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda; tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip ortağın iş denetleme belgesi, yarıdan fazla hisseye sahip olduğu tarihten bir yıl sonra beşte bir oranında, yarıdan fazla hisseye sahip olduğu tarihten beş yıl sonra ise tam olarak kullanılmaya başlanabilecektir.

Madde 42-İş deneyim belgelerine ilişkin diğer hususlar

42.1. Yapılacak iş karşılığı bir bedel içermeyen kat karşılığı inşaat sözleşmelerine dayanılarak gerçekleştirilen yapım işleri ile sözleşmesinde yapım işine ait bir bedel yer almayan Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile gerçekleştirilen yapım işleri için düzenlenmiş iş deneyim belgeleri, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki yapım işleri ihalelerinde, iş deneyimini tevsik

eden belge olarak kullanılamayacaktır.

42.2. 4734 sayılı Kanununun 20 inci maddesine göre belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde; yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda adayın teklif vermek üzere davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.1.1.) maddesi uyarınca sunulacak en fazla üç işe ilişkin iş deneyim belgesinin benzer işe ait olma zorunluluğu olmayıp, ön yeterlik şartnamesinin (7.9.4.3) maddesi uyarınca yapılacak puanlamada benzer işe ait olmayan iş deneyim belgeleri de puanlamada değerlendirilmeye alınacaktır.

Madde 43-Mühendis veya mimarların mezuniyet belgeleri ile ihalelere katılmaları

43.1. 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (h) bendi uyarınca; mühendis ve mimarların mezuniyet belgeleriyle elde ettikleri deneyimin, mühendis veya mimarların en az beş yıldır en az % 51 hissesine sahip olduğu veya her iki ortağın da mühendis olup % 50-%50 ortak olduğu tüzel kişiler tarafından da kullanılabilmesi mümkündür. Ancak; ortaklık oranları %50-%50 olan tüzel kişilere ilişkin düzenlemede her iki ortağın da mühendis olması koşulu aranacak olup, ortaklardan birinin veya her ikisinin de mimar olduğu % 50-%50 ortaklık oranları olan tüzel kişiler ortaklarına ait mezuniyet belgeleriyle ihalelere katılamayacaklardır.

43.2. Tüzel kişilerin (her iki ortağın da mühendis olup % 50-%50 ortak olduğu tüzel kişiler hariç) ortaklarına ait mezuniyet belgesini iş deneyimlerini tevsik için sunabilmeleri için, mezuniyet belgesi sahibi ortağın en az beş yıldır tüzel kişiliğinin en az % 51 hissesine sahip olduğunun, ihalenin ilk ilan veya davet tarihinden sonra YMM, SMMM ya da ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil memurlukları tarafından düzenlenen (KİK031.3/Y) nolu standart forma uygun belge ile tevsik edilmesi zorunludur.

43.3. Mezuniyetinden sonra geçen süre on beş yıldan fazla olan mühendis ve mimarların, on beş yıldan fazla mezuniyet sürelerinin de değerlendirilebilmesi için, başvuru veya teklif kapsamında mezuniyet belgesi sunulan mühendis veya mimara ait yapım işine ilişkin bir iş deneyim belgesi (iş bitirme, iş durum, iş denetleme, iş yönetme) sunulması gerekli olup, iş deneyim belgesi sunulmaması durumunda mezuniyetlerinden sonra geçen sürenin on beş yıldan fazlası dikkate alınmayacaktır. Bu kapsamda sunulacak iş deneyim belgesine konu işin, geçici kabul tarihinin veya gerçekleşme oranının toplam sözleşme bedelinin % 80'ine ulaştığı tarihin, ihale ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması koşulu aranmaz.

43.4. Uygulama Yönetmeliği 48 inci maddesinde birden fazla iş deneyiminin toplanarak değerlendirilemeyeceği hüküm altına alınmış olup, bu kapsamda;

a) Mezuniyet belgelerinden 4734 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin (h) bendi uyarınca hesaplanan iş deneyim tutarları, iş deneyim (iş bitirme, iş durum, iş denetleme ve iş yönetme) belge tutarları ile toplanarak değerlendirilmeyecektir.

b) Her iki ortağın da mühendis olup % 50-%50 ortak olduğu tüzel kişilerin iş deneyimi olarak mezuniyet belgesi sunmaları durumunda, mezuniyet belgelerinden elde edilen iş deneyim tutarları toplanarak değerlendirilmeyecektir.

43.5. Uygulama Yönetmeliğininin 39 uncu maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca, konsorsiyumların katılabileceği ihalelerde, uzmanlık gerektiren kısımlar esas alınarak, konsorsiyum ortağı tarafından birden fazla kısma ya da tek bir aday veya istekli tarafından işin tamamına başvuruda bulunulması veya teklif verilmesi halinde, iş deneyimini tevsik etmek amacıyla her bir kısım için iş deneyimini gösteren ayrı bir belge sunulabilecektir. Bu kapsamda; her iki ortağın da mühendis olup % 50-%50 ortak olduğu tüzel kişilerin konsorsiyumlara açık ihalelere girmeleri durumunda; her iki ortağın mezuniyet belgeleri iş deneyimini tevsik etmek amacıyla uzmanlık gerektiren kısımlar için sunulabilecektir. Örneğin

konsorsiyumlara açık bir ihalede ihale dokümanında, işin uzmanlık gerektiren bir kısmı için, inşaat mühendisliği bölümünün diğer kısmı için makine mühendisliği bölümünün benzer işe denk sayılacağı belirtilmesi durumunda, % 50 ortağı inşaat mühendisi, % 50 ortağı makine mühendisi olan bir tüzel kişi istekli, işin uzmanlık gerektiren bir kısmına inşaat mühendisi ortağının mezuniyet belgesi ile diğer kısmına makine mühendisi ortağının mezuniyet belgesi ile teklif verebilecektir.

43.6. İş ortaklığında, pilot ortağın istenen asgari iş deneyim tutarının tamamını sağlaması durumunda; diğer ortakların istenen asgari iş deneyim tutarının % 40'ından az olmamak üzere benzer işe ait olmayan bir yapım işine ilişkin iş deneyim belgesi sunmaları mümkündür. Ancak bu durumda; mezuniyet belgeleri ile ihaleye katılmak isteyen özel ortakların ihale konusu iş veya benzer işe denk sayılacağı belirtilen mimarlık veya mühendislik bölümüne ait mezuniyet belgelerini sunmaları gereklidir.

Madde 44-Ortaklık durum belgesi

44.1. Tüzel kişi aday veya isteklilerin, ortaklarına ait iş deneyimini gösteren belgeleri sunmaları durumunda; Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin dokuz, on ve onbirinci fıkralarında yer alan hükümler uyarınca, iş deneyim belgesi veya mezuniyet belgesi sahibi ortaklarının ortaklık hisse oranları ve sürelerine ilişkin olarak, ticaret ve sanayi odası/ticaret odası bünyesinde bulunan ticaret sicil memurlukları veya YMM ya da SMMM tarafından düzenlenen belgeleri sunmaları zorunludur. Bu kapsamda;

a) Tüzel kişiliğin en az bir yıldır yarısından fazla hissesine sahip ortağının iş bitirme/durum/yönetme/denetleme belgesi ile ihaleye katılım durumunda, (KİK031.1/Y) nolu standart formun,

b) Tüzel kişiliğin en az beş yıldır yarısından fazlasına sahip ortağının iş denetleme belgesi ile ihaleye katılım durumunda; (KİK031.2/Y) nolu standart formun,

c) Tüzel kişiliğin en az beş yıldır en az % 51 hissesine sahip ortağının mezuniyet belgesi ile ihaleye katılım durumunda; (KİK031.3/Y) nolu standart formun,

düzenlenerek başvuru veya teklif kapsamında sunulması gereklidir.

Madde 45-Aşırı düşük teklif değerlendirilmesi

45.1. 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde; ihale komisyonunun verilen teklifleri 37 nci maddeye göre değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit edeceği, bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak isteyeceği, ihale komisyonunun, yapım yönteminin ekonomik olması, seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar, yapım işinin özgünlüğü hususlarında belgelendirilmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendireceği, bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin tekliflerinin reddedileceği, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesinde Kurum tarafından belirlenen kriterlerin esas alınacağı, Kurumun, aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değer veya sorgulama kriterleri ya da ortalamalar belirlemeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. 4734 sayılı Kanunun aktarılan hükümleri çerçevesinde, yapım işlerinde aşırı düşük tekliflerin tespit edilmesi ve sorgulanmasına ilişkin olarak aşağıdaki esaslara uyulması gerekmektedir:

45.1.1. Yapım işleri ihalelerinde, 4734 sayılı Kanunun 37 nci maddesi uyarınca geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerindeki ve % 40'ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

T_{ort1} : Geçerli tekliflerin (T_n) aritmetik ortalaması ($T_{ort1} = \frac{\sum T_n}{n}$)

σ : Geçerli tekliflerin standart sapması ($\sigma = \sqrt{\frac{\sum(T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}}$)

Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

$T_{ort1} - \sigma$

$T_{ort1} + \sigma$

Aritmetik ortalama değerinin standart sapma kadar aşağısı ve standart sapma kadar yukarısı arasında kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

T_i : Standart sapma aralığında kalan teklifler : $\{ T_i: (T_{ort1} - \sigma \leq T_i \leq T_{ort1} + \sigma) \}$

T_{ort2} : Standart sapma aralığında kalan tekliflerin (T_i) aritmetik ortalaması ($T_{ort2} = \frac{\sum T_i}{n}$)

Hesaplanan ikinci aritmetik ortalama yaklaşık maliyete bölünmek suretiyle (C) değeri elde edilir.

C : $T_{ort2}/YM \rightarrow$

(C) değeri aşağıdaki eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak (K) değeri bulunur.

$C < 0,60 \rightarrow K = C$

$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(8,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$

$C > 1,00 \rightarrow K = \frac{(C^2 - 0,8 C + 1,4)}{(C+1)}$

Sınır değer aşağıdaki eşitlikten bulunur:

SD (Sınır değer) = $\frac{K \times T_{ort2}}{C}$

Yaklaşık maliyetin % 120'sinin üzerinde ve % 40'ının altındaki teklifler dışında tek geçerli teklif bulunması durumunda; " T_{ort2} " değeri tek geçerli teklife eşittir. Yaklaşık maliyetin % 40 - % 120 aralığında geçerli teklif bulunmaması durumunda; sınır değer yaklaşık maliyetin % 40'ıdır.

Sınır değer hesaplanmasında idarelerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan "Yapım işlerinde sınır değer hesaplama aracı" programına Kurumun (www.kik.gov.tr) internet sayfasından erişilebilir.

45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden, ihale komisyonunun teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere üç iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir.

45.1.3. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin maliyet bileşenlerini ve/veya bunlara ait fiyat analizlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

hususlarında istekliler tarafından belgelere dayalı olarak yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.4. Aşırı düşük tekliflere ilişkin sorgulama teklifin tümü üzerinden olabileceği gibi, isteklinin teklifinde ihale komisyonu tarafından belirlenen bileşenler üzerinden de yapılabilir.

45.1.5. Teklifi aşırı düşük bulunan istekliler Kanununun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri (proforma faturalar, teklif alma yazıları, idarece istenmesi durumunda yardımcı analizler ve buna benzer) sunacaklardır.

45.1.6. İsteklilerin aşırı düşük sorgulamasına ilişkin açıklamaları belgelere dayanmalıdır. Belgelere dayanılmaksızın yapılan açıklamalar kabul edilmeyecektir. Bu çerçevede;

a) İstekliler tarafından proforma faturalarla açıklama yapılması durumunda; proforma faturada proforma fatura içeriği mala ilişkin olarak mükellefin son geçici vergi beyanname döneminde tespit edilen birim ortalama maliyet belirtilecek ve proforma faturaya, ilgili malın son geçici vergi beyanname dönemine ait bir alış ve bir satış faturası örneği eklenerek tasdik anlaşması yapılan YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM'e onaylatılacaktır. Proforma fatura veren imalatçı ise; proforma fatura ekinde, ilgili mala ilişkin imalatçının son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan birim maliyet cetveli verilecektir. Sunulan birim maliyet cetveli, mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı olmalıdır.

b) İsteklilerce yapılan açıklamalarda teklifin bir bölümünü oluşturan iş kısımlarına ilişkin olarak piyasada o alanda faaliyet gösteren kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması halinde; söz konusu fiyat tekliflerinin ekinde, Vergi Usul Kanununa göre tutulması zorunlu olan yasal defter ve belgelere uygunluğu YMM veya SMMM tarafından onaylanmış maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Söz konusu maliyet tespit raporunda, fiyat teklifi verilen işle ilgili varsa malların birim ortalama maliyetleri ile işçilik maliyetleri belirtilmelidir. Fiyat teklifinin kapsamında sadece mal bulunuyor ise; maliyet tespit raporu yerine, piyasadaki alınan mallara ilişkin olarak yukarıda belirtildiği şekilde proforma faturaların, fiyat teklifi veren kişinin üretici olması durumunda ise, son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan ilgili malın birim maliyet cetvelinin sunulması zorunludur.

c) İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda; söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır.

ç) İsteklinin açıklamalarını kendi ürettiği mallara dayandırması durumunda; mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı, son geçici vergi beyanname dönemine ait üretim konusu mala ilişkin maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Maliyet tespit raporunda üretilen mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi gerekmektedir.

d) İstekliler tarafından yapılan açıklamada, malın stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda; Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesi gereğince tutulması gereken envanter defterinin ilgili malzeme veya mala ilişkin kısmının mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı örneğinin veya mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından hazırlanan ve onaylanan ilgili malzeme veya mala ilişkin stok tespit raporunun sunulması zorunludur. Stok tespit raporunda mükellefin yasal defter ve belgelerine uygun ilgili malzeme veya mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi zorunludur.

45.1.7 Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması

durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojinin, yapım işinde sağlayacağı maliyet avantajının belgelere dayalı olarak açıklanması gereklidir.

45.1.8. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; sadece bu hususların neler olduğu değil, belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajının da bilgi ve belgelere dayalı olarak açıklanması gereklidir.

45.1.9. Yapılan açıklamalarda, son geçici vergi beyanname dönemine ilişkin belgelendirme yapılamaması durumunda; belgelendirmede bir önceki geçici vergi beyanname dönemi esas alınır.

45.1.10. Aşırı düşük sorgulaması sonucunda belgelere dayalı yazılı açıklama yapmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uygun olmayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle değerlendirme dışı bırakılacaktır.

45.1.11. İhale süreci devam ederken çeşitli nedenlerle teklif geçerlik süresinin dolması ve 4734 sayılı Kanununun 32 nci maddesi uyarınca teklif geçerlik sürelerinin uzatılması yönündeki idare talebini kabul etmeyen isteklilerin bulunması durumunda yeniden bir sınır değer tespit edilmeyecek ve idarece aşırı düşük teklif sorgulaması, tespit edilen ilk sınır değer dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Ancak; gerek idarece gerek Kurumca alınan kararlar çerçevesinde, geçerli tekliflerde değişiklik olması halinde aşırı düşük teklif sınır değerinin geçerli teklifler dikkate alınarak yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

45.1.12. Uygulama Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi uyarınca yaklaşık maliyeti, eşik değer in onda birine eşit ve üzerinde olan ihalelerde, isteklilerin; anahtar teslimi götürü bedel işlerde, teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve/veya iş gruplarına ait miktarlar ve bunlara ait birim fiyatlar ile bu fiyatlara ilişkin idarenin tanımladığı yapım şartlarına göre ihale dokümanı kapsamında verilen analiz formatına uygun analizler ve teklif bedelini gösteren hesap cetvelini, teklif birim fiyatlı işlerde, teklif edilen fiyatlara ilişkin olarak idarenin tanımladığı her bir iş kaleminin yapım şartlarına göre ihale dokümanı kapsamında verilen analiz formatına uygun analizleri teklifleri ekinde sunacakları hüküm altına alınmış olup, Yönetmeliğin aktarılan düzenlemesi uyarınca söz konusu bilgi ve belgeler, isteklilerin teklif fiyatlarının detaylarının bilinmesi ve sözleşmenin uygulanması aşamasında kullanılmak amacıyla istenmektedir. Ancak söz konusu belgeler, Kanununun 38 inci maddesine göre isteklilerce ileri sürülebilecek avantajlara ilişkin açıklamaların tamamını karşılamadığından, ihale komisyonlarının aşırı düşük teklif değerlendirmelerini, teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettikleri bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak istemeden, sadece bu belgeleri kullanarak gerçekleştirmeleri, anılan maddenin uygulandığı anlamına gelmeyecek ve bu maddeye aykırı olacaktır. Bu nedenle, idarelerce Yönetmeliğin 30 uncu maddesinde belirtilen söz konusu bilgi ve belgelerin istendiği durumlarda da, sınır değer in altında kalan teklif sahiplerinden ayrıca 4734 sayılı Kanununun 38 nci maddesi uyarınca teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıların yazılı olarak istenmesi ve bu kapsamda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaların da dikkate alınarak, tekliflerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

45.2. Aşırı düşük teklif sınır değerinin tespitine ilişkin örnek aşağıda yer almaktadır:

Yaklaşık maliyeti (YM) 100.000 TL olan bir ihalede, 17 adet teklif in verildiği, bunlardan 12 adedinin geçerli teklif olduğu kabul edildiğinde;

“Teklif 1”	Geçerli teklif	38.700 TL
“Teklif 2”	Geçerli teklif	64.000 TL

“Teklif 3”	Geçerli teklif	69.000 TL
“Teklif 4”	Geçerli teklif	71.500 TL
“Teklif 5”	Geçerli teklif	78.000 TL
“Teklif 6”	Geçerli teklif	79.000 TL
“Teklif 7”	Geçerli teklif	80.200 TL
“Teklif 8”	Geçerli teklif	81.000 TL
“Teklif 9”	Geçerli teklif	81.200 TL
“Teklif 10”	Geçerli teklif	82.000 TL
“Teklif 11”	Geçerli teklif	112.800 TL
“Teklif 12”	Geçerli teklif	123.300 TL
“Teklif 13”	Geçersiz teklif	55.000 TL
“Teklif 14”	Geçersiz teklif	85.000 TL
“Teklif 15”	Geçersiz teklif	75.000 TL
“Teklif 16”	Geçersiz teklif	155.000 TL
“Teklif 17”	Geçersiz teklif	60.500 TL

1. ADIM: T_{ort1} 'nin hesaplanması:

Geçerli 10 teklifin aritmetik ortalaması alınır. (1 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 40'ından düşük, 12 nolu teklif yaklaşık maliyetin % 120'sinden yüksek olduğundan ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort1} = (64.000 + 69.000 + 71.500 + 78.000 + 79.000 + 80.200 + 81.000 + 81.200 + 82.000 + 112.800)/10$$

$$T_{ort1} = 79.870,00$$

2. ADIM: Standart sapmanın hesaplanması:

$$(\sigma = \sqrt{\frac{\sum(T_n - T_{ort1})^2}{(n-1)}})$$

$$\sigma = [[(64.000 - 79.870,00)^2 + (69.000 - 79.870,00)^2 + (71.500 - 79.870,00)^2 + (78.000 - 79.870,00)^2 + (79.000 - 79.870,00)^2 + (80.200 - 79.870,00)^2 + (81.000 - 79.870,00)^2 + (81.200 - 79.870,00)^2 + (82.000 - 79.870,00)^2 + (112.800 - 79.870,00)^2] / (10-1)]^{1/2}$$

$$\sigma = 13.065,65$$

3. ADIM: Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir. (T_{ort} ve σ değerleri 2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanarak)

$$T_{ort1} - \sigma = 79.870,00 - 13.065,65 = 66.804,35$$

$$T_{ort1} + \sigma = 79.870,00 + 13.065,65 = 92.935,65$$

4. ADIM: 66.804,35 – 92.935,65 aralığındaki tekliflerin aritmetik ortalaması hesaplanır. (2 ve 11 nolu teklifler standart sapma aralığının dışında kaldığından ikinci ortalama hesabına dahil edilmez.)

$$T_{ort2} = (69.000 + 71.500 + 78.000 + 79.000 + 80.200 + 81.000 + 81.200 + 82.000) / 8$$

$$T_{ort2} = 77.737,50 \text{ (2 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

5. ADIM: C değerinin hesaplanması:

$$C = T_{ort2} / YM$$

$$C = 77.737,50 / 100 000 = 0,777 \text{ (3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)}$$

6. ADIM: C değerinin 0,60 ile 1,00 arasında olduğu ilgili formülden (K) değeri hesaplanır.

$$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow K = \frac{(3,2 C - C^2 - 0,6)}{(C+1)}$$

K = 0,722 (3 ondalık basamak olacak şekilde yuvarlanır.)

7. ADIM: Aşırı düşük teklif sınır değerinin (SD) hesaplanması:

$$SD = \frac{K \times T_{ort}}{C}$$

SD = 0,722 x 77.737,50/0,777 = 72.234,85 TL olarak bulunur.

Aşırı düşük teklif sınır değeri olan (72.234,85 TL)'nin altında bulunan aşağıdaki dört adet aşırı düşük teklifin, 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir.

“Teklif 1”	38.700 TL
“Teklif 2”	64.000 TL
“Teklif 3”	69.000 TL
“Teklif 4”	71.500 TL

Madde 46-Teklif ve sözleşme türünün tespitinde uyulması gereken hususlar

46.1. Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılmayacaktır. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

46.2. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği yapım işleri ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir.

46.3. İdarelerin teklif birim fiyat üzerinden ihaleye çıkılmasını öngördükleri durumlarda; söz konusu usule göre ihaleye çıkılmasına karar verilmesine ilişkin objektif gerekçeleri açık ve net olarak ortaya koymaları ve bu hususu teklif türünün belirlenmesine ilişkin standart formda (Standart Form-KİK001.3/Y) belirtmeleri gereklidir. İşin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle teklif birim fiyat usulüne göre ihaleye çıkılmasına karar verilen hallerde hangi tür arazi ve zemin etütlerinin işin yapımı aşamasında yapılması gerektiği konusunda detaylı bilgi de standart formun gerekçe bölümünde yazılacaktır.

Madde 47-Karma sözleşme

47.1. 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (c) bendi uyarınca; ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği işler ile doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi nedeniyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje ile ihaleye çıkılabilmesi ve bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarında ise her bir kalem iş için

birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilmesi mümkün olup, bu şekilde gerçekleştirilen ihaleler sonucunda da 4735 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin (d) bendi uyarınca karma sözleşme düzenlenebilir. Karma sözleşme yapılması öngörülen söz konusu işlerin ihale edilmesinde aşağıda yer alan açıklamalara uygun hareket edilmesi gerekmektedir:

47.1.1. İdari şartnamenin “*Teklif ve sözleşme türü*” başlıklı maddesi ile sözleşme tasarısı, dipnotlarında yer alan açıklamalara uygun olarak oluşturulacaktır.

47.1.2. İstekliler tekliflerinde karma teklif mektubunu (Standart Form-KİK015.4/Y) sunacaklar, karma teklif mektubunda, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedel ile birim fiyat teklif alınan bölümü için teklif ettikleri bedeli ayrı ayrı belirtmek suretiyle, işin tamamı için teklif ettikleri bedeli yazacaklar ve teminatlarını teklif ettikleri toplam tutar üzerinden vereceklerdir. Aşırı düşük teklif değerlendirmesi dahil tekliflerin değerlendirilmesi ise toplam teklif tutarı üzerinden yapılacaktır.

47.1.3. İhaleyi kazanan istekli ile karma sözleşme imzalanacak, sözleşmenin türü ve bedeline ilişkin maddeye; dipnotta belirtildiği üzere, işin anahtar teslim götürü bedel teklif alınan bölümünün, birim fiyat teklif alınan bölümünün ve işin tamamının sözleşme bedeli ayrı ayrı yazılacaktır.

Madde 48-Geçici olarak işyerinde bulunması gereken teknik personel

48.1. Yapım işlerine ait tip sözleşmenin “Teknik personel bulundurulması” başlıklı 23 üncü maddesine göre; işin devamı sırasında geçici olarak işyerinde bulunması gereken teknik personelin, işin kendi mesleğine ilişkin kısmında ve sadece o kısmın gerçekleştirilmesi için gereken süre içinde iş başında bulunması gerekli olup, tüm işin başlangıcından sonuna kadar iş yerinde devamlı olarak bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Madde 49-Yapım işinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan araç, gereç ve malzemelerin yüklenicilere aldırılması

49.1. İdareler tarafından, ihale dokümanında ihale konusu işin yürütülmesi sırasında kontrol aracı, bilgisayar, telefon, faks v.b. araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceği yönünde düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. İhale konusu iş kapsamında yer almayan hususların yerine getirilmesi yükleniciden istenilemez. Ancak ihale konusu işin yürütülmesi ile doğrudan ilgili olması, kullanım süre ve şekillerinin ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, ihale dokümanında araç, gereç ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceğine ilişkin düzenleme yapılması mümkündür.

Madde 50-Kısmi kabul öngörülmesi

50.1. Yapım işlerine ait tip sözleşmenin “*İşe başlama ve bitirme tarihi*” başlıklı 9 uncu maddesine göre idari şartnamede kısmi kabul yapılması öngörülmesi halinde, bu yapım işinin müstakil kullanımına elverişli kısımlarına ait iş kısımları ve bu iş kısımlarının bitirme tarihlerinin sözleşme tasarısında belirtilmesi gerekmektedir. Örneğin; isale hattı, şebeke ve depo imalatlarından oluşan bir içmesuyu inşaatında, kısmi kabul yapılmasının öngörülmesi halinde, bu yapım işinin müstakil kullanıma elverişli olabilecek kısımları ile bu kısımların (*isale hattı, şebeke ve depo şeklinde iş kısımları*) bitim tarihleri (*iş kısımlarının bitiş*

tarihleri hiçbir zaman işin tümüne ait iş bitim tarihini geçemez.) ihale aşamasında belirlenerek idari şartnamede buna göre düzenleme yapılabilir.

Madde 51-Yapım işlerinde çalışılmayacak günler

51.1. Yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesindeki havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günlerin tespitinde İdare; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 07/07/1982 tarih ve B-01/İh.İş.Md.Gr.3/99-2/101156-B sayı ile yayımladığı genelgesi uyarınca, kamu inşaatlarının sözleşme sürelerinin belirlenmesinde, iş programlarının hazırlanmasında ve süre uzatımlarında göz önünde bulundurulmak üzere tespit edilen, il ve ilçelere göre çalışmaya müsait olmayan günleri esas alabilir.

51.2. Kuruma yapılan başvurulardan, bazı idarelerin yapım işlerine ilişkin sürelerin hesabında çalışılmayacak günleri hesaba katmadıkları, isteklilerin de bu durumu dikkate almadan teklif verdikleri, sözleşme imzalandıktan sonra yüklenici ile idareler arasında bu konuda ihtilaflar yaşandığı görülmüştür. Bilindiği gibi, 4734 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre işin başlangıç ve bitiş tarihinin ilanda belirtilmesi, 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesine göre de işin süresinin sözleşmede belirtilmiş olması zorunludur. Anılan hükümler çerçevesinde Kurumca yapım işlerine ilişkin Kurumca hazırlanan tip idari şartnamenin 49 uncu maddesinde işin başlama ve bitiş tarihine ilişkin düzenleme bulunduğu gibi, aynı şartnamenin 50 nci maddesinde ihale konusu işe ilişkin fen noktasından çalışılmayacak günlerin belirtilmesine yönelik düzenleme de bulunmaktadır. Aynı şekilde, yapım işlerine ilişkin tip sözleşmenin 9 uncu maddesinde işin fen noktasında çalışılmayacak sürelerin belirtileceği bölümler bulunmakta ve bu maddelerde, işin süresinin hesabında bu sürelerin hesaba katılmış olduğu ve çalışılmayacak günler için süre uzatımı verilmeyeceğine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Bu nedenle işin süresinin hesabında bu hususun idarelerce dikkate alınması, idari şartnamede ve sözleşme tasarısında bu konu ile ilgili hükümlerin de isteklilerce iyi incelenerek teklif verilmesi gerekmektedir.

Madde 52-Yapım işlerinde iş kalemi miktarının değişmesi

52.1. Yapım işlerine ait tip sözleşmenin "İş kalemi miktarının değişmesi" başlıklı 29 uncu maddesine göre teklif birim fiyat sözleşmelerde iş kalemi miktarının değişmesi halinde; sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her hangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi (örnekteki gibi, bu iş kaleminde %50'lik bir artış olması halinde) ve bu toplam artışın (örnekteki gibi %50) aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini (örnekteki gibi %2,5) geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan (örnekteki gibi, %50-%20=%30 'luk kısmına) kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [1 - (A \times F) / S]$$

$$S = \text{Sözleşme bedeli (TL),}$$

F = İş kaleminin sözleşme birim fiyatı (TL / ...),

A = İş kaleminde meydana gelen toplam artış miktarı (adet, mt, m2 vb.),

R = Revize birim fiyat (TL / ...)

Örnek olarak; 1.000.000.-TL sözleşme bedeli üzerinden ihale edilen bir yapım işinde iş kalemi miktarının değişmesi sonucundaki revize fiyatın hesabı;

S (Sözleşme bedeli)	: 1.000.000.-TL
F (İş kaleminin sözleşme birim fiyatı)	: 500 TL/m ³
A ₁ (İş kaleminin sözleşmedeki miktarı)	: 100 m ³
A ₂ (İş kaleminin uygulamadaki miktarı)	: 150 m ³
A (İş kalemindeki toplam artış miktarı)	: 150-100 = 50 m ³
İş kalemindeki toplam artış yüzdesi	: (150-100)/100 x 100 = %50 > %20
İş kalemindeki toplam artış tutarı	: 50 x 500 = 25.000 TL
Sözleşme bedeline göre artış yüzdesi	: (25.000/1.000.000) x 100 = %2,5 > %1
Revize birim fiyat	: 500 x [1-(50x500)/1.000.000] = 487,50 TL/m ³

Madde 53-1/1/2003 tarihinden önce ihale edilmiş ve devam etmekte olan yapım işlerinde meydana gelen iş artışlarının durumu

53.1. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 63 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; *“Yapım işlerine ait bir sözleşmenin uygulanması sırasında keşif ve sözleşmede öngörülmemiş iş artışı veya eksilişi zorunlu hale gelirse, müteahhit, keşif bedelinin % 30 oranına kadar olan değişikliği, süre hariç, sözleşme ve şartnamesindeki hükümler dairesinde yapmakla yükümlüdür. Keşif bedeli artışının % 30'u geçmesi halinde sözleşme feshedilir. Ancak, bu durumda müteahhit işin keşif bedeli ve % 30 keşif artışının karşılığı işleri sözleşme ve şartnamesindeki hükümler çerçevesinde yapmaya zorunludur. Taahhüdün % 30 keşif artışı ile bitmemesi ve tasfiye edilmesi halinde müteahhit, idareden hiçbir masraf ve tazminat isteyemez. % 30 oranından fazla artış; temel, tünel ve benzeri işler ile tabii afetler gibi nedenlerden ileri gelmiş ise; idarenin isteği, müteahhidin kabulü ve ilgili bakanın onayı ile süre hariç, aynı sözleşme ve şartname hükümleri içinde % 30'u geçen işler de aynı müteahhide yaptırılabilir.”* denilmekte olup, 2886 sayılı Kanun kapsamında yer almayan idarelerin 4734 sayılı Kanundan önce tabi oldukları kendi ihale mevzuatlarında da benzer düzenlemeler bulunmaktadır. Diğer taraftan 4734 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde; *“Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilân edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.”* hükmü yer almaktadır. Anılan hükümler uyarınca; bu nitelikteki işlerin ilgili oldukları mevzuatta, yeniden ihale yapılmaksızın işin tamamlattırılmasına yönelik düzenlemelerin bulunması halinde idarelerce bu düzenlemelere göre işlem yapılabilecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Mal Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 54-Mal alımı ihalelerinde istenecek belgeler

54.1. İdareler tarafından mal alımı ihalelerinde yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler ve istenecek belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı ve 27 nci maddeleri ile yeterlik kriterlerine ilişkin maddelerinde yer alan hükümler esas alınmalıdır. Ayrıca mesleki ve teknik yeterlik kriterleri ile bu kriterlere ilişkin belgelere yönelik yapılacak düzenlemelerde, alımın niteliği ve ilgili mevzuat göz önünde bulundurulmalıdır.

54.2. Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere istenecek belgeler aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) Yaklaşık maliyetine bakılmaksızın her türlü mal alımı ihalelerinde, aday veya isteklinin mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

b) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde mal alımları için öngörülen üst limit tutarına eşit ve altındaki her türlü mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti bu tutarın üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise iş deneyimini gösteren belgelerin istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

c) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihaleler hariç, yaklaşık maliyeti eşik değerin altında olan her türlü mal alımı ihalelerinde, ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler istenmeyecektir. Ancak yaklaşık maliyeti eşik değere eşit ve üzerinde olan açık ihale usulü ve pazarlık ihale usulüyle yapılan ihaleler ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın belli istekliler arasında yapılan ihalelerde ise ekonomik ve mali yeterlik belgelerinden birinin veya tamamının istenip istenmeyeceği idarenin takdirinde bulunmaktadır.

ç) Belli istekliler arasında ihale usulüyle yapılacak ihalede, yeterliği tespit edilenler arasından belli sayıda isteklinin davet edilmesinin öngörüldüğü durumlarda, ön yeterlik dokümanında; asgari yeterlik kriterleri ile beşten az olmamak üzere teklif vermeye davet edilecek aday sayısı ve sıralama kriterleri ile puanlama yöntemine yer verilecektir. Bu ihalelerde yapılacak düzenlemede, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile alımın niteliği esas alınacaktır.

d) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi durumunda; iş deneyimini gösteren belgelerle birlikte alım konusu işe ilişkin üretim kapasite raporunun da istenilmesi zorunludur. Aday veya isteklinin, bu iki belgeden birini sunması yeterlidir. Bu çerçevede aday veya isteklinin iş ortaklığı olması durumunda iş ortaklığı, iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporunun birini sunarak bu yeterlik kriterini sağlamak zorundadır. Bir başka ifadeyle iş ortaklığının üyelerinin tamamının iş deneyimini gösteren belge veya kapasite raporu sunması zorunludur. İş ortaklığı ortakların bu yeterlik kriterini sağlamasına ilişkin olarak Yönetmeliğin 37 nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 40 ıncı maddesinin onbirinci fıkrasındaki hükümler esas alınır. Ayrıca kapasite raporuna yönelik düzenlemede, Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin esas alınması gerekmektedir. Kısmi teklif verilmesine izin verilen özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince “üretim kapasite miktarı, her bir kısım için o kısmın miktarı esas alınarak ayrı ayrı” düzenlenecektir.

e) Makine-teçhizat ve ekipmana ilişkin belgeler ile kapasite raporu, kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi, imalat yeterlik belgesi ile hizmet yeterlilik belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir.

f) Özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde ilgili odalar tarafından düzenlenen imalat yeterlik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idareler tarafından imalat yeterlik belgesine yönelik düzenleme yapılmadan önce alım konusu mala ilişkin olarak imalat yeterlik belgesi düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması gerekmektedir. TSE tarafından imalata yeterlilik belgesi düzenlenmesi sona erdirildiğinden imalata yeterlilik belgesi istenilmeyecektir.

g) Alım konusu malın piyasaya arzı için zorunlu olan izin veya benzeri belgeler, ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebilir. Bu belgelerin yeterlik belgesi olarak istenilmemesi durumunda, teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında bu belgelerin muayene ve kabul aşamasında sunulmasına yönelik düzenleme yapılması zorunludur. Ancak Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme çerçevesinde, alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılmayabilir.

ğ) Birden çok mal kaleminin birlikte alındığı bir ihalede; bir veya birden çok mal kaleminin satış faaliyetinin yerine getirilebilmesi için ilgili mevzuat gereğince özel bir izin, ruhsat veya faaliyet belgesi alınması zorunlu, diğer mal kalemleri için ise bu belgelerin alınması zorunlu değil ise alımların birlikte yapılabilmesi için alımlar arasında bağlantı olması ve ihalenin kısmi teklife açılması zorunludur. İdare alımın niteliğini esas alarak iş ortaklığı ve/veya konsorsiyumların bu belge veya belgeleri sunmasına yönelik olarak ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede gerekli düzenlemeyi yapmak zorundadır.

h) Yetkili kurum veya kuruluş tarafından alım konusu malın, kamu kurum ve kuruluşlarına satışının gerçekleştirilebilmesi için ürünün, imalatçısının, satıcısının kaydına ilişkin bir düzenleme gerçekleştirilmesi durumunda; yapılan düzenleme esas alınarak bu belge veya belgeler ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenir.

ı) Aday veya isteklinin personel çalıştırdığına ilişkin belgeler, ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenemez. Ancak, alımın niteliği esas alınarak yüklenici tarafından çalıştırılması öngörülen personelin sayısına ve niteliğine ilişkin teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir.

i) Deney-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılması, özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yerine getirilecek bir yükümlülük olarak teknik şartnamede ve/veya sözleşme tasarısında düzenlenebilir. Bu laboratuvar veya muayene kuruluşunun, aday veya isteklinin bünyesinde bulunması hususu, ihaleye katılımda bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez.

j) Alım konusu malın özelliği göz önünde bulundurularak, satış sonrası servis, bakım ve onarım hizmetlerine yönelik düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemelerde Sanayi ve Ticaret Bakanlığının konuya ilişkin düzenlemelerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

k) İdare alımın özelliğini göz önünde bulundurularak, aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığını, ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenleyebilir. Bu hususun ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenmesi durumunda; Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesi ile bu Tebliğin “Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler” başlıklı maddesindeki açıklamalar ve ilgili kurumların düzenlemeleri esas alınarak aday veya isteklinin kendi durumuna uygun olarak sunacağı belge veya belgeler ön yeterlik

şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilir.

l) İhaleye katılımda yeterlik belgesi olarak taahhütname istenemez.

m) Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında hizmet yeterlilik belgesinin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak idarelerce alım konusu işe ilişkin olarak bu belgenin düzenlenip düzenlenmediği araştırılmalıdır. İdareler hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde, hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını (kriterini) ve varsa standardını açık olarak belirtmelidir.

n) Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğu ve bu uygunluğu gösteren belge veya belgelere yönelik olarak ön yeterlik veya ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Yapılacak düzenlemede Yönetmeliğin 42 nci maddesi esas alınmalıdır. Alım konusu malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğunu gösteren belge veya belgelerin istenildiği ihalelerde, uygunluğu istenilen standardın açık olarak ihale dokümanında belirtilmesi gerekmektedir. Ayrıca tekliflerin değerlendirilmesinde tereddütlerin yaşanmaması için belgeyi düzenleyecek kuruluşların belirli niteliklere sahip olması gerekiyor ise konuya ilişkin mevzuat veya düzenlemeler esas alınarak belgeyi düzenleyecek kuruluşların niteliği de ihale dokümanında belirtilmelidir.

o) İdareler tarafından mesleki ve teknik yeterlik kriterlerine yönelik düzenlemelerde; istenilen belgelerin alım konusu mala veya özel imalat sürecine ilişkin olarak ilgili kuruluşlarca düzenlenip düzenlenmediğinin araştırılması ihale sürecinde ortaya çıkabilecek sorunların azaltılması için önem taşımaktadır.

Madde 55-Mal alımı ihalelerinde teknik şartnamenin hazırlanması

55.1. İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alım konusu mal veya malların teknik kriterlerinin ve özelliklerinin belirtildiği teknik şartname hazırlanması zorunludur. Teknik şartnamenin hazırlanmasında, 4734 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ve Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin esas alınması gerekmektedir.

55.2. Teknik şartnamede aday veya isteklinin ihaleye katılımda teknik yeterliğe ilişkin sunacağı belgelere yönelik düzenleme yapılması durumunda bu belge veya belgelere ön yeterlik şartnamesinin “Ön yeterlik başvurusu için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesinde veya idari şartnamenin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin ilgili alt maddesine yer verilmesi gerekmektedir. Teknik şartnamede yapılan düzenleme ile ön yeterlik şartnamesi ve/veya idari şartnamede yapılan düzenlemelerin birbiriyle uyumlu olması gerekmektedir.

55.3. Yedek parça alımlarında, alım konusu malın tanımının yapılabilmesi için, yedek parçasına ihtiyaç duyulan ana malın marka ve modelinin teknik şartnamede belirtilmesi mümkündür.

Madde 56-Mal alımı ihalelerinde kalite ve standart ile ürünlerin piyasaya arzına ilişkin belgeler

56.1. Kalite yönetim sistem belgesi ve çevre yönetim sistem belgesi sadece özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde istenebilecektir. Bu belgelere yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesi esas alınacaktır.

56.2. İhale dokümanında bir belgelendirme kuruluşunun isminin belirtilerek bu belgelendirme kuruluşu tarafından düzenlenen kalite veya standarda ilişkin belgenin istenilmemesi gerekmektedir.

56.3. İdareler tarafından alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmesi mümkün olmayan standarda ilişkin belgelerin istenilmemesi gerekmektedir. İdareler tarafından standarda ilişkin

belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlendiğine yönelik gerekli inceleme yapılmalıdır.

56.4. İdareler tarafından ihale dokümanının hazırlanmasında, ürünlere ilişkin teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yetkili kılınan kamu kurum veya kuruluşlarının düzenlemeleri esas alınarak malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılacaktır. Malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu belge veya belgeler, ön yeterlik veya ihale dokümanında ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenebileceği gibi bu belge veya belgeler ihaleye katılımda yeterlik belgesi olarak istenmemesi halinde sözleşmenin uygulanması aşamasında yüklenici tarafından bu belge veya belgelerin muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik olarak teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılacaktır. Ancak alım konusu mala ilişkin olarak yetkili kurum veya kuruluş tarafından oluşturulan veya kabul edilen bir sisteme kaydına ilişkin belge veya belgelerinin istenilmesi durumunda Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan düzenleme çerçevesinde ayrıca bu malın piyasaya arzına ilişkin belge veya belgelere yönelik düzenleme yapılmayabilir.

56.5. Özel imalat süreci gerektiren mal alımlarında “deney-analiz-kalibrasyon laboratuvarları veya muayene kuruluşları” tarafından üretimin veya malın kontrolünün yapılmasına yönelik teknik şartnamede veya sözleşme tasarısında düzenleme yapılabilir. Ancak bu husus, ihaleye katılımda bir yeterlik kriteri olarak düzenlenemez. Yapılacak düzenlemelerde Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesi esas alınmalıdır.

56.6. İdareler tarafından ürünlerin ilgili teknik mevzuata ve standartlara uygun olarak imal edildiğini ve piyasaya arz edildiğini gösteren belgelerin ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak belirlendiği ihalelerde; istenilen belgenin niteliği esas alınarak bu belgelerin mevzuatına uygun olarak çoğaltılmış suretleri ya da numune istenilmesi durumunda malın üzerinde veya ambalajında bulunan kalite ve standartlara ilişkin marka, işaret ve etiketleri de bu belgelerin aslına uygun sureti olarak kabul edilebileceğine yönelik ihale dokümanında düzenleme yapılabilir. Ayrıca idareler tarafından Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (f) bendi çerçevesinde bu belgelerin tasdik işleminden muaf tutulması ve bunun ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede belirtilmesi ihale işlemlerinin etkin ve hızlı bir şekilde yürütülmesi açısından önem taşımaktadır.

56.7. İdareler tarafından ihale dokümanında CE uygunluk işaretine yönelik düzenlemelerde, ilgili mevzuat ve ürünün taşıdığı risklere göre hangi uygunluk değerlendirmesi işlemine tabi tutulacağı göz önünde bulundurulmadan belgeler istenilmesi uygulamada sorunlar ortaya çıkarmaktadır. İdareler tarafından konuya ilişkin düzenlemelerde, CE Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik ile Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik ve ürüne CE uygunluk işaretinin iliştirilmesini öngören ilgili teknik mevzuat esas alınmalıdır. Ayrıca konuya ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerde, ihale işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ile aynı maddenin dördüncü fıkrasının (f) bendi ve 42 nci maddenin üçüncü fıkrası da göz önünde bulundurulmalıdır.

56.8. İhale dokümanında kalite ve standarda ilişkin düzenleme yapılması durumunda, ihale komisyonu ve/veya muayene ve kabul komisyonu tarafından değerlendirmelerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için kalite ve standarda ilişkin belgeler ve belgeleri sunulacak belgelendirme kuruluşlarının/uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 42 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre kalite yönetim sistem belgesinin ve çevre yönetim sistem

belgesinin Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen belgelendirme kuruluşları veya Uluslararası Akreditasyon Forumu Karşılıklı Tanınma Antlaşmasında yer alan ulusal akreditasyon kurumlarınca akredite edilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenmesi zorunludur. Ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğa yönelik düzenlemelerde, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının niteliği açık olarak belirtilmelidir. Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlara ilişkin düzenlemelerde ürünlerin piyasaya arzı ve uygunluk değerlendirilmesi ile ilgili teknik mevzuat ve Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik göz önünde bulundurulmalıdır.

Madde 57-Tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren doküman

57.1. İdareler tarafından malların numuneleri, katalogları, fotoğrafları ile teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümana yönelik düzenlemelerde, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 43 üncü maddesi esas alınmalıdır.

57.2. Aday veya istekli tarafından numunenin idareye teslim şekli ile ihale komisyonunca numunenin değerlendirilmesine yönelik düzenleme, ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede ayrıntılı bir şekilde yapılacaktır. İdare tarafından numune bir tutanak ile teslim alınacak; bu tutanağın bir sureti de aday veya istekliye verilecektir.

57.3. İdare tarafından teknik şartnameye cevapları ve açıklamaları içeren dokümanın yeterlik belgesi olarak istenilmesi durumunda ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin ilgili maddesinde bu husus belirtilecek; aday veya istekli tarafından bu dokümanın nasıl hazırlanacağı ile bu dokümanda açıklanacak hususlar ise ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamenin “Diğer Hususlar” Bölümünde ya da teknik şartnamede düzenlenecektir.

Madde 58-Mal alımı ihalelerinde aday veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisini gösteren belgeler

58.1. Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde, adayın veya isteklinin alım konusu malı teklif etmeye yetkisinin bulunup bulunmadığının, ihaleye katılımda yeterlik kriteri olarak düzenlenebileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelikte, idarelerin aşağıdaki üç belgeyi birlikte istemesinin zorunlu olduğu; aday veya isteklinin ise kendi durumuna uygun olan belge veya belgeleri sunacağı öngörülmüştür.

58.2. Bu belgeler şunlardır:

- a) Aday veya istekli imalatçı ise imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- b) Aday veya istekli yetkili satıcı veya yetkili temsilci ise yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- c) Aday veya istekli Türkiye’de serbest bölgelerde faaliyet gösteriyor ise yukarıdaki belgelerden biriyle birlikte sunduğu serbest bölge faaliyet belgesi.

İş ortaklığında ortaklardan birinin, teklif edilen mala veya mallara ilişkin imalatçı veya yetkili satıcı ya da yetkili temsilci olduğunu gösteren belgelerden birini sunması yeterlidir. Konsorsiyumların katılabileceği ihalede, işin uzmanlık gerektiren kısımları göz önünde bulundurularak, her bir kısım için bu belgelere yönelik düzenleme ayrı ayrı yapılır. Konsorsiyum ortaklarından her biri, başvuruda bulunduğu veya teklif verdiği kısım için istenilen yeterlik kriterini sağlamak zorundadır.

58.3. Adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren belge veya belgeler ise şunlardır:

- a) Aday veya istekli adına düzenlenen Sanayi Sicil Belgesi,

- b) Adayın veya isteklinin üyesi olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen Kapasite Raporu,
- c) Adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenen İmalat Yeterlik Belgesi,
- ç) Adayın veya isteklinin kayıtlı olduğu meslek odası tarafından aday veya istekli adına düzenlenmiş ve teklif ettiği mala ilişkin Yerli Malı Belgesi,
- d) Alım konusu fidan, çiçek veya tohum gibi mallar ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı düzenlenen ve adayın veya isteklinin teklif edilen ürünün üretici olduğunu gösteren belge veya belgeler,
- e) Alım konusu malın gıda veya gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde aday veya istekli adına düzenlenmiş ve alım konusu mal veya malların faaliyet konusu olarak belirlendiği Gıda Sicil Belgesi (Sertifikası) ya da aday ve istekli adına ve teklif edilen ürüne ilişkin düzenlenen Gıda Üretim Sertifikası/Gıda Üretim İzin Belgesi,
- f) Tıbbi cihaz üreticisi, OEM (Original Equipment Manufacturer – Orijinal Malzeme Üreticisi) tarzı ürün üretirmek suretiyle üretici niteliğini kazanmış ise bu üretime ilişkin sözleşme,
- g) Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşlarca verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgeleri,
- ğ) Adayın veya isteklinin alım konusu malı ürettiğine ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili kurum veya kuruluşlarca düzenlenen ve aday veya isteklinin üretici veya imalatçı olduğunu gösteren belgeler.

58.4. İdare tarafından adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu yukarıdaki belgelerden birini sunarak tevsik edeceği belirtilecektir. İdarenin yukarıdaki belgeleri birlikte istemesi (Alım konusu mal gıda, fidan, çiçek, tohum veya tıbbi cihaz, silah ve mühimmat değil ise (d), (e), (f) ve (g) alt bentlerinde yer alan belgelerin belirtilmesi gerekmemektedir. Ayrıca alım konusunun fidan, çiçek, tohum gibi mallar olması durumunda sadece alt bentlerdeki uygun belgeler istenebilir.); adayın veya isteklinin ise bu belgelerden birini sunması yeterlidir. Ancak kontrole tabi liste kapsamında bulunan harp araç ve gereçleri, silah, mühimmat ve patlayıcı maddelere ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yetkili bakanlık veya kuruluşça verilen üretim/işletim izni (müsaadesi) belgesinin sunulmak zorunda olduğu ayrıca belirtilecektir. Aday ve istekli tarafından sunulan belgelerin üretim konusu veya belge konusu mamul itibarıyla adayın veya isteklinin alım konusu malların üretimini gerçekleştirebileceklerini göstermesi gerekmektedir. İhalenin, özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalesi olmaması durumunda da, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak “kapasite raporuna” veya “imalat yeterlik belgesine” yer verilir. Bu durum, Yönetmeliğin 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 40 ıncı maddesinin yedinci ve onikinci fıkralarına aykırılık teşkil etmemektedir. Kapasite raporunun, adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösterebileceği belgelerden biri olarak yer verildiği durumlarda, üretim kapasite miktarına ilişkin düzenleme yapılmaması gerekmektedir.

58.5. İdare tarafından yetkili kurumdan ve kuruluştan alınan yazı veya yetkili kuruluşun açıklaması ya da mevzuat değişikliği ile bu belge veya belgelerin alım konusu mala ilişkin olarak düzenlenmediğinin belirlenmesi durumunda sadece düzenlenmesi devam eden belgeler istenir. Ayrıca idareler tarafından yetkili kurumdan veya kuruluştan adayın veya isteklinin imalatçı olduğunu gösteren bir başka belge düzenlendiğine yönelik yazılı bir görüş alınması

veya bu konuya ilişkin yetkili kurumun veya kuruluşun bir açıklaması bulunması ya da mevzuatta hüküm bulunması durumunda bu belgeye de yer verilir. Bu konuya ilişkin yazışmalar ve açıklamalar ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

58.6. Yetkili kurum ve kuruluş tarafından imalata ilişkin olarak düzenlenen belgelerin adlarının veya bu belgeleri düzenleyen kurumun ya da kuruluşun değişmesi durumunda, idare değişiklik çerçevesinde ihale dokümanında düzenleme yapar. Ancak daha önce düzenlenen belgelerin de kullanabilmesi mümkün ise aday ve istekli tarafından bu belgeler sunulabilir ve ihale komisyonunca kabul edilir.

58.7. İhale komisyonu, aday veya istekli tarafından imalatçı olduğunu tevsik etmek üzere sunulan belgeler konusunda tereddüde düşmesi durumunda yetkili kurumdan veya kuruluştan görüş alabilir.

58.8. Yabancı istekliler ise imalatçı oldukları kanıtlayan ve ilgili ülke mevzuatına göre düzenlenen belgeyi veya belgeleri sunmaları gerekmektedir.

Madde 59-Alternatif teklif

59.1. İdare tarafından mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilir verilemeyeceğine yönelik düzenlemenin ihale dokümanında yapılması gerekmektedir. İdare tarafından alternatif teklif verilmesine izin verilen ihalede belli bir sayının üzerinde alternatif teklif verilmemesinin öngörülmesi durumunda isteklilerin verebileceği azami alternatif teklif sayısı ihale dokümanında belirtilecektir.

59.2. Alternatif teklif verilmesine izin verilen ihalede idare tarafından idari şartnamede istekli tarafından her bir teklif için ayrı bir teklif mektubu sunulacağı belirtilecektir.

59.3. Alternatif teklif veren isteklinin teklif fiyatlarının birbirinden farklı olması durumunda istekli tarafından yüksek tutarlı teklif esas alınarak sadece bir geçici teminat verilmesi mümkündür.

59.4. İhale komisyonu, isteklinin ihale dokümanında öngörülen yeterlik kriterini sağlayıp sağlamadığını her bir teklif için ayrı ayrı değerlendirir.

59.5. İdare tarafından ihale konusu malın teslim süresi ve teslim şekli gibi hususlar ihale dokümanında düzenlendiğinden aynı mal için farklı teslim süresi ve teslim şekilleri alternatif teklif olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 60-Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri

60.1. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi kitlerin teslim programına uygun olarak idareye teslim edilmesi ile bu kitlerin tahlil edildiği cihazların sözleşmede belirtilen süre boyunca idarenin laboratuvarında kurulu bulundurulması ve yüklenicinin sözleşmede öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmesi olarak tanımlanabilir.

60.2. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini incelendiğinde; kitlerin, ihale dokümanında belirtilen teslim sürelerine uygun olarak idareye teslim edilmelerine karşın kitlerin tahlil edildiği cihazların kitlerin tamamı kullanılmaya kadar idarede kaldığı, ihale dokümanlarında cihazların idarede çalıştırılacağı süreye ilişkin açık bir düzenleme yapılmadığı “cihazlar, kitlerin bitimine kadar idarede çalışır halde hazır bulundurulacaktır” gibi ifadelerle yer verildiği görülmektedir. Bu düzenlemeler ise hukuki sorunlar ortaya çıkarmakta; cihazların idarede kullanılacağı sürenin belirsizliği isteklilerce kit fiyatlarına yansıtılmaktadır. Kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve hukuki sorunların yaşanmaması için ihale dokümanında kit ve kitlerin tahlil edileceği cihazın teknik özelliklerinin, teslim sürelerinin, cihazların kurulumu ile cihazların idarece kullanılacağı süreye ve yüklenicinin

diğer yükümlülüklerine ilişkin açık bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

60.3. Farklı kitlerden oluşan mal alım ihalelerinde toplam test sayısı belirtilerek teklif alınması ve fiyatları farklı olan kitlerin sayısının yıl içerisinde değiştirilerek toplam test sayısında alımın sonuçlandırılması gibi uygulamalar yapılmaktadır. İdarelerce ihale dokümanında toplam test sayısının yanı sıra her bir kitin test sayısının gösterilmesi, kitlerin test sayısı belirlenirken 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 24 üncü maddesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

60.4. İhale sürecinde tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında isteklilerin teknik ve mesleki yeterliğinin saptanması için istenilen belgelerin idari şartnamelerin “İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı maddesinin “mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” alt bendinde gösterilmesi gerekmektedir. Teknik şartname ile idari şartnamenin birbirine uyumlu bir şekilde hazırlanması gerekmektedir.

60.5. Kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihaleleri sonucu temin edilen kitlerin tüketildiği veya sayısının azaldığı hallerde yeni bir ihale yapılmadan ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (a) veya (c) bentleri kapsamında temin edilmesi kamu ihale mevzuatına aykırıdır.

60.6. İdare tarafından ihale dokümanında teklif edilen kitler ile kitlerin tahlilinin gerçekleştirileceği cihazın aynı marka olması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmayacaktır.

60.7. İdare tarafından sözleşme süresi bir yıldan uzun süreli gelecek yıllara yaygın kit alımı ile birlikte kit karşılığı geçici olarak cihaz temini ihalesi gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği hususunun idarenin tabi olduğu mali mevzuat ve diğer mevzuattaki “gelecek yıllara yaygın yüklenmelere” ilişkin hükümler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Madde 61-Akaryakıt alımı ihalelerine ilişkin hususlar

61.1. İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımı ihalelerinde, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat esas alınarak ihale dokümanı hazırlanmalıdır. Aşağıda yer alan hususlar konusunda ilgili mevzuatta bir değişiklik olması durumunda yeni hükümler esas alınarak ihale dokümanı düzenlenmelidir.

61.2. İdare, akaryakıt alımlarında serbest kullanıcı lisansına sahip olup olmadığı ve/veya alımın elektronik sistemlerle akaryakıt alımı olup olmadığına göre adayın veya isteklinin sahip olması gereken lisans türünü saptayacak ve bu lisanslar ön yeterlik şartnamesi veya idari şartname ile ilanda belirtecektir.

61.3. Alım konusu akaryakıt türlerinin satış faaliyetinin farklı lisanslar gerektirmesi durumunda bu alımlar ayrı ayrı ihale yapılabileceği gibi bu kısımlar için kısmi teklif verilmesine izin verilmesi suretiyle ihtiyaçların birlikte ihale edilmesi de mümkündür. İdare bazı akaryakıt ürünlerinde serbest kullanıcı bazı ürünlerde serbest kullanıcı değil ise bu ürünlerin alımları da kısmi teklif verilmesine izin verilerek aynı ihale ile temin edilebilir. Ancak bu ihalelerde aday veya istekli tarafından sunulacak lisansların kısmi teklifler esas alınarak belirtilmesi gerekmektedir.

61.4. Akaryakıt ve madeni yağ alımlarının aynı ihale kapsamında gerçekleştirilmesi durumunda ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

61.5. Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinde, “*Madeni Yağ lisansı sahipleri piyasada; lisans kapsamındaki madeni yağ üretimi tesislerinde madeni yağ üretimi*

ve/veya madeni yağ ithalatıyla iştilgal edebilir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde madeni yağ satışına ilişkin bir lisans belgesine ihtiyaç duyulmadığından madeni yağ alım ihalelerinde madeni yağa ilişkin bir lisans istenmeyecektir.

61.6. İstasyonsuz kategorisi altında bayilik lisans sahiplerinin Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğindeki satışa ilişkin kısıtlamaları esas alarak teklif vermeleri ve ihale komisyonunca da değerlendirmenin anılan Yönetmelikteki düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

61.7. İdareler tarafından akaryakıt ve madeni yağ alımlarında standartlar ve ölçü birimlerine yönelik teknik düzenlemeler ile bu ürünlerin numunelerin alımı ve laboratuvar işlemlerinde de petrol piyasasına ilişkin mevzuat esas alınmalıdır. Şartnamelerde fuel-oil türlerinde ağırlık ölçüsü (ton veya kilogram), diğer akaryakıtlarda ise hacim ölçüsü birimlerinin (metreküp ve litre) kullanılması gerekmektedir.

61.8. İdareler tarafından petrol ürünü alımlarında petrol piyasasına ilişkin mevzuatta yer alan petrol ürünlerinin alt tür isimlerine dikkat edilmesi gerekmektedir.

61.9. İdarenin akaryakıt veya madeni yağ alımlarında özel tüketim vergisinden muafiyeti bulunması durumunda bu husus ihale dokümanında belirtecektir.

61.10. Akaryakıt alımlarında fiyat farkına ilişkin düzenlemeler, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslara göre yapılacaktır. Marine diesel’e ilişkin olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından bayi satış fiyatının yayımlanmaması sebebiyle bayi satış fiyatlarının yayımlanmasına kadar fiyat farkı hesaplanmasına yönelik düzenleme yapılmaması gerekmektedir.

Madde 62-Mal alımlarında dikkat edilecek diğer hususlar

62.1. Birden fazla mal kaleminden oluşan ihaleler, birim fiyat teklif almak suretiyle gerçekleştirilecektir.

62.2. Mal alımı ihalelerinde ihalenin kısmi teklif verilmesine izin verilmesi ve kısmın veya kısımların birden çok kalemden oluşması durumunda, birim fiyat teklif cetvelinin hazırlanmasında ekte yer alan form örneği esas alınarak birim fiyat cetveli hazırlanabilir. Birim fiyat teklif cetveli örneği (Ek-M.1)’de yer almaktadır.

62.3. Alım konusunun gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme olması durumunda, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretimini düzenleyen mevzuat çerçevesinde malın piyasaya arzına ilişkin alınması zorunlu nihai izin belgesi ve/veya sertifika ihaleye katılımda yeterli belgesi olarak istenebileceği gibi malın teslimi sırasında yüklenici tarafından muayene ve kabul komisyonuna sunulmasına yönelik düzenleme de yapılabilir.

62.4. İdareler tarafından meyve veya asma türlerine ait fidan ve üretim materyallerine yönelik mal alımları ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından üretimi ve pazarlanması ile ilgili esas ve usulleri düzenlenmiş diğer fidan ve tohum türlerinin alımlarında ihale dokümanı ilgili mevzuat esas alınarak düzenlenmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 63- Bakım onarım işleri

63.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, büyük onarım yapım tanımı içinde, bakım ve onarım ise hizmet tanımı içinde sayılmıştır. Bu çerçevede, bütçe tertiplerine bakılmaksızın makine ve ekipmanın bakım ve onarımının hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Küçük onarımlar da dahil olmak üzere yapıma ilişkin onarımların ise hizmet alımı olarak ihale edilmesi mümkün değildir.

Madde 64-Ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin niteliği

64.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, hizmet alımı ve yapım işleri tanımlanırken işler sayma yöntemiyle belirlenmiş ve sayılan yapım işlerine nitelik itibarıyla benzer olan işler de yapım işi kapsamında kabul edilmiştir. Bu çerçevede, yapım işleri arasında ismen sayılmayan bir işin yapım işi olarak kabul edilebilmesi için, bu işin yapılma tekniğinin ismen sayılan işlere benzerliği yanında, uygulama projesini ya da kesin projeyi de kapsayan teknik şartnameye dayanması, yapım müteahhidinin deneyiminin arandığı ve onun uzmanlık alanına giren işlerden olması, vasıfsız işgücünden ziyade ağırlıklı olarak malzeme, makine ve ekipman girdisine ihtiyaç duyulması ve istisnalar dışında fen ve sanat kurallarına uygun olarak bir eserin meydana getirilmesi koşulunun aranması gerekmektedir. Bu nedenle, gerek hizmet alımı gerekse yapım işleri arasında ismen sayılmayan, ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve fidan dikim işlerinin, bir işin yapım işi sayılabilmesi için gereken ve yukarıda belirtilen şartları taşımaması nedeniyle “hizmet” tanımı kapsamında hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir. Ancak, 29/6/2006 tarihli ve 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddelerinde sayılan ormancılık, orman endüstrisi ve ağaç işleri endüstrisi işlerine ait mesleki konulara ilişkin mühendislik hizmetlerinin ise danışmanlık hizmeti kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Madde 65-İstenecek belgeler

65.1. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 29 uncu maddesinde; idareler tarafından ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere hangi belgelerin istenilmesinin zorunlu olduğu ve hangi belgelerin istenemeyeceği belirtilmiştir. Bunun dışında kalan hallerde, idarelerce ilanda ve dokümanda belirtilmek kaydıyla, anılan maddede yer verilen belgelerden gerekli görülenler ile makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler, kapasite raporu ve kalite ve standarda ilişkin belgelerin ihale konusu işin niteliği dikkate alınarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ilgili maddeleri ve bu Tebliğde yapılan açıklamalar doğrultusunda istenilmesi mümkün bulunmaktadır. Hizmet alımı ihalelerinde istenilecek belgeler, hizmet alımının yaklaşık maliyet değerine göre belirlenmiş olup (Ek-H.1)’de yer alan tabloda gösterilmiştir.

65.2. Kısmi teklif verilmesine imkan tanınan ihalelerde; istenecek belgeler, işin tamamı dikkate alınarak hesaplanan yaklaşık maliyete göre belirlenmekle birlikte, kısmi teklif verilmesine imkan tanınan hizmet alımı ihalelerinde, işin niteliği dikkate alınarak yaklaşık maliyete bakılmaksızın istenebilen yeterlik belgelerinin (makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu ile kalite ve standarda ilişkin belgeler) ve bunlara ilişkin kriterlerin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kısımlar itibarıyla ayrı ayrı belirlenmesi ve bu kapsamda işin bir kısmı için söz konusu yeterlik belgeleri istenirken, diğer kısmı için istenmemesi mümkün bulunmaktadır.

Madde 66-Personel durumu

66.1. Hizmet alımı ihalelerinde, personele yönelik yeterlik kriteri belirlenemeyecek ve bu

kapsamda aday veya isteklilerden personele ilişkin herhangi bir belge sunmaları istenmeyecektir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 40 ıncı maddesi uyarınca, idarece ihtiyaç duyulması halinde ihale konusu işin ifası sırasında istihdamı öngörülen personelin sayısı ve nitelikleri dokümanda belirtilecek, yine idarece gerek görülmesi halinde personelin niteliklerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler ile deneyim süresine ilişkin düzenlemeye teknik şartnamede yer verilecektir. Teknik şartnamede yapılan personele ilişkin düzenlemede personelin niteliği ve/veya deneyim süresi ile ilgili bazı belgeler istenmiş ise bu belgeler sözleşmenin imzalanmasının ardından işe başlanmadan önce yüklenici tarafından idareye sunulacaktır.

Madde 67-Özel güvenlik hizmet alımı ihaleleri

67.1. Özel güvenlik hizmet alımlarına ilişkin ihale dokümanının hazırlanmasında, 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerinin esas alınması gerekmektedir.

67.2. İdarelerce, özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin” istenilmesine ilişkin alt maddesinde, Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesine yer verilmesi gerekmektedir.

67.3. Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde; Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlilik belgesi istenilmeyecektir. Özel güvenlik mali sorumluluk sigortası dışında hırsızlık, emniyeti suistimal gibi farklı sigorta türlerine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeyecektir.

67.4. Özel güvenlik hizmetinin yerine getirilmesi sırasında kullanılacak özel güvenlik sistem, cihaz ve gereçlerine ilişkin açık düzenleme yapılacak, “yeterli sayıda, vb.” gibi belirsizliğe yol açacak ifadelerin kullanılmasından kaçınılacaktır.

67.5. Özel güvenlik hizmet alımlarında, günlük vardiya sayısına ya da cumartesi ve/veya pazar günleri çalışılıp çalışılmamasına bağlı olarak hafta tatili izni dikkate alınmak suretiyle ilave personel öngörülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede;

67.5.1. İhale dokümanında hafta sonu dahil tam gün ve her vardiyada eşit sayıda personelin çalıştırılacağı belirtilen özel güvenlik hizmet alımlarında hafta tatili izni de dikkate alınmak suretiyle çalışacak toplam personel sayısı belirlenecek ve bu şekilde hesaplanan toplam sayı dokümanda belirtilecektir.

67.5.2. İhale dokümanında, çalışacak personel sayısı her vardiya veya hafta sonları için farklı belirlenmişse ya da günlük vardiya sayıları eşit değilse; haftalık toplam çalışma süresinin haftalık çalışma süresi olan 45 saate bölünmesi suretiyle gerekli olan toplam personel sayısı tespit edilecektir.

67.5.3. Günlük vardiya sayısı ile her vardiyada kaç personel çalıştırılacağı ve haftada çalışılacak gün sayısı belirtilmeden sadece çalışacak toplam güvenlik personeli sayısı belirtilmiş ise, ihale dokümanındaki toplam personel sayısı dikkate alınarak teklifler verilecek ve değerlendirilecektir. İşin gerçekleştirilmesi aşamasında ise haftalık 45 saat olan çalışma süresi aşılmamak kaydıyla, ihale dokümanında öngörülen personel sayısı üzerinden iş programı yapılmak suretiyle vardiya sayıları, her vardiyada çalışacak personel sayısı ve haftalık gün sayısı belirlenecektir.

67.5.4. Hizmetin kampus gibi belirli bir alan içerisinde yerine getirilmesi ve güvenlik için araca gerek duyulması halinde, bu aracın ne kadar yol katedeceğine ilişkin ihale dokümanında düzenleme yapılacaktır.

67.5.5. 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanununun 5 inci maddesinde “...Bu şirketler tarafından üçüncü kişi, kurum ve kuruluşlara sağlanacak koruma ve güvenlik hizmetleri, hizmetin başlamasından en geç bir hafta önce ilgili valiliğe yazılı olarak bildirilir” hükmüne yer verilmiştir. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde ise “...Özel güvenlik şirketlerinin kişi ve kuruluşlara sağlayacakları koruma ve güvenlik hizmetleri için yazılı sözleşme düzenlenir. Bu sözleşmelerde hizmeti alacak kişi veya kuruluşun adı, adresi, hizmetin kapsamı, personel sayısı, hizmetin süresi ve diğer hususlar belirtilir. Hizmet sözleşmesinin bir sureti koruma ve güvenlik hizmetine başlamadan en az bir hafta önceden ilgili şirket tarafından valiliğe verilir.” hükmü yer almaktadır. Söz konusu Kanun ve Yönetmelik hükümleri gereğince, özel güvenlik hizmeti alımına ilişkin idari şartnamelerde sözleşmenin imzalanacağı tarih ile işe başlama tarihi arasında en az yedi günlük bir sürenin öngörülmesi gerekmektedir.

67.5.6. Özel güvenlik hizmet alımı ihalelerinde yukarıda belirtilen hususlar dışında, bu Tebliğin “Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler” maddesinde yer alan düzenlemeler uygulanacaktır.

Madde 68-Zorunlu mali sorumluluk sigortası

68.1. Sigorta hizmetleri, 4734 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki hizmetler kapsamında yer aldığından anılan Kanuna göre ihale edilmesi gerekmektedir. 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yaptırılması zorunlu olan mali sorumluluk sigortası ihalelerinde, idareler araç sayısı ve plaka numarasını belirteceklerdir. İstekliler idari şartnamede yer alan araç sayısı, aracın kayıtlı olduğu il ve aracın hasarsızlık oranını dikkate alarak teklif verecektir.

Madde 69-Hizmet alımı ihalelerinde iş tanımı

69.1. Bazı ihalelerin şartnamelerinde, iş tanımı yapılmadan sadece personelin sayısı ve niteliklerinin belirtilmesi ile yetinildiği görülmektedir. Hizmetin tanımı yapılmadan ve teknik şartnamede ihale konusu işin ayrıntılarına yer verilmeden sadece çalıştırılacak personelin sayısı ve niteliği belirtilmek suretiyle ihaleye çıkılmasının hizmet alımı değil idarenin dolaylı olarak personel istihdam etmesi anlamına geldiği, bu durumun ise 4734 sayılı Kanunun tanımlara ilişkin 4 üncü maddesi ile temel ilkeleri düzenleyen 5 inci maddesine ve 4735 sayılı Kanunun, hizmet alımına ilişkin sözleşmelerde iş tanımı yapılmasını zorunlu kılan 7 nci maddesine aykırılık teşkil edeceği hususuna dikkat edilmelidir.

Madde 70-Hizmet alımı ihalelerinde tekliflerin eşit olması

70.1. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ve iş deneyiminin yeterlik kriteri olarak istenildiği ihalelerde, en düşük teklifin birden fazla istekli tarafından verilmesi durumunda; ekonomik açıdan en avantajlı teklif, isteklilerin tek sözleşmeye ilişkin iş deneyim tutarları dikkate alınarak belirlenecektir. İş ortaklığında pilot ortağın hisse oranına bakılmaksızın tek sözleşmeye ilişkin iş deneyim tutarı, konsorsiyumda ise koordinatör ortağın tek sözleşmeye ilişkin iş deneyim tutarı dikkate alınacaktır.

70.2. Yeterlik kriteri olarak iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmediği ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ihalelerde ise en düşük teklifin birden fazla istekli tarafından verilmesi durumunda, isteklilere yeterli süre tanınarak herhangi bir hizmet işinden elde edilmiş tek sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belgelerini sunmaları istenecektir. Ancak, bu belgeleri verilen süre içerisinde sunmayan isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılmayacaktır. İsteklilerce sunulan iş deneyimini

gösteren belgeler üzerinden, belge tutarının teklif bedelini karşılama oranına bakılmaksızın değerlendirme yapılarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenecektir. İş deneyimini göstermek üzere sunulan belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunludur. En düşük teklif sahibi isteklilerden hiçbirinin iş deneyimini gösteren belgeleri sunmaması halinde ise ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi belirlenmeyerek ihale iptal edilecektir.

70.3. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyatla birlikte fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlendiği ihalelerde, tekliflerin birbirine eşit olması durumunda fiyat teklifi düşük olan istekli ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlenecektir. Fiyat tekliflerinin de eşit olması durumunda, idari şartnamede yer alan fiyat dışı unsurların öncelik sıralaması esas alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenecektir.

Madde 71-Yıllara yaygın hizmet alımlarında yeterlik

71.1. İlgili mevzuat uyarınca gelecek yıllara yaygın olarak gerçekleştirilecek işlerin ihalelerinde; iş hacmini gösteren belgeler ile iş deneyimini gösteren belgelerde aranacak yeterlik kriterlerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

71.1.1. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş hacmine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 36 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,
(Toplam ciro için % 20, hizmet işleri gelirleri için % 12)
  - 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,
(Toplam ciro için % 15, hizmet işleri gelirleri için % 9)
  - 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,
(Toplam ciro için % 10, hizmet işleri gelirleri için % 6)
- alınarak yeterlik kriteri belirlenecektir.

71.1.2. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i,
(Toplam ciro için % 20-28, hizmet işleri gelirleri için % 12-20)
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i,
(Toplam ciro için % 15-21, hizmet işleri gelirleri için % 9-15)
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i,
(Toplam ciro için % 10-14, hizmet işleri gelirleri için % 6-10)

alınarak tespit edilen yaklaşık maliyete ilişkin bu alt ve üst oranlar dahilinde belirlenecek parasal tutarlar iş hacmine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörüülecektir.

71.1.3. Açık ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ihalelerde; iş deneyimine ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen oranların;

- 1) Bir yıldan fazla süreli işlerde (iki yıl dahil) 4/5'i (% 20-40),
- 2) İki yıldan fazla süreli işlerde (üç yıl dahil) 3/5'i (% 15-30),
- 3) Üç yıldan fazla süreli işlerde ise 2/5'i (% 10-20),

alınarak hesaplanan bu alt ve üst oranlar dahilinde idarece tespit edilecek bir oran yeterlik kriteri olarak belirlenecektir.

71.2. Belli istekliler arasında ihale usulüyle ve Kanununun 21 inci maddesinin (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerin yeterlik aşamasında ise yukarıda yer alan alt ve üst oranlar dahilinde yaklaşık maliyet üzerinden idarece belirlenecek parasal tutarlar iş deneyimine ilişkin yeterlik kriteri olarak öngörülenecektir.

71.3. Gelecek yıllara yaygın hizmetler bir bütün olarak kabul edildiğinden, işin süresinin tamamını kapsayacak şekilde teklif verilmesi, geçici teminat sunulması ve sözleşme yapılması gerekmekte olup, bir yıl üzerinden teklif verilmek suretiyle sözleşme yapıp sonraki yıllarda işin süresinin uzatılarak yıllara yaygın hale getirilmesi mümkün değildir.

Madde 72-İş deneyimini gösteren belgeler ve benzer işe ilişkin hususlar

72.1. Yaklaşık maliyeti, 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan ve hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan ihalelerde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi idarelerin takdirindedir. Ancak, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

72.2. İş deneyimini gösteren belgelerin istenildiği ihalelerde; yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektörde bedel içeren tek bir sözleşme kapsamında kabul işlemleri tamamlanan ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde düzenlenen tevsik edici belgeler sunulacaktır.

72.3. Birden fazla işin benzer iş olarak belirlenmesi halinde bu işlerin birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı benzer iş olarak kabul edileceğinin şartnamede belirtilmesi gerekmektedir. Şartnamede bu konuya ilişkin bir açıklık bulunmaması halinde, benzer iş olarak belirlenen işlerin her birinin ayrı ayrı benzer iş olarak kabul edilmek suretiyle değerlendirme yapılması zorunluluğu bulunmaktadır.

72.4. Yapımla ilgili hizmet işleri dışında idarelerce iş durum, iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenmeyecektir. Yapımla ilgili hizmet işleri dahil hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen tüm danışmanlık hizmetlerinde iş deneyim belgeleri Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ve ekinde yer alan standart formlara göre düzenlenecektir.

72.5. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 45 inci maddesi çerçevesinde, ihale dokümanında alt yüklenici çalıştırılabileceği öngörülen işlerde, belge düzenlemeye yetkili kurum veya kuruluşun onayı ile çalıştırılan alt yükleniciler için; sözleşmesinin tamamını bir bütün olarak gerçekleştirip bitirmek ve idare tarafından o işin kısmî kabulü veya esas sözleşmeye konu işin kabulü yapılmak şartıyla, yaptıkları işin esas sözleşme fiyatları ile hesaplanan tutarını geçmemek üzere, kendi sözleşmelerinde yazılı bedel esas alınarak "Alt Yüklenici İş Bitirme" belgesi düzenlenecektir.

72.6. Alt yüklenicilerin iş bitirme belgesi almak amacıyla iş sahibi idareye yapacakları başvurularında; yüklenici ile alt yüklenici arasında imzalanan bedel içeren sözleşmenin ve bu sözleşme kapsamında düzenlenen fatura örneklerinin veya bu örneklerin noter, YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin veya serbest meslek makbuzu nüshalarının ya da bu nüshaların noter, YMM, SMMM veya vergi dairesi onaylı suretlerinin, personel çalıştırılan işlerde o işe ait sosyal güvenlik prim ödemelerini gösteren belgelerin, iş mevzuatının zorunlu tuttuğu hallerde ise, ayrıca ilgili sigorta müdürlüğünden alınan yine o işe ait işyeri bildirgesinin sunulması gerekmektedir.

72.7. İlanı veya duyurusu 1/1/2010 tarihinden önce yapılan ihalelerde ise belge düzenlemeye

yetkili kurum veya kuruluşlara taahhüt edilen işlerin alt yüklenicileri tarafından Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen işlere ilişkin olarak, “alt yüklenici iş bitirme belgesi” yerine, bu belgenin düzenlenmesine esas alınan ve anılan Yönetmeliğin 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer verilen belgelerin başvuru veya teklif kapsamında sunulması halinde, bu belgeler iş deneyiminin değerlendirilmesinde dikkate alınacaktır.

Madde 73-Kapasite raporu

73.1. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 41 inci maddesinde, idareler tarafından alımın niteliği göz önünde bulundurulmak suretiyle “mesleki ve teknik yeterlik kriteri” olarak kapasite raporuyla ilgili düzenleme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, yüklenicinin mutfağında veya tesisinde yemek üretiminin gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü yemek hizmeti alımı ihalelerinde kapasite raporuna ilişkin olarak idari şartnamede istenebilecek günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacını aşmayacak şekilde belirlenecektir. İdarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarece öngörülecek kapasite raporuna ilişkin günlük üretim miktarı, idarenin günlük yemek ihtiyacının yarısını (1/2) geçmeyecektir. İhale dokümanında, üretim miktarı belirtilmeden aday veya isteklilerce kapasite raporu sunulacağına yönelik bir düzenleme yapılmayacaktır.

73.2. İdareler tarafından idari şartnamede veya ön yeterlik şartnamesinde iş ortaklıklarındaki ortaklardan her birinin, kapasite raporuna ilişkin olarak iş ortaklığındaki hissesi oranında yeterliği sağlamaları gerektiğine yönelik düzenleme yapılmamış olması durumunda, yüklenicinin iş ortaklığı olması halinde kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriteri ortaklardan biri, birkaçı veya tamamı tarafından sağlanabilir. Konsorsiyumlarda ise kapasite raporunun, her bir ortağın kendi kısmı için istenilen asgari yeterlik kriterini sağlaması zorunlu olduğundan idari şartnamelerde bunun aksine düzenleme yapılamayacaktır. Aday veya istekliler kendi adlarına düzenlenmiş farklı tesislere ait birden fazla kapasite raporu sunabileceklerinden, bu durumda, kapasite tutarları toplanmak suretiyle yeterlik kriterinin sağlanıp sağlanmadığına bakılacaktır.

73.3. Kısmi teklife imkan tanınan ihalelerde, idareler, üretim miktarını gösteren kapasite raporuna ilişkin yeterlik kriterini her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere, o kısım için ihale dokümanında öngörülen miktarı, idarenin kendi mutfağında yemek üretiminin gerçekleştirileceği kısmi teklife imkan tanınan yemek hizmeti alımı ihalelerinde ise idarenin o kısım için öngörülen günlük yemek ihtiyacının yarısını (1/2) aşmamak kaydıyla belirleyerek ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede göstereceklerdir.

Madde 74-Kalite ve standarda ilişkin belgeler

74.1. İdareler, ihale konusu işin niteliğini ve uygulama yönetmeliklerinin bu konuyu düzenleyen maddelerini esas alarak, ihale dokümanında kalite ve standart belgelerine ilişkin düzenleme yapabilirler. İhale konusu ile ilgisi bulunmayan veya işin niteliğinin gerektirmediği kalite ve standarda ilişkin belgelerin istenilmesi, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine aykırılık teşkil edecektir.

74.2. İdarece kalite ve standarda ilişkin belge istenmesi durumunda, standarda ilişkin tanıma (kriter), belgenin başvuru veya teklif kapsamında istenmesi halinde ön yeterlik şartnamesinde veya idari şartnamede, yükleniciden istenmesi halinde ise teknik şartnamede yer verilecektir.

74.3. Kalite ve/veya çevre yönetim sistem belgesi istenmesi halinde, belli bir belgelendirme kuruluşundan alınmış olma zorunluluğu getiren ifadeler kullanılmamalı, bunun yerine ilgili standarda ilişkin belirlemeler yapılarak tüm akredite kuruluşlardan alınan kalite ve/veya çevre

yönetim sistem belgelerinin sunulmasına imkan tanınmalıdır.

74.4. Hizmet alımı ihalelerinde; Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistemi (HACCP), İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (OHSAS), Bilgi Teknolojisi-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 22000), Sosyal Sorumluluk Standardı (SA 8000), İyi Hijyen Uygulamaları (GPP) gibi kalite ve standarda ilişkin belgeler ve sertifikalar istenmeyecektir.

74.5. Çevre yönetim sisteminin kuruluş yapısı, planlama faaliyetleri ve sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda; idarelerin kendi hizmet binalarında veya görev sahalarında gerçekleştirilen hizmetler (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile niteliği gereği çevre yönetim sistem belgesi istenmesi uygun olmayan hizmet alım ihalelerinde (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) çevre yönetim sistem belgesine ilişkin düzenleme yapılmayacaktır.

74.6. Hizmet yeterlilik belgesinin kuruluş yapısı, planlama faaliyetleri ve sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda; idarelerin kendi hizmet binalarında gerçekleştirilen hizmetler (idarelerin hizmet binalarında, servislerce gerçekleştirilecek montaj, bakım ve onarım hizmetleri hariç) ile niteliği gereği hizmet yeterlilik belgesi istenmesi uygun olmayan (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) ihalelerde bu belge istenmeyecektir. İdareler, hizmet yeterlilik belgesine yönelik düzenlemelerde; hizmet yeterlilik belgesinin hizmet kapsamını ve standardını açık olarak yazmalıdır.

74.7. Çöp toplama ve/veya kent temizliği hizmet alımı ihalelerinde, çevre yönetim sistem belgesi ve İşyerleri-Kent Temizliği Hizmet Yeterlilik Belgesi (TS 13111) istenebilecektir.

74.8. 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan ve hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek olan danışmanlık hizmeti alımlarında kalite ve standarda ilişkin belgeler kapsamında sadece kalite yönetim sistem belgesi istenebilecektir.

74.9. İlgili mevzuatı çerçevesinde kalite ve standarda ilişkin bir belgenin sadece adının değiştirilmiş olması durumunda, daha önce alınan belgeler, belgede belirtilen geçerlilik tarihi sonuna kadar başvuru veya teklif kapsamında sunulmuş ise, idare tarafından belgeyi düzenleyen kurumdan bu belgenin geçerli olduğuna ilişkin bilgi alınması kaydıyla söz konusu belgeler geçerli kabul edilecektir. Aday veya istekli tarafından, belgeyi düzenleyen kurumdan alınmış ve daha önce düzenlenen belgenin geçerli olduğunu belirten yazının idareye sunulması veya ilgili mevzuatında daha önce düzenlenen belgelerin geçerli kabul edileceğine ilişkin açık bir düzenleme bulunması halinde de söz konusu belgeler idareler tarafından geçerli kabul edilecektir.

Madde 75-Hizmet alım ihalelerinde yeterliğe ilişkin diğer hususlar

75.1. İhale konusu hizmet, sadece Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yerine getirilen ilaçlama hizmeti ise idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin “ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan belgelere” ilişkin alt maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine” yer verilmesi gerekmektedir.

75.2. İhale konusu hizmetin sadece ilaçlama olmadığı ihalelerde (temizlik ve yemek hizmet alımı gibi); ilaçlamanın hizmetin karakteristik edimi olmaması ve rekabetin arttırılması

amacıyla bu ihalelerde idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinde “Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesinin” istenilmemesi gerekmektedir. Bu ihalelerde, ilaçlamanın Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaçlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirileceği; yüklenicinin Halk Sağlığı Alanında Haşerelere Karşı İlaç Uygulama İzin Belgesine sahip olması durumunda ilaçlamanın yüklenici tarafından yapılacağı; bu izin belgesine sahip olmaması durumunda ise ilaçlamanın anılan izin belgesine sahip olanlara yaptırılacağına ilişkin olarak teknik şartnamede düzenleme yapılması gerekmektedir. İdarelerce ihale konusu hizmette alt yüklenici çalıştırılmaması öngörülmüş ise haşerelere karşı ilaçlamanın ihale konusu hizmetin karakteristik edimi olmaması nedeniyle idari şartnamenin “Alt Yükleniciler” maddesi “İhale konusu hizmetin tamamı veya bir kısmı, alt yüklenicilere yaptırılmaz.” şeklinde düzenlenebilecek ve her ne kadar idari şartnamede işin alt yüklenicilere yaptırılmayacağı belirtilmiş olsa da yüklenici, ilaçlama işini anılan izin belgesine sahip olanlara yaptırabilecektir.

75.3. Malzemeli veya malzemesiz yemek hizmeti alımı ihalelerinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 38 inci maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde, idari şartnamenin “İhaleye Katılabilmek İçin Gereken Belgeler ve Yeterlik Kriterleri” başlıklı maddesinin, ihale konusu hizmetin yerine getirilmesine ilişkin olarak ilgili mevzuat gereği alınması zorunlu olan sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin istenilmesine ilişkin alt maddesinde aday ve isteklilerden sadece Gıda Üretim İzni Belgesi’nin istenilmesi yeterli olup, Gayrisihhî Müessese Ruhsatı, Çalışma İzni ve Gıda Sicil Belgesi, Kontrol ve Denetim Raporu gibi belgelerin sunulacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmeyecektir.

75.4. Yemek hizmeti alımı ihalelerinde, idari şartnamenin “Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler” başlıklı alt maddesinde, yemek yapımında kullanılacak malzemelerin ve ekipmanların kalite ve standardına ilişkin herhangi bir yeterlik belgesi istenmeyecektir. Ancak, idarelerce gerek görülmesi halinde, sözleşmenin uygulanmasına yönelik olarak teknik şartnamede bu konuyla ilgili düzenleme yapılabilecek; muayene ve kabul işlemleri sırasında ise gerekli denetimler gerçekleştirilecektir.

Madde 76-İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması

76.1. Hizmet alımı ihalelerinde iş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanmasına ilişkin düzenleme Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesi ile tip idari şartnamelerin “teklif fiyata dahil olan giderler” maddesi ve tip sözleşmenin 21 inci maddesinde yer almaktadır.

76.1.1 Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesinde “*İşyerinde, işin başlamasından kabul belgesinin verilmesine kadar her türlü araç, malzeme, ihzarat, makine ve taşıtlar ile sözleşme konusu hizmet işinin korunmasından yüklenicinin sorumlu olduğu, hizmet türüne göre sigorta gerektiği takdirde uygulanacak sigorta türü veya türleri ve teminat limitlerinin günün koşullarına uygun olmak şartıyla sözleşmesinde veya eklerinde belirtileceği*” hükme bağlanmıştır.

76.1.2 Tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinin konuyla ilgili dipnotunda “*idarelerin, ihale edilecek hizmetin özelliğine göre sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince yapılacak ... , sigorta, ...giderlerinden hangilerinin, isteklilerce teklif edilecek fiyata dahil olması gerektiğini bu maddede belirtecekleri*” ifade edilmiştir. Bu nedenle, idarece sözleşme taslağının 21 inci maddesinde yükleniciden sigorta yaptırması istenmekte ise idari şartnamenin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinde sigorta giderinin de teklif fiyata dahil olduğunun belirtilmesi gerekmektedir. Ancak, idarece sözleşme taslağının 21 inci maddesinde yükleniciden sigorta yaptırmasının istenmediği durumlarda ise ilgili mevzuatı gereğince yapılması gereken başka sigorta giderlerinin de

bulunabileceği göz önüne alınarak idari şartnamede, sözleşmenin uygulanması sırasında ilgili mevzuatı gereğince yapılacak sigorta giderinin teklif fiyata dahil olduğuna ilişkin düzenleme yapılması mümkün bulunmaktadır.

76.2. İdareler, idari şartnamede teklif fiyata dahil olan giderler arasında sigorta giderine yer vermek kaydıyla sözleşme taslağının 21 inci maddesinde sigortaya ilişkin düzenleme yapabileceklerdir. Bu çerçevede, idarece yüklenici tarafından iş ve/veya işyerinin sigortalatılması isteniyorsa sözleşme taslağının 21.1. maddesinde iş ve işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu mutlaka belirtilecektir.

76.3. Sözleşme taslağının (21.1.) maddesinde iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğunun belirtilmesi halinde sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitini belirleyen düzenlemenin sözleşme taslağının (21.2.) maddesinde yapılması gerekmektedir. Ancak, (21.1.) maddesinde sigortaya ilişkin bir düzenleme yapılmamış ise (21.2.) maddesine “Bu madde boş bırakılmıştır.” cümlesi yazılacaktır.

76.4. Sözleşme taslağının (21.1.) maddesinde iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu belirtilmesine rağmen, idari şartnamenin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinde sigorta giderine yer verilmediği ve/veya sözleşme taslağının (21.2.) maddesinde sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlenmediği hallerde, iş ve işyerlerinin sigortalanmasının istenmediği ve sigorta giderinin de teklif fiyata dahil giderler arasında yer almadığı kabul edilmek suretiyle teklifler değerlendirilecektir.

76.5. İdari şartnamede teklif fiyata dahil olan giderler arasında sigorta giderine yer verilen ve sözleşme taslağının (21.1.) maddesinde iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu belirtilerek (21.2.) maddesinde sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlendiği ihalelerde, isteklilerden ihale aşamasında sigortaya ilişkin herhangi bir belge (taahhütname, sigorta poliçesi vb.) sunmaları istenmeyecektir. Bu durumda, sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yüklenici tarafından sigorta poliçesi sunulacağına ilişkin düzenleme teknik şartnamede yapılacaktır.

Madde 77-Sözleşmenin yürütülmesindeki mesleki ve teknik yükümlülükler

77.1. İdarelerce sözleşmenin yürütülmesi aşamasında işin yerine getirilmesi için gerekli olduğu öngörülen ve idari şartnamede yeterlik kriteri olarak belirlenmeyen mesleki ve teknik yükümlülüklerle yönelik düzenlemeler ancak teknik şartnamede yapılabilecek ve bu kapsamda yüklenici tarafından hangi belgelerin idareye sunulması gerektiği teknik şartnamede açıkça düzenlenecektir.

Madde 78-Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında teklif fiyata dahil olacak giderler

78.1. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları; ağırlıklı olarak personel çalıştırılmasına dayanan, çalıştırılacak personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı hizmetlerdir.

78.2. Malzemeli veya malzemesiz temizlik, malzemesiz yemek, özel güvenlik, sayaç okuma ve kesme-açma, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, tıbbi sekreterlik, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi hizmetleri gibi hizmetler personel çalıştırılmasına dayalı olup, bu tebliğde personel çalıştırılmasına dayalı olan/olmayan hizmetler arasında sayılmayan işlerin personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığı yukarıda yer verilen tanıma göre idarelerce değerlendirilecektir.

78.3. Malzeme dahil yemek hazırlama hizmeti veya malzeme dahil yemek hazırlama ve

dağıtım hizmeti ya da makine ve ekipman ile araçlar ve/veya akaryakıtın yüklenici tarafından sağlanacağı çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetler ile personel taşıma gibi hizmetler personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak değerlendirilmeyecektir. Ancak, personel çalıştırılmasına dayalı olmayan bir hizmet alımına ilişkin ihale dokümanında haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarede geçirecek personel sayısının belirlenmesi hallerde teklif fiyata dahil giderler arasında işçilik giderine yer verilmesi gerekmektedir.

78.4. Çöp toplama ve nakline ilişkin hizmetlerde, çöp toplama ve naklinde kullanılacak makine ve ekipmanlar ile çöp toplama araçlarının ve akaryakıtın idare tarafından karşılanması durumunda bu alımların ve ayrıca malzemenin idare tarafından karşılandığı yemek hizmeti (malzemesiz yemek hizmeti) alımlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak ihale edilmesi gerekmektedir.

78.5. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi ve ihale üzerinde bırakılan istekli ile birim fiyat sözleşme imzalanması zorunludur.

78.6. Tekliflerin hazırlanmasında ve asgari işçilik maliyetinin hesaplanmasında, ihale tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücret dikkate alınacaktır.

78.7. Çalıştırılacak personel sayısı üzerinden brüt asgari ücret tutarı ile brüt asgari ücret üzerinden hesaplanan işveren payı dikkate alınarak yaklaşık maliyet hesaplanacaktır. İstekliler tarafından yaşlılık aylığı veya emekli aylığı bağlanmış olan personel çalıştırılacağı belirtilmiş olsa dahi işçilik hesaplama modülünde yer verilen işveren payları dikkate alınacaktır. İdarelerce yaptırılacak işin niteliği dikkate alınarak brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak ücret belirlenebilir. Brüt asgari ücretin işverene maliyetinin (%) fazlası olarak belirleme yapılmayacaktır.

78.8. Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ve yılbaşı günü) yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi, fazla çalışmalar için ise aynı Kanunun 41 inci maddesi uyarınca hesaplanacak ücret, brüt asgari ücret üzerinden; idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası öngörülmüş ise bu tutar üzerinden hesaplanacaktır. Bu durumda, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde yaptırılacak çalışma için 4857 sayılı İş Kanununun 47 nci maddesi uyarınca belirlenecek ücretin hesaplanabilmesi açısından çalışılacak gün ve personel sayısı ile fazla çalışma yapılacak hallerde toplam fazla çalışma saati ihale dokümanında belirtilecektir.

78.9. İhale konusu işte çalışacak personele ilişkin yemek ve yol maliyetlerinin istekli tarafından karşılanmasının öngörüldüğü hallerde, bu maliyetlerin brüt tutarları dikkate alınacaktır.

78.10. Nakdi olarak ödenecek brüt yemek ve yol bedeli üzerinden işveren sigorta primi ayrıca hesaplanacak ve yemek bedeli hesaplanırken yemek prim istisna tutarı da dikkate alınacaktır.

78.11. İhale konusu hizmetin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlike sınıf ve derecelerine ilişkin kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden alınacak yazı ile tespit edilerek yaklaşık maliyet hesabı buna göre yapılacak ve bu prim oranına idari şartnamenin ilgili maddesinde yer verilecektir. Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne yazılacak yazılarda; prim oranının doğru belirlenmesi için ihale konusu işin niteliği ihale dokümanında yapılan düzenlemeler esas alınarak ayrıntılı bir şekilde belirtilecektir. İdareler, sözleşmenin uygulanması aşamasında aylık prim ve hizmet belgelerindeki prim oranının prim tarifesine uygun olup olmadığını kontrol ederek, hakediş ödemelerini yapacaklardır.

78.12. İdari şartnamede, işin başlangıç tarihinin ayın ilk gününden ve/veya bitiş tarihinin ayın

son gününden farklı bir tarih olarak belirlendiği işlerde, işin başlangıç ayına ait kişi başına asgari işçilik maliyeti; başlangıç tarihinden ayın son gününe kadarki gün sayısı ve işin bitiş tarihinden bir önceki ayın son gününe kadarki gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır. Kalan aylara ait teklif edilmesi gereken asgari maliyet toplamı işçilik hesaplama modülü üzerinden hesaplanacak ve bu iki tutar toplanarak işin tamamına ait teklif edilmesi gereken asgari maliyet toplamı bulunacaktır. Ancak başlangıç tarihi, ayın 2 nci günü ve işin başlangıç ayının gün sayısı 31 olan işlerde, işin başlangıç tarihi ayın ilk gününden farklı olmakla birlikte başlangıç tarihi ile ayın son günü arasında 30 günlük bir süre kaldığından, işin başlangıç ayına ait asgari işçilik maliyeti için ayrı bir hesaplama yapılmayacak, işçilik hesaplama modülünde 30 gün üzerinden hesaplama yapıldığından başlangıç ayı için ayrı bir işlem gerekmeyecektir.

78.13. Yemek ve yol bedelinin nakdi olarak ödeneceği öngörülen ihalelerinin idari şartnamelerinde, yemek ve yol bedelinin günlük brüt tutarları ve ayda kaç gün ödeneceği yazılacak, bu brüt tutarların nakdi olarak ödeneceği ve ücret bordrosunda gösterileceği açıkça belirtilecektir. Her ay 30 gün olarak kabul edilecek ve bazı ayların 30 günden daha fazla ya da eksik günleri dikkate alınmayacaktır. İdari şartnamede 26 veya 22 olarak belirlenen aylık gün sayısı üzerinden hesaplama yapılacak ve 31 veya 28 gün olan aylardaki fiili gün sayısı dikkate alınmayacaktır. Yemek ve yol için aylık gün sayısı belirlenmemiş ise 26 gün olarak hesaplama yapılacaktır.

78.14. İdari şartnamelerde ücret ile nakdi olarak ödenecek yemek ve yol gibi giderlerin net olarak ödeneceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. İdari şartnamede yer alan bu bedellerin brüt olduğu belirtilmemiş olsa bile bu tutarlar brüt olarak kabul edilecek ve buna göre işlem yapılacaktır.

78.15. Çalışacak personelin yemek ve yol maliyetlerinin isteklilerce aynı olarak karşılanmasının öngörüldüğü işlerde, bu ihtiyaçların isteklilerce aynı olarak karşılanacağı idari şartnamelerin ilgili maddesinde belirtilecek ve aylık gün sayısı gösterilecek, ancak buna ilişkin bir bedel öngörülmecektir, personelin bu ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin kriterler ve asgari standartlar (yemek çeşidi, kalori vb.) ise ihale dokümanının ilgili bölümünde belirlenecektir. Bu şekilde verilen tekliflerin değerlendirilmesinde ise tekliflerin söz konusu aynı ödemeleri de içerdiği kabul edilerek değerlendirmeler buna göre yapılacaktır. İstekliler, aynı olarak karşılayacakları yemek ve yol maliyetleri için bir bedel öngörecektir ve aşırı düşük teklif sorgulamasına verdiği cevapta bu bedeli belgelendirecektir.

78.16. İdari şartnamede çalışacak personelin yemek veya yol maliyetinin idarenin yemekhanesinden veya personel servisinden karşılanacağı ve bedelinin yüklenicinin hakedişinden kesileceğine dair bir düzenleme yapılmışsa, yemek ve yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecektir. Bu durumda her bir personel için hakedişten kesilecek yemek veya yol bedelinin tutarı idari şartnamede gösterilecektir. Hakedişten kesilecek bu yemek veya yol bedelinin, idare personeli için öngörülen yemek veya yol bedelinde bir artış yapılırsa bile değiştirilemeyeceği göz önünde bulundurularak, yemek ve yol bedelinin yıl içinde meydana gelecek artışları da kapsayacak şekilde tahmini bir bedel olarak belirlenmesi gerekecektir.

78.17. Yol giderine ilişkin olarak personele mutad taşıt bileti verilmesi öngörülürse, yol bedelinin aynı olarak karşılanacağı kabul edilecek ve eğer bu maliyet faturalandırılabiliriyorsa KDV hariç hesaplanacaktır. Aylık bilet, abonman kartı ya da toplu olarak alınan bilet fiyatlarının günlük bilet fiyatlarından daha düşük olması halinde, günlük bilet fiyatı yerine bu fiyatlar dikkate alınarak hesaplama yapılacaktır.

78.18. Yemek, yol ve giyecek gibi ihtiyaçların isteklilerce karşılanmasının öngörülmediği durumlarda ise idari şartnamelerde bunlara ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmayacak ve sözleşmenin uygulanması sırasında yükleniciden çalışanlara ait bu tür giderleri karşılaması

istenmeyecektir.

78.19. Personele ilişkin giyecek giderleri, işin yapılması sırasında personelce kullanılması istenen kıyafetle ilgili olduğundan giyecek giderinin işçilere aylık veya nakdi olarak ödeneceğine dair bir düzenleme yapılmayacak, giyecek giderleri için parasal tutar öngörülmecek ve giyeceğin özellikleri ile sayısı ihale dokümanında belirtilecektir. Ancak süresi 3 ay ve daha az olan personel çalıştırmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde, teklif fiyata dahil olacak masraflar arasında giyecek giderine yer verilmeyecek ve istekliler giyecek giderini tekliflerine dahil etmeyecektir.

78.20. İşin yürütülmesinde görev alacak ve haftalık çalışma saatlerinin tamamını idarenin iş yerinde geçirecek şef, müdür, koordinatör gibi personel için ücret ödenmeyeceğine ve teklif fiyata dahil edilemeyeceğine dair düzenleme yapılmayacaktır. Şef, müdür, koordinatör gibi personel öngörülmüşse bu personelin toplam personel sayısına ve teklif fiyata dahil olduğu kabul edilecektir.

78.21. Yukarıda sayılan hususlardan teklif fiyatına dahil olacaklar idari şartnamede düzenlenecek, teknik şartnamede ise bunların uygulanması ilgili hükümlere yer verilecektir. Teknik şartnamede, teklife dahil olacak masraflara yer verilmeyecek, idari şartnamede yer alan hükümlerle çelişecek bir düzenleme yapılmayacaktır.

78.22. Birim fiyat teklif cetvellerinde işçilik maliyeti, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde (ulusal bayram, resmi ve dini bayram günleri ile 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ve yılbaşı günü) yapılacak çalışmalar ve malzeme gideri ile brüt asgari ücretin üzerinde ücret öngörülen personel varsa bunlara ilişkin maliyetlerin ayrı ayrı iş kalemleri şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir. Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin tamamı tek bir iş kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır açılacaktır. Bu durumda, "birim" sütununa ay veya gün yazılacak, işçi" sayısı sütunu ise boş bırakılacaktır. İdareler, her bir malzeme için ayrı satır da açabilecektir. Söz konusu malzemeler için ayrı satır açılması halinde "birim" sütununa adet, kg, lt. m, kutu, paket vb. yazılacak, "işçi" sayısı sütunu boş bırakılacak ve miktar kısmına işin toplam süresi boyunca kullanılacak toplam adet, kg, lt. m, kutu, paket vb. her bir ölçü birimi için rakam yazılacaktır.

78.23. 15/5/2008 tarihli ve 5763 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (1) bendinde; özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

78.23.1. İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı tüm hizmet alımı ihalelerinde, teklifler Hazine tarafından karşılanacak olan işveren sigorta primi tutarı dikkate alınmadan, işveren payları üzerinden hesaplanarak sunulacak ve değerlendirilecektir. Bu çerçevede, fiyat farkı hesaplanması öngörülen ihalelerde sözleşmenin yürütülmesi aşamasında, yüklenicinin yukarıda anılan Kanun hükmü uyarınca prim teşvikinden yararlanması halinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 8 inci maddesinde yer alan, "b) İhale (son teklif verme) tarihi itibarıyla işveren tarafından karşılanacak olan sosyal sigorta primi ve işsizlik sigortası primine ilişkin toplam tutarda; asgari ücret değişikliği veya sigorta primi alt sınır değişikliği ile prim oranları değişikliği gibi sebeplerle meydana gelecek fark, 506 sayılı Kanun gereğince işveren nam ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemeler de dikkate alınmak suretiyle bu Esasların 7 nci maddesi uygulanmaksızın ödenir veya kesilir." hükmü gereğince, Hazine tarafından karşılanan prim tutarı, idare tarafından yüklenicinin hakedişinden kesilecektir.

78.24. 5763 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen geçici 7 nci maddede; “18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan; bu maddenin yürürlük tarihinden önceki altı aylık dönemde prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şartıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde işyerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; 506 sayılı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin;

- a) Birinci yıl için yüzde yüzü,
- b) İkinci yıl için yüzde sekseni,
- c) Üçüncü yıl için yüzde altmışı,
- d) Dördüncü yıl için yüzde kırkı,
- e) Beşinci yıl için yüzde yirmisi,

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.”

hükmüne yer verilmiştir. Ancak aynı maddenin 3 üncü fıkrasının (e) bendi gereğince 4734 sayılı Kanun kapsamında ihalesi yapılan hizmet alımlarında yukarıda belirtilen sigorta primine ait işveren hissesinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayacağı belirtildiğinden, tekliflerin verilmesi ve değerlendirilmesinde söz konusu teşvikten yararlanılamayacağına dikkate alınması gerekmektedir.

78.25. İhale dokümanında günlük olarak belli sayıda personelin idarenin iş yerinde bulunması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılan ihalelerde, 4857 sayılı Kanunun 55 inci maddesi uyarınca izne hak kazanan işçilerin izin hakları idarenin belirleyeceği takvim çerçevesinde kullanılacak ve izin kullanan işçiler fiilen çalışan işçi sayısına dahil kabul edileceğinden, izin kullanan işçilerin yerine başka işçilerin getirilerek sayının tamamlanması talep edilmeyecektir. İdarelerin, ihale konusu işte çalıştırılması istenen personel sayısını bu hususu dikkate alarak belirlemeleri gerekmektedir. İdareler, yıllık ücretli izin haklarının kullanılmasına ilişkin olarak sözleşmenin uygulanması aşamasında 4857 sayılı Kanunun 53, 54 ve 55 inci maddelerinde belirtilen hükümlere uyulup uyulmadığını kontrol edeceklerdir.

78.26. 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince hizmet alımına dayanak teşkil edecek sözleşme ve şartnamelere; işe alınacak kişilerin belirlenmesi ve işten çıkarma yetkisinin kamu kurum, kuruluşları ve ortaklıklarına bırakılması, hizmet alım sözleşmeleri çerçevesinde ya da geçici işçi olarak aynı iş yerinde daha önce çalışmış olanların çalıştırılmasına devam olunması yönünde hükümler konulmayacaktır. İdarelerce, çalışan personel açısından denetim, sadece teknik şartnamede istenen kriterlere göre ve Hizmet İşleri Genel Şartnamesinde idareye verilen yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yapılacak olup, ihale dokümanında, anılan Kanun maddesine ve ilgili mevzuata aykırı şekilde, işe alınacak veya işten çıkarılacak personelin idarece belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmeyecektir.

78.27. Hizmet alımlarında idareler ve isteklilerin yararlanması amacıyla hazırlanan birim fiyat teklif cetveli örnekleri (Ek-H.2), (Ek-H.3), (Ek-H.4)’de yer almaktadır.

Madde 79-Hizmet alımı ihalelerinde aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi

79.1. Personel çalıştırılmasına dayalı olan hizmet alımı ihalelerinde, tekliflerin değerlendirilmesinde;

İhale ve sözleşmeye ilişkin damga vergileri, Kamu İhale Kurumu payı ve noter masrafları gibi

sözleşme giderleri ile amortisman, kıdem tazminatı, iş yeri hekimliği ücreti, oryantasyon (ihale konusu işe uyum) eğitimi gideri, yaka kartı ve bu mahiyetteki genel giderleri karşılamak üzere birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her bir işçilik kalemindeki (yol, yemek ve giyecek dahil brüt asgari ücret veya brüt asgari ücretin yüzde (%)) fazlası üzerinden ücret hesaplanan işçilik kalemi ile ulusal bayram ve genel tatil günleri ve fazla çalışma saatlerine ilişkin işçilik kalemleri) birim fiyatlar üzerinden işçilik hesaplama modülü kullanılarak % 3 oranında sözleşme giderleri ve genel giderler hesaplanacaktır. % 3 oranındaki sözleşme giderleri ve genel giderler, toplam asgari işçilik maliyeti üzerinden hesaplanmayacaktır.

79.2. Personel çalışmasına dayalı hizmetlerde; amortisman, kıdem tazminatı, iş yeri hekimliği ücreti, oryantasyon eğitimi gideri, yaka kartı ve bu mahiyetteki giderler genel giderler içinde yer alacağı kabul edileceği için aşırı düşük teklif sorgulamasında bu giderler, önemli teklif bileşeni olarak belirtilmeyecek ve isteklilerden aşırı düşük teklif sorgulamasına verdikleri cevaplarda bu giderler için bir bedel öngörmeleri istenmeyecektir. Sözleşme giderleri ve genel giderler içinde değerlendirilmesi öngörülen giderler idari şartnamelerde “teklif fiyata dahil olan diğer giderler” kısmında belirtilmeyecektir.

79.3. Asgari işçilik maliyeti;

i- İhale tarihinde yürürlükte bulunan brüt asgari ücret veya idari şartnamede brüt asgari ücretin yüzde (%) fazlası olarak belirlenen ücret,

ii- İdari şartnamede öngörülen nakdi veya aynı yemek ve yol bedeli ile aynı giyim bedeli,

iii- İşveren sigorta prim tutarından oluşmaktadır.

79.4. İhale komisyonu tarafından, asgari işçilik maliyeti ve % 3 oranındaki sözleşme giderleri ile genel giderleri karşılayan tekliflerin malzeme ve diğer maliyet kalemleri dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmesi yapılarak 4734 sayılı Kanununun 38 inci maddesi uyarınca teklifi aşırı düşük görülen isteklilerden işin niteliğine göre idarece belirlenen önemli teklif bileşenleri ile ilgili açıklama istenecek, istekliler tarafından yapılan açıklamalara ilişkin belgeler değerlendirilerek karar verilecektir. İdarelerce aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazıda, teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenlere yer verilmesi gerekmektedir.

79.5. İsteklilerce yapılacak aşırı düşük teklife ilişkin açıklamalar belgelere dayanmalıdır. Belgelere dayanılmaksızın yapılan açıklamalar kabul edilmeyerek söz konusu teklifler reddedilecektir. Bu çerçevede ihale komisyonu tarafından aşağıdaki hususların dikkate alınması gerekmektedir.

79.5.1. İstekliler tarafından proforma faturalarla açıklama yapılması durumunda; proforma faturada proforma fatura içeriği mala ilişkin olarak mükellefin son geçici vergi beyanname döneminde tespit edilen birim ortalama maliyet belirtilecek ve proforma faturaya, ilgili malın son geçici vergi beyanname dönemine ait bir alış ve bir satış faturası örneği eklenerek tasdik anlaşması yapılan YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM’ ye onaylatılmış olması zorunludur. Proforma fatura veren imalatçı ise; proforma fatura ekinde, ilgili mala ilişkin imalatçının son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan birim maliyet cetveli verilecektir. Sunulan birim maliyet cetveli, mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylanmış olacaktır.

79.5.2. İsteklilerce yapılan açıklamalarda teklifin bir bölümünü oluşturan iş kısımlarına ilişkin olarak piyasada o alanda faaliyet gösteren kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması halinde; söz konusu fiyat tekliflerinin ekinde, Vergi Usul Kanununa göre tutulması zorunlu olan yasal defter ve belgelere uygunluğu YMM veya SMMM tarafından onaylanmış maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Söz konusu maliyet tespit raporunda, fiyat teklifi

verilen işle ilgili varsa malların birim ortalama maliyetleri ile işçilik maliyetleri belirtilmelidir. Fiyat teklifinin kapsamında sadece mal bulunuyor ise; maliyet tespit raporu yerine, piyasadan alınan mallara ilişkin olarak (79.5.1) maddesinde belirtildiği şekilde proforma faturaların, fiyat teklifi veren kişinin üretici olması durumunda ise, son geçici vergi beyanname döneminde çıkartılan ilgili malın birim maliyet cetvelinin sunulması zorunludur.

79.5.3. İsteklinin ortağı olduğu tüzel kişiye ait işletmeden mal çekmesi veya satın alması durumunda; söz konusu malın emsal bedeli ile değerlendirilmesi gereklidir. Emsal bedelinin tespitinde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri esas alınır.

79.5.4. İsteklinin açıklamalarını kendi ürettiği mallara dayandırması durumunda; mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı, son geçici vergi beyanname dönemine ait üretim konusu mala ilişkin maliyet tespit raporunun sunulması zorunludur. Maliyet tespit raporunda üretilen mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi gerekmektedir.

79.5.5. İstekliler tarafından yapılan açıklamada, malın stoklarda bulunduğu belirtilmesi durumunda; Vergi Usul Kanununun 182 nci maddesi gereğince tutulması gereken envanter defterinin ilgili malzeme veya mala ilişkin kısmının mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından onaylı örneğinin veya mükellefin tasdik anlaşması yaptığı YMM veya beyannamelerini imzalayan SMMM tarafından hazırlanan ve onaylanan ilgili malzeme veya mala ilişkin stok tespit raporunun sunulması zorunludur. Stok tespit raporunda mükellefin yasal defter ve belgelerine uygun ilgili malzeme veya mala ilişkin birim maliyetlerin gösterilmesi zorunludur.

79.5.6. Verilecek hizmetin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; hizmetin verilme yöntemi ve kullanılacak teknolojinin, hizmet işinde sağlayacağı maliyet avantajının belgelere dayalı olarak açıklanması gereklidir.

79.5.7. Seçilen teknik çözümler, hizmetin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya hizmetin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; sadece bu hususların neler olduğu değil, belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajının da bilgi ve belgelere dayalı olarak açıklanması gereklidir.

79.5.8. Yapılan açıklamalarda, son geçici vergi beyanname dönemine ilişkin belgelendirme yapılamaması durumunda; belgelendirmede bir önceki geçici vergi beyanname dönemi esas alınabilir.

79.5.9. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda belgelere dayalı yazılı açıklama yapmayan veya ihale komisyonunca açıklamaları yetersiz bulunan isteklilerin teklifleri ile asgari işçilik maliyeti ve % 3 oranındaki sözleşme giderleri ile genel giderler toplamını karşılamayan teklifler gerekçesi belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

79.6. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde; malzeme ve diğer maliyet kalemlerine ilişkin sözleşme giderinin de % 3 oranındaki sözleşme giderleri ve genel giderler içinde yer aldığı kabul edildiğinden, malzeme ve diğer maliyet kalemleri için ayrıca sözleşme gideri hesaplanmayacaktır.

79.7. % 3 oranındaki sözleşme giderleri ve genel giderler, sadece aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesine ilişkin olduğundan, bu sözleşme giderleri ve genel giderler idarece hazırlanan teklif mektubu eki cetvelde ayrı bir birim fiyat kalemi olarak öngörülmeyecektir. İhale sonuçlandırıldıktan sonra ihale üzerinde kalan isteklinin ödeyeceği ihale kararı damga vergisi, sözleşme damga vergisi ile diğer sözleşme giderleri ilgili mevzuatına göre hesaplanacaktır.

79.8. Temizlik hizmet alımlarında amortismanına tabi olmayan kova, fırça, paspas, bez,

süpürge, faraş, cam sileceği gibi malzemeler, temizlik malzemesi olarak kabul edilecek ve aşırı düşük teklif sorgulamasına verilen cevapta bu malzemeler için öngörülen bedellerin maliyetlerini tevsik eden belgeler sunulacaktır.

79.9. Özel güvenlik hizmet alımlarında ihale konusu işe ilişkin her türlü güvenlik sistem ve cihazları ile ekipman, alet, edevat, kelepçe, cop, dedektör, telsiz, el feneri, düdük gibi makine ve ekipman maliyetlerinin tamamı, sözleşme ve genel giderler içerisinde yer alan amortisman olarak kabul edilecek ve aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak değerlendirilmeyecektir.

79.10. Özel güvenlik hizmet alım ihalelerinde aşırı düşük teklif sorgulamasında giyim bedeli ise önemli bir bileşen olarak görülecek ve isteklilerce giyim bedelini tevsik eden belgeler sunulacaktır. Giyeceklerin daha önce alındığı ve bunun için bir gider öngörülmediği gibi açıklamalar kabul edilmeyecektir.

79.11. Özel güvenlik hizmet alım ihalelerinde mali sorumluluk sigortası gideri aşırı düşük teklif sorgulamasında önemli bir bileşen olarak kabul edilecek ve isteklilerce aşırı düşük teklif sorgulaması çerçevesinde sigorta acentelerinden alınarak sunulan poliçe, proforma fatura veya sözleşmelerin ekine sigorta acentelerince Özel Güvenlik Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimatında yer alan teminat tutarları üzerinden teklif ettikleri sigorta prim tutarlarıyla özel güvenlik mali sorumluluk sigortası hizmetini gerçekleştirebileceklerine ilişkin ilgili sigorta şirketinin genel müdürlüğünden veya bölge müdürlüğünden alınan teyit yazısının eklenmesi ve bu teyitlerin yetkili kişilerin imzasını taşıması gerekecektir. Ancak sigorta şirketlerinin genel müdürlük veya bölge müdürlüklerinden alınmış poliçe veya fiyat teklifleri için teyit alınmasına gerek bulunmamaktadır.

79.12. Özel güvenlik hizmetinin kampüs gibi belirli bir alan içerisinde yerine getirilmesi ve güvenlik için bir araca gerek duyulması halinde, bu aracın akaryakıt ve diğer maliyetleri önemli teklif bileşeni olarak kabul edilmeyecektir.

79.13. Personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alımlarına ilişkin aşırı düşük teklif sorgulamasında, sözleşme giderleri ve genel giderlerin % 3 oranında hesaplanması söz konusu olmayacak, sözleşme giderleri ilgili mevzuatına göre hesaplanmak suretiyle aşırı düşük teklif sorgulamasına cevap verilecek ve teklifler değerlendirilecektir.

79.14. Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde Kurumca, ilgililerin faydalanmasına yönelik olarak hazırlanan “işçilik hesaplama modülü”ne (www.kik.gov.tr) adresinden ulaşılabilecektir.

79.15. Personele, çalışma saatleri dışında ihale konusu işle ilgili eğitim verilmesi, işçiler açısından 4857 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin (d) bendine göre fazla çalışmaya yol açacağından, bunun teklif fiyata dahil olacağı ve mesai dışında işçinin kaç saat işle ilgili meşgul edileceğinin idari şartnamede belirtilmesi ve aşırı düşük teklif sorgulamasında dikkate alınması gerekmektedir. Oryantasyon eğitimi dışında, silahlı atış eğitimi, uçuş eğitimi gibi önemli maliyet gerektiren eğitim giderlerinin, teklif fiyata dahil giderler içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu giderlerin idari şartnamede açıkça belirtilmesi, birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilecek ihalelerde ise birim fiyat teklif cetvelinde ayrı bir gider kalemi olarak öngörülmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu tür eğitim giderleri % 3 oranının içerisinde bulunan bir genel gider olarak kabul edilmeyecek ve teklifin önemli bir bileşeni sayılarak aşırı düşük teklif sorgulamasında dikkate alınacaktır.

Madde 80-Süreklilik arz eden hizmet alımlarında işe başlama tarihi

80.1. Açık İhale Usulü İle İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Tıp İdari Şartnamenin 48 inci maddesinde sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren kaç gün içinde işe

başlanacağına idari şartnamede gösterileceği ve işin süresinin de takvim günü olarak belirtileceği öngörülmüştür. Hizmet Alımları Tip Sözleşmesinin 9 uncu maddesinde; sözleşmenin süresinin işe başlama tarihinden itibaren kaç gün olacağı ve işin başlama ve bitiş tarihleri kesin ise bu tarihlerin belirtilebileceği düzenlenmiştir.

80.1.1. İdari şartname ve sözleşme tasarısında sözleşme imzalandıktan itibaren kaç gün içinde işe başlanacağı belirtilmekle birlikte yeterlik değerlendirmesi, tekliflerden aşırı düşük olanların sorgulanması ve açıklama istenmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, isteklilerin 10 gün içerisinde şikayette bulunma hakkı ve idarenin bu şikayete 10 gün içinde cevap verme zorunluluğu ile Kurumun 20 günlük inceleme süresi, ihale sürecinin uzamasına sebep olabilmekte ve bu süreler önceden öngörülemediği için de işe başlama tarihi öngörülen tarihten daha ileri bir tarihte gerçekleşebilmektedir.

80.1.2. Diğer taraftan yukarıda belirtilen süreçlerin daha kısa sürede gerçekleştiği veya şikayetin bulunmadığı hallerde idarenin Kanunda öngörülen sürelerde sözleşme yapma zorunluluğu nedeniyle, sözleşme imzalandığı tarihten belli bir gün sonra işe başlanacağı belirtildiğinden idarece öngörülen tarihten daha önce işe başlanması gereği de ortaya çıkabilmektedir.

80.1.3. Özellikle süreklilik arz eden hizmet alımlarında; ihale sürecinin uzaması nedeniyle başlangıçta öngörülen sürede sözleşmenin imzalanamadığı ve işin bitiş tarihinin de yılın son günü olması nedeniyle işin süresinin fiilen kısalacağı dikkate alınarak buna göre işlem yapılması, yine sözleşmenin öngörülen süreden daha önce imzalandığı durumlarda sözleşmenin imzalandığı tarihten belli bir süre sonra işe başlanacağı sözleşme tasarısında belirtilmişse de, işin öngörülen başlangıç tarihinde başlatılması gerekmektedir.

Madde 81-Hizmet alımlarında fiyat farkı

81.1. Fiyat farkı; ihale tarihi itibarıyla geçerli olan brüt asgari ücret ile işin gerçekleştirildiği tarihte geçerli olan brüt asgari ücret dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu çerçevede, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin idari şartname ve sözleşme tasarılarında, fiyat farkı hesaplanacağına belirtilmesi zorunludur.

Madde 82-Hakediş düzenleme tarihi

82.1. 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 6 ncı maddesinin (k) bendinde uygulama ayı; “idaresince onaylanmış iş programına uygun olarak işlerin gerçekleştirildiği ay” olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede süreklilik arz eden hizmetlerde “hakediş düzenleme tarihi” belirlenirken hakedişe ilişkin işin gerçekleştirildiği ay dikkate alınacak ve bedeli aylık ödenen işlerde en geç o ayın son günü hakediş düzenleme tarihi olarak yazılacaktır.

82.2. Hakediş düzenleme tarihi olarak hakedişin fiilen düzenlendiği tarih değil, iş programına göre hangi ayda yapılan işin hakediş düzenlenmekte ise o ayın son günü, hakediş düzenleme tarihi olarak alınacaktır.

82.3. İdarece usulüne uygun süre uzatımı verilmeyen veya revize iş programı yapılmayan hallerde işin fiilen gerçekleştiği ay yerine iş programına göre işin gerçekleştirilmesi gereken ay dikkate alınarak hakediş tarihi düzenlenecektir. İş programında öngörülen süreden daha sonra gerçekleştirilen işlerde;

a) Bu durum yükleniciden kaynaklanmış ve süre uzatımı verilmediğinden revize program yapılmamışsa fiili durum yerine iş programı,

b) Yükleniciden kaynaklanmayan ve süre uzatımı verilerek revize program yapılan işlerde revize programa uygun olarak gerçekleşen fiili durum,

dikkate alınarak hakediş düzenleme tarihi belirlenecektir.

Madde 83-Personel ücretleri ile ilgili fiyat farkı hesabı

83.1. Çalışan personele asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülmeyle birlikte hizmet alımlarına ilişkin fiyat farkı esaslarının sadece 8 inci maddesinin uygulanacağı hizmet alımı ihalelerinde, ihale tarihi itibarıyla geçerli brüt asgari ücretin artması halinde anılan madde gereği asgari ücretteki artış miktarı kadar fiyat farkı hesaplanacaktır.

83.2. Fiyat Farkı Esaslarının bütün olarak uygulandığı ve işçiliğin a_2 olarak belirlendiği hizmet alımı ihalelerinde ise Esasların 7 nci maddesi gereği ihale tarihi itibarıyla geçerli brüt asgari ücretteki artış oranı kadar fiyat farkı hesaplanacaktır. Esaslar bütün olarak uygulanmakla birlikte asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülen işçilik a_1 olarak belirlenmişse 8 inci madde gereği asgari ücretteki artış miktarı kadar hesaplama yapılacaktır.

83.3. Asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülen personelin çalıştırıldığı işlerde Fiyat Farkı Esaslarının sadece 8 inci maddesi uygulandığında asgari ücretteki değişiklik sonrasında yüklenici bu personelin ücretini asgari ücretteki artış miktarı kadar, Esasların tümü uygulanarak işçiliğin a_2 olarak belirlendiği hallerde ise asgari ücretteki artış oranı kadar artırabileceğinden ücret bordrosu da buna göre düzenlenecektir.

83.4. Esasların 7 nci maddesine göre fiyat farkı hesaplanmakla birlikte asgari ücretin üzerinde bir ödeme öngörülen işçilik a_1 olarak belirlenmişse a_1 için 8 inci madde gereği yüklenici, bu personelin ücretini asgari ücret artış miktarı kadar artırmak zorunda olacak, asgari ücretteki artış oranını uygulama zorunluluğu olmayacaktır.

83.5. Esasların 7 nci maddesinin uygulandığı işlerde, a_1 olarak belirlenen işçiliğin fiyat farkı 8 inci maddeye göre hesaplanacak, 7 nci maddeye göre hesaplanan fiyat farkı formülünde a_1 'e yer verilmekle birlikte formül gereği a_1 için herhangi bir artış katsayısı uygulanmayacağından fiyat farkı hesabına herhangi bir etkisi olmayacak, sonuçta 7 ve 8 inci maddeler gereği ayrı ayrı hesaplanacak tutarların toplamı, ödenecek veya kesilecek toplam fiyat farkını oluşturacaktır.

83.6. İdari şartnamede hem a_1 hem de a_2 için katsayı belirlenmişse bu durumda toplam fiyat farkı 7 ve 8 inci maddeye göre hesaplanan fiyat farklarının toplamından oluşacaktır.

Madde 84-Hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımları

84.1. 4734 sayılı Kanunun 5812 sayılı Kanunla değişik 48 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yaklaşık maliyeti Kanunun 13 üncü maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan danışmanlık hizmetleri, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilebilecektir.

84.2. Anılan Yönetmeliğin “Hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmetlerinde iş deneyimini gösteren belgelerin düzenlenmesi, verilmesi ve değerlendirilmesi” başlığını taşıyan 44 üncü maddesinde, yapımla ilgili hizmet işleri dahil Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan danışmanlık hizmeti alımı ihalelerinin Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre gerçekleştirilmesi halinde, iş deneyimini gösteren belgelerin düzenlenmesi, verilmesi ve değerlendirilmesinde Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde yer alan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

84.3. Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilecek danışmanlık hizmeti alımlarında Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin ekinde yer alan iş deneyimine ve ortaklık durum belgesine ilişkin standart

formların kullanılması gerekmektedir. Ancak, 5/3/2009 tarihinden önce ihale konusu iş veya benzer işlerden alınmış belgeler, Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin aradığı şartları taşıması kaydıyla bu ihalelerde kullanılmaya devam edilecektir. Diğer taraftan, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen danışmanlık hizmetleri sonucunda verilecek iş deneyim belgelerinin de Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre düzenlenmesi gerektiği hususuna dikkat edilmelidir.

Madde 85-4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan hizmet tanımında ismen sayılmayan işler

85.1. 4734 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde “Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri ... ifade eder” hükmüne yer verilmiştir. Anılan maddede ismen sayılmayan ve mal alımı veya yapım işi niteliği taşımayan işlerin “benzeri diğer hizmetler” kapsamında ihale yoluyla alınıp alınamayacağını; ilgili mevzuatında, alım konusunun idarenin görev alanında olup olmadığı, söz konusu işin ihale yoluyla yaptırılmasına engel olan bir düzenleme bulunup bulunmadığı hususlarının değerlendirilmesi suretiyle belirlenmesi gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Danışmanlık Hizmet Alımı İhalelerine İlişkin Özel Hususlar

Madde 86-Danışmanlık hizmet alımlarında anahtar teknik personel ve teknik personel

86.1. Danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde organizasyon yapısına ve personel durumuna ilişkin düzenlemeler Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 39 uncu maddesinde yapılmış, bu düzenlemede adayın veya isteklinin organizasyon yapısına ilişkin bilgi ve belgeler ile kendisi veya yönetici kadrosu ve işi yürütecek anahtar teknik personelin ve teknik personelin eğitimini gösteren diploma veya mezuniyet belgesi ile danışmanlık işleriyle ilgili hizmet deneyimini ve ihale konusu iş ve benzer işlerle ilgili mesleki deneyimini gösteren özgeçmiş belgesinin istenilmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. İdarelerce anahtar teknik personele ilişkin olarak belirlenen asgari yeterlik kriterleri ön yeterlik dokümanında düzenlenecek ve bu asgari şartları sağlayan adaylar yeterli kabul edilecektir. Anahtar teknik personele ilişkin değerlendirmede genel deneyim süresi mezuniyete ilişkin belgeyle; ihale konusu iş ve benzer işlerle ilgili mesleki deneyimi ise özgeçmiş belgesinde yer alan bilgi ve belgeler kullanılarak yapılacaktır.

86.2. Adayların, ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personele ilişkin olarak yeterliklerinin değerlendirilebilmesi için, deneyim ve çalışma sürelerini başvurularıyla birlikte “Anahtar Personel Bilgileri Özet Tablosu’nda” bildirmeleri gerekmektedir.(Standart Form-KİK035.0/D) Bu bildirimde, önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D), diploma veya mezuniyet belgeleri ile deneyim süresini ve isteklinin bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir belgeler eklenecektir.

86.3. İhale konusu danışmanlık hizmetinin yürütülmesi aşamasında istihdam edilecek teknik personele ilişkin olarak istenilen özellikler ve sayıları idari şartnamenin diğer hususlar bölümünde belirtilecektir. Kısa listeye alınan isteklilerce, idarece belirlenen teknik personele ilişkin olarak personelin özgeçmişleri, diploma veya mezuniyet belgeleri, deneyim süresini ve

isteklinin bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir belgeler teklifleri kapsamında idareye sunulacak ve değerlendirilmeler bu belgeler üzerinden yapılacaktır. Ancak, istekliler taahhüt ederek temin edecekleri personeli “teknik personel bilgileri özet tablosunda” belirterek, özgeçmişlerini, diploma veya mezuniyet belgeleri ile birlikte sunacaklardır. Bu personel için isteklinin bünyesinde çalışmakta olduğunu gösterir belgelerin sunulmasına gerek bulunmamaktadır. Bu husus teknik tekliflerin puanlaması aşamasında dikkate alınacaktır.

86.4. İsteklilerce ön yeterlik aşamasında anahtar teknik personel olarak gösterilen personel, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında da teknik personel olarak gösterebilecek ve ihale konusu işte çalıştırılabilecektir.

86.5. Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin sekizinci fıkrasındaki; “ *Bu niteliklere sahip gerçek kişi istekliler, şahıs şirketi ortakları, limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar, anonim şirketlerin yönetim kurulu başkanı, yönetim kurulu üyeleri, murahhas müdür ve genel müdür ortakları, ortak girişimlerin ise gerçek kişi ortakları ve tüzel kişi ortaklarının yukarıda sayılan unvanları taşıyan gerçek kişi ortaklarının, anahtar teknik personel olarak bildirilmesi durumunda, isteklinin bünyesinde çalıştığına dair belge aranmaz.*” hükmünde yer alan, “limited şirketlerde müdürlük görevini yürüten ortaklar” ibaresinden, temsil yetkisi verilen müdür veya müdürlerin anlaşılması gerekmektedir. Tüzel kişilerdeki diğer mühendis veya mimar ortakların, anahtar teknik personel olarak gösterilebilmesi için bu kişilerin isteklinin bünyesinde çalıştığı Sosyal Güvenlik Kurumu onaylı belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

Madde 87-Alt yüklenici iş bitirme belgeleri

87.1. Alt yüklenicilerin iş bitirme belgelerinin değerlendirilmesinde; yapılmış ise alt yükleniciye ait işin kısmi kabul tarihinin, kısmi kabul yapılmamış ise asıl sözleşmeye ilişkin işin kabul tarihinin ilk ilan veya davet tarihinden geriye doğru son on beş yıl içinde olması şartı aranmalıdır.

87.2. Alt yüklenici bünyesinde çalışmış olan mühendis veya mimarlara, 4734 sayılı Kanun ile Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği esasları çerçevesinde iş denetleme ve iş yönetme belgesi düzenlenemez.

Madde 88- İş denetleme ve iş yönetme belgeleri

88.1. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin “*Belge düzenleme koşulları*” başlıklı 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası; “*İş deneyim tutarının tespiti*” başlıklı 45 inci maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendi ve “*Değerlendirmeye ilişkin esaslar*” başlıklı 48 inci maddesinin altıncı fıkrasının (e) bendi hükümlerine göre, ilk sözleşme bedelinin en az % 80’i oranındaki yapımla ilgili danışmanlık hizmet işinin bir kısmında denetleme, diğer kısmında yönetme görevinde bulunan mimar veya mühendisler, bu görevlerde buldukları sürede gerçekleştirilen toplam iş tutarı esas alınarak, kabulü yapılmış işler için (Standart Form- KİK031.8/D), devam eden işler için ise (Standart Form-KİK031.9/D) esas alınarak, ilgilinin denetleme ve yönetme görevi sırasında işin gerçekleşen tutarları ayrı ayrı yazılmak suretiyle tek bir iş denetleme veya iş yönetme belgesi düzenlenecektir. Belgenin adlandırılmasında, denetleme ve yönetme görevinde bulunan dönemlerden daha fazla iş tutarının gerçekleştirildiği görev esas alınır.

Madde 89- Danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde mali ve teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için verilmesi gerekli standart formlar:

89.1. İdarelerce İdari Şartnamenin 21 inci maddesinde, isteklilerin mali teklifleri ile birlikte mali teklif formlarının sunulmasının öngörülmesi halinde, isteklilerce “Maliyet Özeti Tablosu”, “Ücretlerin Açılımı ve İş Kalemleri Açılımı Tablosu” ve “Diğer Kalemler Tablosu”

da sunulacaktır (Standart Form-KİK038.1/D, KİK038.2/D, KİK038.3/D).

89.2. Teknik tekliflerin değerlendirilebilmesi için isteklilerce Teknik Teklif Formları'nın aşağıdaki şekilde sunulması gerekmektedir:

89.2.1. İstekliler, ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin özel hizmet deneyimlerini göstermek üzere; danışmanlık hizmetleri kapsamında kusursuz olarak gerçekleştirilen ihale konusu iş ve benzeri işlerini tevsik amacıyla iş deneyimini gösteren belgelerini, teknik teklifleri içerisinde yer alan "Teknik Teklif Formları"na ekleyeceklerdir. Ortak girişimlerde, ortak girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı vereceklerdir." (Standart Form-KİK033.0/D, KİK033.1/D). İhale konusu işin yapıyla ilgili danışmanlık hizmet alımı olması durumunda ise, isteklilerce teknik tekliflerinin içerisinde teknik puanlamada kullanılmak üzere ayrıca yönettiği veya denetlediği işlere ilişkin "Teknik Teklif Formları"nın da verebileceklerdir (Standart Form-KİK033.1/D, KİK033.2/D, KİK033.3/D). Ortak girişimlerde, ortak girişimi oluşturan ortaklar bu formları ayrı ayrı sunacaktır.

89.2.2. İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri çalışma planı ve yöntem (Metodoloji) ile Proje yönetim ve organizasyon yapısını açıklayan bir raporu teknik teklifleri içerisinde vereceklerdir. (Standart Form-KİK037.1/D)

89.2.3. İsteklilerin işin yönetim ve organizasyonu için önerdikleri "Organizasyon Planı" ve teknik personele ait zaman çizelgesi ile çalışma planlarını gösterir "İş Programı"nın teknik tekliflerinde vermeleri gerekmektedir.(Standart Form-KİK037.3/D, KİK037.4/D)

89.2.4. İstekliler, ihale konusu iş için önerdikleri yönetici kadrosu ve teknik personeli, bunların görevlerini, deneyim ve çalışma sürelerini teknik teklifleri içerisinde "Teknik Teklif Formları'nda" bildireceklerdir. (Standart Form-KİK037.2/D) Bu bildirimde, önerilen personelin özgeçmişleri (Standart Form-KİK032.0/D), eklenecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Madde 90- Diğer hususlar

90.1. İdarelerce, ihtiyaçlarının karşılanmasında hangi ihale usulünün uygulanacağı, ihale dokümanında düzenledikleri hükümlerin mevzuata uygun olup olmadığı, bazı belgelerin ne şekilde düzenleneceği, ihale komisyonunun kimlerden oluşacağı gibi hususlarda Kurumdan görüş talep edilmektedir.

90.1.1. Yukarıdaki hususların uygulanmasına ilişkin yetki ve sorumluluk, Kanunun amir hükümlerine ve ihale konusu işin gereklerine uygun biçimde idarenin takdirinde bulunduğundan, söz konusu hususlara ilişkin olarak Kurumdan görüş istenilmemesi, ihale mevzuatı çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

90.1.2. Kuruma gönderilen yazıların, Resmi Yazışma Kurallarını Belirleyen Esaslara uygun olmasına dikkat edilmelidir.

90.1.3. 4734 sayılı Kanun uyarınca Kurumun, mevzuatın uygulanması ile ilgili olarak istişari mahiyette görüş verme görevi bulunmamaktadır. Kanunla Kuruma verilen uygulamayı yönlendirmek görevi genel düzenleyici nitelikteki işlemlerle yerine getirilecektir. Nitekim bu durum Kanunun 53 üncü maddesinde, Kurul ve Kurumun yetkilerini düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar olarak kullanacağı hükmüyle açıklanmıştır. İhalelere yönelik yapılan başvurular üzerine alınan Kurul Kararları ise Kurumun internet sayfasında yayımlanmaktadır. İhalelerle ilgili olarak çıkan uyuşmazlıkları karara bağlayan Kurulun, uyuşmazlık çıkmadan önce sübjektif uygulamalara ilişkin görüşlerini yine sübjektif işlem

tesis ederek belirtmesi de hukuken mümkün bulunmamaktadır. Bu hukuki durum karşısında idarelerce uygulamada karşılaşılan sorunların kendi bünyelerinde çözümü esastır. Mevzuat gereği bütün eylem ve işlemlerinde hukuka uygun davranmak zorunda olan ve işlemleri hukuka uygunluk karinesinden faydalanan idarelerin, duraksamaya düştüğü konularda kendi danışma birimlerinden görüş almaları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hukuka uygun buldukları işlem ve eylemleri gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu işlemlerle ilgili olarak yapılacak başvurular üzerine Kurum inceleme görev ve yetkisini yerine getirecektir.

90.1.4. Uygulamada çıkan sorunların genel düzenleyici işlemlerle giderilmesi gereği ise Kuruma iletilen subjektif ihtilafların veya duraksamaların belli konularda yoğunlaşması üzerine ortaya çıkmaktadır. Böylece Kurumun ülke çapında geçerli genel düzenleyici işlem tesisi mümkün olabilmektedir.

90.1.5. Bu çerçevede; 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin, subjektif sorunlar ve belli bir ihaleye yönelik konularda yaptıkları başvurular değerlendirilmeyecektir.

90.1.6. İdarelerin uygulamada karşılaştıkları ve kendi danışma birimleriyle iç bünyelerinde çözemedikleri sorunları bağlı, ilgili veya ilişkili oldukları bakanlıklara bildirmeleri gerekmekte olup; bağlı, ilgili veya ilişkili olunan bakanlık tarafından çözümü konusunda Kuruma danışılması zorunlu görülen duraksamalar ise hangi konuda duraksamaya düşülmüşse bu konudaki kendi görüşlerini de içerecek şekilde bildirildiği takdirde Kurum tarafından değerlendirilecek ve gerekli görülmesi halinde Kurum görüşü bildirilecektir.

90.1.7. Aday ve istekliler ile istekli olabileceklerin ise duraksamaya düştüklerinde idarelere başvurmaları gerektiğinden, konu ancak idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili olduğu bakanlık tarafından yukarıdaki esaslar çerçevesinde iletilmesi halinde Kurum tarafından değerlendirilecektir.

Madde 91- Yürürlükten kaldırılan tebliğ

91.1 25/7/2005 tarihli ve 25886 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1-Devam eden ihaleler

Bu tebliğin yayımlanmasından önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Madde 92- Yürürlük

92.1 Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 93- Yürütme

93.1 Bu Tebliğ hükümlerini Kamu İhale Kurumu Başkanı yürütür.

Ek-O.1**İdarenin adı :****Faaliyet gösterdiği sektör:****Ticari/sınai faaliyetinin tanımı:**

Üretim Konusuna İlişkin Olarak Yapılacak		
Üretim Konusu	Mal Alımları	Hizmet Alımları
1-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
2-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
3-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
...	...	...
...	...	...
Ana Faaliyet Konusuna İlişkin Olarak Yapılacak		
Ana Faaliyet Konusu	Mal Alımları	Hizmet Alımları
1-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
2-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
3-	1- 2- 3- ...	1- 2- 3- ...
...	...	...
...	...	...

Yukarıda belirtilen malların/hizmetlerin, doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerimize yönelik ihtiyaçların temini kapsamında olduğu beyan ve taahhüt olunur.

Kurum Yetkilisinin/Yetkililerinin:**Adı- Soyadı-Unvanı****İmza/Mühür**

Tarih

Ek-O.2

4734 Sayılı Kanununun 62 nci Maddesinin (ı) Bendi İle İlgili Kamu İhale Kuruluna Uygun
Görüş İçin Başvuru Formu

1. Başvuru Tarihi ve Sayısı :

--	--

2. Kurum/Kuruluş Bilgileri :

Kurum/Kuruluş Adı	
Kurumun/Kuruluşun (Bütçe) Türü	
Kurum/Kuruluş Yetkilisinin Adı- Soyadı	
Kurum/Kuruluş Yetkilisinin Ünvanı	
Adresi	
Tel - Faks	
İnternet Adresi	
E-mail Adresi	

3. Varsa Önceki Başvuruların Tarih Ve Sayıları:

--	--

4. Ödenek Bilgileri :

İhtiyacın Türü	Bütçesindeki Yıllık Ödenek Tutarı (TL)	Başvuru Tarihine Kadar 21/f ve 22/d ye (temsil ağırlama hariç) Göre Yapılan Toplam Harcama Tutarı (TL)	Başvuru Tarihine Kadar İhale ve Diğer Alım Usullerine Göre Yapılan Harcama Tutarı (TL)
Mal Alımı			
Hizmet Alımı			
Yapım İşleri			

5. Uygun Görüş İstenilen Alımlara/İşlere Ait Bilgiler:

Sıra No	Türü (Mal/Hizmet Alımı - Yapım İşi)	Konusu (Alımın tanımı yapılacak ve miktarı belirtilecektir.)	Gerekçesi (Kanunda belirtilen ihale usullerine göre neden temin edilemediği belirtilecektir.)	Talep Edilen Alımın/İşin Yaklaşık Tutarı (TL)
1				
2				
.				
n				

İta Amiri/Harcamaya
Yetkili Amir Onayı

Not: Hücreler bu formata uygun olarak çoğaltılabilir
Tarih-İmza

Adı-Soyadı -

Ek-O.3**İHALELERE KATILMAKTAN YASAKLAMA KARARI**

1. İHALE KAYIT NUMARASI (İKN)			
2. YASAKLAMA KARARI VEREN BAKANLIK / KURUM			
3. İHALEYİ YAPAN İDARENİN			
Adı		İl / İlçe	
Adresi		Tel- Faks	
Posta Kodu		E-Mail :	
4. İHALELERE KATILMAKTAN YASAKLANAN GERÇEK VEYA TÜZEL KİŞİ		5. ORTAK VE / VEYA ORTAKLIKLARIN	
Adı/Unvanı			
Adresi			
T.C.Kimlik No.			
Vergi Kimlik /Mükellefiyet No.			
Kayıtlı olduğu Ticaret/Esnaf Odası			
Ticaret/Esnaf Sicil No.			
6.YASAKLAMA SÜRESİ	Ay ☐	Yıl ☐	7. YASAKLAMANIN DAYANAĞI VE KAPSAMI
			a- 4734 KİK ☐
			b- 4735 KİSK ☐
			c- 2886 DİK ☐
			d- DİĞER MEVZUAT ☐
			Tüm ihalelerden ☐
			Bakanlık İhalelerinden ☐
			Kurum İhalelerinden ☐
			Tüm ihalelerden ☐
			Bakanlık İhalelerinden ☐
			Kurum İhalelerinden ☐

Yasaklama Kararı Aşağıdaki Açıklamalar Dikkate Alınarak Doldurulacaktır.

1- **İKN** : İstisna kapsamındaki dahil 4734 ve 4735 sayılı Kanunlara göre yapılan yasaklamalarda doldurulacaktır.

2- **T.C.Kimlik No.**: Yasaklananın gerçek kişi olması durumunda doldurulacaktır.

3- **Kayıtlı olduğu Ticaret/Esnaf Odası ve Ticaret Esnaf Sicil No.**:Herhangi bir ticaret veya esnaf odasına kayıtlı olmaması halinde kayıtlı olmadığı belirtilecektir.

4- **DİĞER MEVZUAT**: İstisna kapsamındaki dahil 4734 , 4735 ve 2886 sayılı Kanunların dışındaki mevzuata göre verilen yasaklamalarda doldurulacaktır.

5- **ORTAK VE / VEYA ORTAKLIKLARIN**: 4734 sayılı Kanunun 58/2 nci maddesi ile 4735 sayılı Kanunun 26/2 nci maddesinde sayılan ortak ve/veya ortakların bulunması halinde bu bölüm doldurulacaktır. Bu bölümde yer alan kişinin birden fazla olması durumunda ek yapılabilir.

Ek-O.4

İHALE İLANI¹

[idarenin adı]

İhale kayıt numarası* :

1-İdarenin

a) adresi :

b) telefon ve faks numarası :

c) elektronik posta adresi (varsa) :

2-İhale konusu işin niteliği, türü ve miktarı :

3-İhalenin

a) yapılacağı yer :

b) tarihi ve saati :

4 -.....

.....

---

¹ 4734 sayılı Kanun kapsamında olmayan idarelerin gerçekleştirecekleri ihaleler ile Kanun kapsamındaki idarelerce Kanunun istisna hükümleri uyarınca gerçekleştirilecek ihalelere yönelik verilecek ilanlardır.

* Kamu İhale Kurumundan alınacaktır.

Ek-Y.1 Yapım İşleri İhalelerinde Yeterliğin Belirlenmesi İçin İstenecek Belgelere İlişkin Tablo

Yaklaşık maliyet ile eşik değerlerin oranları	Mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belge	İş deneyim belgesi	Analizler Hesap Cetveli Miktarlar	Ekonomik ve mali yeterliğe ilişkin belgeler	Anahtar teknik personel			Kalite ve Çevre Yönetim Sistem Belgesi	Makine, teçhizat ve diğer ekipman
					5/3/2010 tarihine kadar	5/3/2010 tarihinden itibaren			
Yaklaşık maliyeti eşik değerinde birine kadar olan işlerin ihalelerinde	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilemez	İstenilemez	İstenilemez	İstenilemez		İstenilemez	Kendi mali şartı <u>aranmaması</u> esastır
Yaklaşık maliyeti eşik değerinde birinden eşik değer yarısına kadar olan işlerin ihalelerinde			İstenilebilir	İstenilebilir	İstenilebilir	En fazla bir kişi			
Yaklaşık maliyeti eşik değer yarısı ile eşik değer arasındaki işlerin ihalelerinde			İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	En fazla iki kişi			
Yaklaşık maliyeti eşik değer üzerinde olan işlerin ihalelerinde			İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	En fazla üç kişi			

Ek-Y.2 Örnek analiz formatı

Analiz Format No:	..... iş kalemleri/iş grupları için Örnek Analiz Formatı				
İş kalemi/İş grubu No:	Analizin Adı:				Ölçü Birimi: ....
Poz No:	GİRDİLER ¹	Ölçü Birimi	Miktarı	Birim Fiyatı	Tutarı
	Malzeme İşçilik Makine Diğerleri ²				
Kar ve Genel Giderler					
Toplam Tutar					

¹ İş kalemi/iş grubunun yapım şartlarına göre, girdi cinsleri idarece belirlenerek analiz formatına yazılacak, ancak girdi cinsleri kapsamındaki girdiler ayrı ayrı belirtilmeyecektir..

² İş kalemi/grubunun yapım şartlarına göre varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.

Ek-M.1 – Kısmi teklife açık ihalelerde kısım veya kısımların birden fazla kalemden oluşması durumunda kullanılacak birim fiyat cetveli örneği

BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ ÖRNEĞİ

İhale kayıt numarası :

A ¹				B ²	
Sıra No	Mal Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen Birim Fiyat (Para birimi belirtilerek)	Tutarı (Para birimi belirtilerek)
	1 inci Kısım				
1.	Bilgisayar				
2.	Yazıcı				
3.	Tarayıcı				
				1. Kısımın Toplam Tutarı	
	2 nci Kısım				
1.	Televizyon				
2.	DVD oynatıcı				
3.	Buzdolabı				
				2. Kısımın Toplam Tutarı	
	3 üncü Kısım				
1.	.....				
2.	.....				
3.	.....				
n	.....				
				3. Kısımın Toplam Tutarı	
	..... n Kısım				
1.	.....				
2.	.....				
3.	.....				
n	.....				
				n. Kısımın Toplam Tutarı	
1 inci, 2 nci, 3 üncü ve ...n Kısımların Toplam Tutarı (K.D.V Hariç) ³					

* Tabloya gerektiği kadar satır eklenecektir.

* Bu standart form ihale dokümanına eklenmeden önce ihale kayıt numarası idare tarafından doldurulacaktır.

* Konsorsiyumların ihaleye teklif verebileceklerinin öngörülmesi halinde, bu cetvel için uzmanlık gerektiren kısımları esas alınarak idarece ayrı ayrı düzenlenecektir.

Adı - SOYADI / Ticaret unvanı

Kaşe ve İmza ⁴

¹Bu sütun İdarece hazırlanacaktır.

²Bu sütun isteklilerce doldurulacaktır.

³İstekliler teklif verdiği kısım veya kısımların numaralarını belirtmek suretiyle teklif verilen kısım veya kısımların toplam tutarlarını yazacaklardır. Teklif verilmeyen kısım veya

kisimlara cetvelde yer verilmeyecektir.

⁴Teklif vermeye yetkili kişi tarafından imzalanacaktır. Ortak girişim olarak teklif verilmesi halinde, teklif mektubu bütün ortaklar veya yetki verdikleri kişiler tarafından imzalanacaktır.

Ek-H.1 Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğine göre istenilecek belgeler

	Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan hizmet alımı ihaleleri ile yaklaşık maliyetine bakılmaksızın taşınmalı ilköğretim kapsamında yapılan öğrenci taşıma işleri ve sigortacılık hizmet alımı ihalelerinde	Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarı ile eşik değer arasında olan ihalelerde	Yaklaşık maliyeti eşik değere eşit veya bu değer üzerinde olan ihalelerde	Yaklaşık maliyeti 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan ve hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilen danışmanlık hizmet alımlarında	Yaklaşık maliyeti eşik değere eşit veya bu değer üzerinde olan Muhasebe, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fikri ve güzel sanatlara ilişkin hizmet alımı ihalelerinde
Mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur
İş deneyimini gösteren belgeler	İstenebilir ¹	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur	İstenilmesi zorunludur
Makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir
Kalite ve standarda ilişkin belgeler	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir	Sadece kalite yönetim sistem belgesi istenebilir	İşin niteliği dikkate alınarak istenebilir
Ekonomik ve mali yeterliğe	İstenemez	İstenebilir	İstenilmesi zorunludur	İstenemez	İstenebilir

ilifkin belgeler					
------------------	--	--	--	--	--

¹Yaklařık maliyeti, 4734 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarına eşit ve bu tutarın üzerinde olan taşımalı ilköğretim kapsamında yapılan öğrenci taşıma işleri ve sigortacılık hizmet alımı ihalelerinde iş deneyimini gösteren belgelerin istenilmesi zorunludur.

Ek-H.2 Örnek 1:**BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ**

(Kısmi teklife izin verilen çöp toplama ve nakli ile tıbbi atıkların yok edilmesi ve çöplerin geri dönüştürülmesi hizmeti alımı ihalesi)

İhale kayıt numarası:

<i>A¹</i>				<i>B²</i>	
Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
1	Birinci kısım				
1.1	10 adet şoförlü araç	km	7000	5,00	35.000,00
1.2	10 adet şoförsüz araç	km	5000	3,75	18.750,00
	1 inci kısmın toplam tutarı				53.750,00
2	İkinci kısım				
2.1	Çöp toplama işi	m ²	785000	2,50	1.962.500,00
3	Üçüncü kısım				
3.1	Tıbbi atıkların yok edilmesi	ton	250000	4,00	1.000.000,00
3.2	Tıbbi atık dışında kalan çöplerin geri dönüştürülmesi	ton	50000	3,00	150.000,00
	3 üncü kısmın toplam tutarı				1.150.000,00
(1 inci, 2 nci ve 3 üncü kısımların TOPLAM TUTARI (K.D.V Hariç)					3.166.250,00

Ek-H.3 Örnek 2:

BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ
(Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları için)
110 işçiyle temizlik hizmeti

İhale kayıt numarası:

Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı		Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
			İşçi sayısı	Ay/Gün/Saat		
1	Temizlik personeli	işçixay	100	12	666,00	799.200,00
2	Temizlik personeli ¹	işçixgün	100	5	22,20	11.100,00
3	Ulusal bayram ve genel tatil günleri ²	gün		120	22,20	2.664,00
4	Fazla çalışma ³	saat		1000	2,96	2.960,00
5	Temizlik personeli ⁴	işçixay	10	12	732,60	87.912,00
6	Temizlik personeli ⁵	işçixgün	10	5	24,42	1.221,00
7	Temizlik malzemesi ⁶	ay		12	1200	14.400,00
8	Temizlik malzemesi	gün		5	40	200,00
TOPLAM TUTAR (K.D.V Hariç)						919.657,00

¹ 5 günlük kıst çalışma öngörülmüştür.

² Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştırılması öngörülen tüm personel için belirlenen toplam gün sayısı. İdareler bu satırı düzenlerken birim sütununa “gün” ibaresini yazacak, işçi sayısı sütununu boş bırakacak ve ay/gün/saat sütununa çalışılacak toplam tatil günü süresini yazacaktır. Farklı ücret grupları için ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışma öngörülüyorsa her biri için ayrı satır açılacaktır.

³ Tüm personel için öngörülen toplam fazla çalışma saati. İdareler bu satırı düzenlerken birim sütununa “saat” ibaresini yazacak, işçi sayısı sütununu boş bırakacak ve ay/gün/saat sütununa toplam fazla çalışma saatini yazacaktır. Farklı ücret grupları için fazla çalışma öngörülüyorsa her biri için ayrı satır açılacaktır.

⁴ Asgari ücretin % XX fazlası (örnekte %10 fazla fazlası) ücret alacak olan personel.

⁵ Asgari ücretin % XX fazlası (örnekte %10 fazla fazlası) ücret alacak olan personel için 5 günlük kıst çalışma öngörülmüştür.

⁶ Teklif fiyatına dahil edilmesi öngörülen malzemelerin tamamı tek bir iş kalemi olarak kabul edilmek suretiyle birim fiyat teklif cetvelinde malzeme için tek bir satır açılmıştır. İdareler, her bir malzeme için ayrı satır da açabilecektir. Söz konusu malzemeler için ayrı satır açılması halinde “birim” sütununa malzemenin cinsine göre adet, kg, lt, m, kutu, paket vb. yazılacak, “işçi” sayısı sütunu boş bırakılacak ve miktar kısmına işin toplam süresi boyunca

kullanılacak toplam adet, kg, lt. m, kutu, paket vb. her bir birim için rakam yazılarak teklif alınacaktır.

Ek-H.4 Örnek 3 :

BİRİM FİYAT TEKLİF CETVELİ
(Personel Çalıştırılmasına Dayalı Olmayan Hizmet Alımları İçin)

39.000 öğün malzemeli yemek hizmeti

İhale kayıt numarası:

Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
1	Kahvaltı	Öğün	12. 000	2,50	30.000,00
2	Diyet kahvaltı	Öğün	3. 000	3,00	9.000,00
3	Öğle ve akşam yemeği	Öğün	24. 000	4,00	96.000,00
TOPLAM TUTAR (K.D.V Hariç)					135.000,00